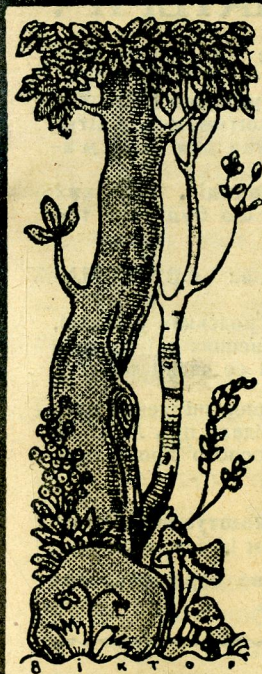

СВІТ ДИТИНИ

ЧИСЛО 4.

КВІТЕНЬ

РІК 1931.

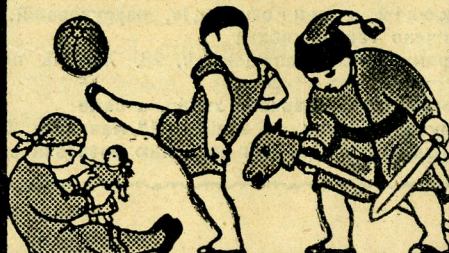

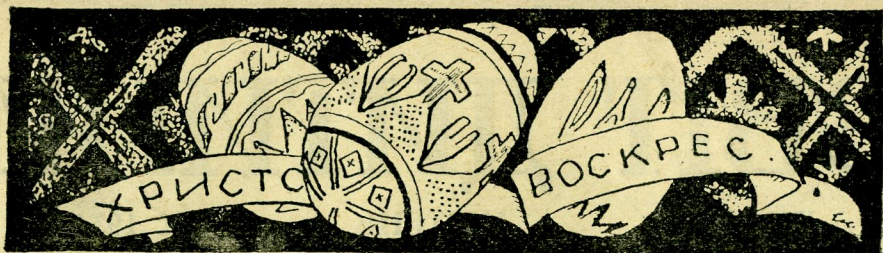
ЗМІСТ:

1. Ляля йде замуж	97
2. Що бачило сонце	103
3. Вже йде весна	104
4. Світле Воскресення	105
5. Три іскри	106
6. Про що пташка співає	111
7. Великодня прогулька	112
8. Петрусева писанка	114
9. Дещо про природу	117
10. Побреженька	119
11. Журба рільника	120
12. Невдалося	120
13. Найбільша, найкраща й найцін- ніша книга	122
14. Вовкове каяття	125
15. Лис і цап	126
16. Лялі йдуть люлю	127
17. Загадки	128

Ціна 1 зол.

З нагоди Празника Воскресення Христового — пересилаємо всім нашим передплатникам, читачам і прихильникам тут у краю, як і поза межами Рідної Землі — щирі побажання із традиційним староукраїнським привітом:

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Видавництво „Світ Дитини“.

ПІДГОТОВКА ДО „СВЯТА МАТЕРИ“.

День 10 мая 1931 (друга неділя в маю) припадає на міжнародне торжество вшановання материй дітьми.

В тій цілі школи, захоронки та всякі культурні установи як: Читальні, Кружки „Рідної Школи“ та „Союза Українок“ улаштовують з дітьми всякі поранки, концерти, вистави та інші несподіванки для всіх материй в даній місцевості.

Щоби прийти в допомогу в справі облекшення заходів, зв'язаних з такими обходами — поручаємо увазі всіх тих осіб, що будуть в тім році займатися устроюванням „СВЯТА МАТЕРИ“:

1) Співачку картину Марії Козоріс-Баріялкової п. з.: „СВЯТО МАТЕРИ“ зі співами і хороводами. Ціна 60 сотиків.

(Дозвіл на виставу сеї картини уділений Старостом Гродським у Львові, з дня 6 мая 1930, до ч. 216/ог. прас.). При зголошеннях сеї вистави до повітової Влади адміністраційної належить подати се число дозволу.

2) „СВІТ ДИТИНИ“ ч. 5. з 1930 року, в яким є відповідні деклямації, підхожі на се торжество, та кілька прегарних оповідань про ЛЮБОВ і ГЕРОЙСТВО МАТЕРИЙ, що надаються до голосного прочитання на таких обходах.

Ціна сего числа: 1 золотий.

Разом з книжечкою „Свято Матери“ та пересилкою коштує все 1'80 зл. Гроші надсилати поштовими значками в листах разом із замовленнями.

Просимо всі ПТ. РЕДАКЦІЇ наших часописів о ласкаве передрукування сеї оповістки для відома інтересованих.

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБОК.

В „Хрестиковій ломиголовці“, надрукованій в 3-тій числі за март с. р. на стр. 95., помічено такі похибки:

а) В словах прямовісних пропущено ч. 28. Жіноча постать у переказах і балладах.

б) В словах поземих переставлено хибно, а саме:

Під з. 47 має бути: Злучник, — а під ч. 48 має бути: Оклик до безроги.

Просимо справити ті похибки при робленню розвязки сеї ломиголовки.

Ляля йде замуж.

— Моя ляля йде замуж! — сказала Зося до других дівчат. Час їй вже вийти замуж! — Я дістала її ще на Ялинку, а тут уже й Великодні свята надходять, а вона ще не замужна! — Так довше не може бути. Ваші ляльки вже всі замуж повиходили. Чиж вона гірша?

— Правда, правда! — закликали радісно дівчата, — Зосина лялька ще не замужна! Буде весілля, буде весілля в Зосиної ляльки! — О! як ми тішимося!

Так рішено справу.

Зося зараз взялася до роботи. А роботи перед весіллям багато! — Треба лялі пошити нові сорочки і чіпчики на голову таї кілька суконок. — Треба вшити білу сукню до шлюбу, постаратися про серпанок і віночок на голову. — Се перші приготування... А деж решта? Ой, бідна Зосина головонька!

Треба йти до мами, тоді коли вони будуть в спіжарни й треба сказати дуже поважно й поволи:

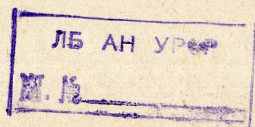
— Мамо! — моя ляля йде замуж; від нині за тиждень весілля. Чи маю справляти гучне весілля з короваєм і з музикою, чи може тихе? — Чи можу запросити свої товаришки?

Мама вже знають, що таке питання значить. — О! які ті мама добрі, які добрі!

Зараз розв'язують мішочки з оріхами, сушеними сливками, родзинками, цукром і дають всього повними жменями. Притім мама трохи сміються, жартують і кажуть:

— Запроси дівчата і справляй гучне весілля в неділю. Мене і тата не буде дома, підемо до театру — можете цілий вечір бавитися.

Доперваж Зося зачинає господарити в кухні. — Товче

в моздірі, смажить на кухні, тре макогоном у макітрі, цукрує, кушає, бе піну, а на останку пече в правдивій, горячій печі.

І колачики, і тортики, і всяку всячину, а на останку коровай. Отсей коровай на диво гарний вдався.

Товаришки щораз прибігають на хвилинку — трохи допомагають, а трохи облизують макогони. — Нарешті вже всьо було готове. Прийшла неділя. Зося встала рано і зараз побігла до ліжечка лялі.

— Вставай лялю! Нині твоє весілля...

А ляля встала, протерла очі, тай питає:

— А за когож ти мене, Зосю, віддаєш? — Таж я не маю ще нареченого!

Зося аж губу отворила зі здивування. — Що тая ляля говорить?

Правда! — Нема нареченого! — Зося призадумалася. І за когож я тую лялю віддам? — Отто! — не подумала передше!...

Але весілля мусить відбутися. — Всьо вже готове! — І товаришки запрошені. — Ні! ніяк не можна вже відликати весілля!

Що там наречений? — подумала Зося — буде весілля без нареченого. — Овва! чи наречений доконче потрібний на весілля?...

А всетаки, хоч Зося заспокоювалася такими думками, то якось їй стало неприємно.

Вона почала безрадно розглядатися по дитячій кімнаті і в однім кутику побачила свого улюбленого плюшевого медведика і аж сплеснула в долоні з радости:

— Підеш за медведика, лялю! — сказала Зося радісно.

— Ніколи на світі! — крикнула ляля — радше волю вмерти, а за медведя не піду! — Він такий поганий, вайлуватий, бурий. Я його не хочу, не хочу! — О! якаж я нещаслива...

І ляля почала плакати гіркими сльозами. Але Зося не хотіла слухати, тупнула ногою і крикнула:

— Я тут приказую, а ти маєш слухати! — Підеш замуж за медведика і баста!

А ляля плаче, тай плаче, аж червона фарба їй з личка
облізла, а личко стало бліде, блідоньке.

Се ще більше розлютило Зосю і вона почала сварити:
— Тере-фере — яка мені тут знайшлася! — Вона не хоче медведика; медведик для неї негарний! А як царівні в казках можуть виходити за зміїв і смоків? — То що? Га?

А памятаєш, як наша кухарка не хотіла йти замуж за коминяра то мама сказали: „Йди за коминяра, не перебирай, бо тепер по війні нема кавалірів — тепер тяжкі часи.“ — Так мама сказали, так — я се добре чула. І кухарка послухала мами, а тепер вона замужна за коминярем. Так лялю — не перебирай! — Йди за медведика, бо тепер тяжкі часи!

А ляля знов крізь сльози:

— Алеж Зосю! — коминяр то людина, а медведик звір. — Зрештою коминяр ремісник — видай мене за якого коминяра.

А Зося: „Та який там коминяр ремісник? Овва! по комилах лазить, забабраний саджею, а медведик чистий, оксамітний. Впрочім — де я тобі коминяра візьму. ...Нині неділя, склепи позамикані, а до того порядний коминяр коштує 15 золотих, а я немаю грошей!

От! не перебирай — говорила Зося дальше — бо тепер тяжкі часи.

Але ляля таки плаче дальше, а сльози самі течуть.

Аж тут надбігла Зосина товаришка Оля, подивитися чи вже всьо готове. Коли побачила заплакану лялю запитала, що се має значити. Зося розказала Олі, що ляля аніруш не хоче йти за медведика.

— Зле — сказала Оля — бо панна молода заплакана і весілля буде сумне.

— Не буде сумне, Олю, ні! — Як вона зачне плакати то ми так голосно заграємо на маглівниці і на покришках, що не буде чути плачу. Зрештою молоді все трохи плачуть, як йдуть до шлюбу.

Оля покрутила головою і відійшла невесела до дому.

Пополудни, як тато і мама пішли до театру, почалося весілля лялі. Поприходили Зосині товаришки і поприносили свої ляльки. Оля також принесла щось завинене в папері,

але не хотіла показати, що се таке; казала лише, що се шлюб-
ний дарунок для Зосиної лялі і що вона подарує його пізніше.

Зачалися приготування до весілля. Стіл заставили ріжними присмаками — музика уставилася в однім кутику кімнати, дружки та дружки почали виряджати молодих до шлюбу та співати.

Панні молодій наловили на голову тоненький серпанок і віночок, а пана молодого, себто медведика, вбрали в якісь штанці, та кабатик, а на голову нарядили капелюшок. Він стояв на задних лабках і кивався з боку на бік.

Коли його питалися: чи він хоче женитися з лялею, то він тільки облизувався і споглядав на стіл, де були ласощі. Не говорив нічого — тільки: „Мрм, мрм, мрм...“

Як се почула ляля, тай знова собі в плач.

Тоді Оля виступила на середину кімнати і сказала:

— Зосю! — Се негарно! Не можна нікого силувати, щоби йшов заміж за нелюба! — Я бачу, що ти силуєш свою лялю!

Зося звисила голову засумована. Не знала, що відповісти. Всі мовчали і ждали, що буде дальше...

Тоді Оля розвинула свій пакуночок і всі побачили, що то був прекрасний, новісінький паяц.

Оля сказала: „Не плач лялю, то твій наречений. — Чи підеш за нього?“

Ляля тільки глянула на паяца і закликала з радости:

— О! який він гарний! — Чи се правда?

І справді паяц був дуже гарний. Личко в нього було біле й рожеве, чорні брови високо підтягнені до гори — червоні уста усміхнені, носик маленький. На голові мав червону стіжковату шапочку з великим помпоном у горі. Сам був одягнений в шовкове вбрання, цілий обвішений кутасиками і дзвіночками, котрі легесенько безнастанно дзвонили.

Коли Оля представила паяца лялі — він клякнув перед лялею на одно коліно і поцілував лялю в ручку, а ляля усміхнулася до нього крізь сльози...

О! бо паяц, то зовсім що інше, як медведик.

Всім стало дуже радісно, бо побачили, що тепер вже пара зібрана.

Дівчата почали з радости плескати в долоні.

Музика заграла.

Паяц вклонився лялі і попросив її в танець.

О! бо паяц, то паяц, а не медвідь!

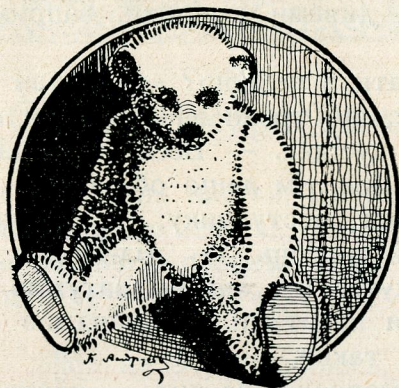
Розпочалася прегарна забава.

Коли вже дівчата хотіли посадити пана молодого і панну молоду за стіл до вечері — спостерегли, що медведик тимчасом вже сам — непростений — заліз за стіл і по-виїдав усі ласощі з мищинок, та муркотів вдоволено:

— Мрм — мрм — мрм!

От! Медвідь, все медведем!...

Галя.

Що бачило сонце?

Веснянее сонце
Сходить над хатами,
Злотий промінь сяє
Поміж деревами.

Стало серед неба,
Ясно засвітило,
Глянуло на землю,
Усміхнулось мило.

Вздріло, як Гануся
Своє личко мила,
Чисто одягнулась,
Братчика будила.

Вздріло, як матуся
Коровки доїла,
Потім з діточками
До сніданку сіла.

Вздріло, як спішили
Діточки до школи, —
Іхали з плугами
Хлібороби в поле.

Як у синє небо
Жайворонок злинув,
Як сніжок останній
Під горбочком згинув...

Як зійшли у гаю
Перші білі цвіти,
Як Весну витали
Українські діти...

За: М. Конопніцкою — Ю.

Вже йде весна.

Як тільки відтаяв сніг біля пня старої сосни, порушилася легенько у її стіп земля і малий підсніжник виставив обережно на верх свою заспану головку. Зі страху перед приморозками ховав ще, що правда, своє біле личко між зеленими пеленками, але вкоротці обсіли його золоті промінчики теплого сонця і підсніжник, попустивши трохи пеленки, глянув через їх щілинки пораз перший на світ.

Між іншими дивами природи, закріпив і свою суцідку сосну.

— Що чувати з весною? — спитав її з місця.

— Здається, що трохи за скоро ти встав, — відповіла йому стара сусідка. — Весна саме кінчить бій зі Зимою і ти готов при тій дещо обіграти.

— Не гризися, пестунчику, — вмівся до розмови теплий, лагідний вітерець. — Дід-Мороз її вже покинув. Приморозки кажуть, що сильно затужив за своїми хрустально-ледяними палатами і поманджав на північ. Піде за ним вкоротці також і вона.

— Але приморозки ще тут, — обстоювала сосна при своїм твердженню далше.

— Так, ще тут, — але за ними вганяються золоті промінчики сонця і вони ховаються по дебрах і ровах у глибині ліса. На поля виходять тільки в ночі і то лишень часом.

— Побачуть тоді і його, не журися! — сперечалася сосна далше.

— Не дамся їм, — відповів підсніжник весело. — Стисну сильніше свої зелені грубі пеленки і не зроблять мені нічого.

— Так згинеш з голоду, — тягнула сосна далше. — Земля чейже ще не відмерзла, а з нею й її соки. Корінчиками не добудеш ще з неї жадного корму.

— Мені-ж його й не треба, — боронився підсніжник. — Мати природа лишила мені в осени в цибульці стільки поживи, що вистарчить мені аж доти, доки на відає зовсім земля.

— Про мене, — закінчила сосна свою суперечку та

стала прислухуватися першій утрєні розспіваного жайвонка. Його дзвінкий щебіт узяв вітрець на свої крила й поніс до сіл і до міст та став ним стукати до кожного віконця, до кожного людського серця.

— Весна вже йде! Весна вже йде! — чуємо тому тепер скрізь.

Володимир Хронович.

Світле Воскресення.

Світлий День настав, Великий!
Сяє сонце в небесах,
Теплий легіт пестить ниви,
І щебече в гаю птах.

Ніби небо розяснилось,
Світить пишна висота,
Ніби воскреса природа
У Воскресний День Христа.

Ніби Бог, воскресши з мертвих,
Рік потокам: „Зазвеніть!“
І до птиць сказав у гаю:
„Спів весни защебечіть!“

І з лісів і піль широких
Дзвонять ясні голоси,
Певно з великодним дзвоном
Чути їх на небеси.

І. Білоусів.

Три іскри.

(Легенда)

Ісус Христос воскрес і в великий славі вступав до раю Господнього. Та на порозі неба згадав у своїй доброті про тих грішних людей, для яких він стільки добра вчинив, а зате так багато мук зазнав. І змилювався Ісус над людьми, бо знав, що вони зробили йому прикрість за намовою злого духа, не знаючи, що чинять...

І з тої ясности великої, звiздяної, яка Його окружала, відірвав три ясні іскри, наче зорі й промовив до них:

— Злиньте на землю, світiть людям, і нехай кожда з вас учинить діло гарне й велике, щоби люди бачили ваші добрі вчинки і в покорі прославляли Велич і Міць Господа — Творця й Подателя всього Добра.

І три іскри злинули на землю, шукаючи нагоди, вчинити добре й велике діло.

* * *

Перша іскра упала на широкий степ з травою, вишущеною від спеки, а розглянувшись довкруги, сказала з гнівом і гордістю:

— Я сильна й могутня, тож покараю тих людей, що свого Господа зрадили й на муки його дали. Нехай тепер милосердя благають в Того, над ким самі змилюватися не хотіли.

І запалила іскра сухий степ і велика, страшна пожежа обняла безмежні простори землі. Заквиліли невинні степові антильопи й інші звірятка, що мали в траві притулок. Падали мертві птахи з розпучливим криком. Від степу зайнявся густий бір і стала велика руїна. Довкола розлягалися зойки лісових звірів і птиць. Пожежа дійшла до людських осель і цілий край наповнився риданням жінок і плачем дітей. Люди падали лицем до землі й благали Господа, щоби змилосердився над ними і над їхнім дорібком.

Та горда іскра шаліла далше, аж доки не зруйнувала всього довкруги себе.

— Тепер я пімстися за тебе, Господи! — викрикала мстива іскра.

* * *

Друга іскра злинула над міста й села й заглядала до людських хат.

В однім місті доглянула в убогій кімнатці на піддашу молодого хлопця. Він сидів задуманий над картою білого паперу, щось пробував писати, перечеркав і знову писав, а нарешті відложив перо й зітхнув:

— Мій Боже, чому не можу написати твору, про який мрію? Слова не клеяться мені, думки втікають. Коли я мав трохи натхнення, то створив би такий твір, що люди захоплювались би ним і славили би Господа, що натхнув людину, створити такий красний твір.

Божа іскра стала кружити над головою юнака й промовила до себе:

— Дам йому натхнення, нехай створить те, про що мріє. Се буде великий учинок. І впала в душу поета. Він нагло почув приплив натхнення, думки прояснилися, слова ясні тиснулися на папір і молодець почав писати.

Працював до білого ранку й не счувся коли твір був готовий. Був найкращий між творами всіх поетів світа.

Люди розкуплювали книжку й дивуючись великому таланови, говорили:

— Великий Господь, що дозволив людині довершити такого мистецького твору!

* * *

Третя іскра помандрувала між убогі села, понад поля й ліси. Стала серед ліса над хатою, в якій жив понурий розбійник, що ненавидів цілий світ. Люди з острахом обходили його хату, бо знали, що він не дарує життя ні-

кому, грабить і вбиває, Людське життя для нього значило стільки, скільки життя роздоптаного хробака. Він був скупий та захланний і бажав мати як найбільше золота.

Саме тоді сидів розбійник у своїй хатині і роздумував над дальшими злочинами. Раптом застукав хтось до дверей і на порозі хатини станув хлопчик, одягнений в дорогі шати, а на шиї мав блискучий жемчуг.

Очи розбійника засвітилися жаждою, здобути той дорогий камінь.

— Чого хочеш? — запитав грізно хлопця.

— Хочу переночувати — відповів несміливо хлопець.
— Я заблудив у лісі. Не виганяй мене, бо на дворі студено й лячно.

— Чого волочишся по ночах? — воркнув розбійник.

А хлопчина відповів кризь сльози:

— Моя матінка пішла до неба... мені так сумно без неї... А казали мені люди, що як буду йти завжди простою дорогою, то знайду свою неньку... Крадьки вийшов я з дому й пустився йти просто... просто, аж зайшов у ліс і... і...

Хлопчина розплакався, але розбійника не зворушив його плач. Він думав тільки, якби посісти дорогий камінь і ті шати, що були на хлопчині.

Він показав хлопцеві берліг у куті хати й казав йому лягати спати. Хлопчина ляг, звинувся в клубочок і задрімав.

Розбійник встав обережно з лави й почав закрадати-ся до леговища. В руках держав острий ніж, а очима впився в дорогий жемчуг на шиї хлопця, що світив на всю хату.

Нагло хлопець схопився й клякнув біля леговища. Розбійник збентежився, а хлопчина всміхнувся й промовив:

— Я забув змовити вечірню молитву. Моя покійна мати завжди навчала мене, щоби я не забував про молитву і заєдно проводила мені слова молитви. Тепер моя мати в небі, то може ти змовиш зі мною „Отче наш“?

Розбійник ще більше зніяковів і стояв нерішучий, що діяти. Та в просьбі хлопчини була така сила, що не міг їй опертися. А тоді Божа іскра впала в його серце.

І хоч сам він давно-давно вже не молився, то тепер при-
клякнув коло хлопця й твердим голосом почав проводи-
ти йому молитву. І чим далше, тим голос розбійника
мяк, на серці йому робилося якось так легко, в очах за-
сіяла доброта, а в кутиках показалися дві сльози, перші
сльози в його життю...

Небаром потім розійшлась чутка, що той лютий
розбійник опутив свою хату в лісі й у покорі застукав
до брам монастиря, який стояв недалеко. Там прожив
він до смерті і в пості, в молитвах та в добрих ділах
відпокутував усі свої давні гріхи.

* * *

Небаром закликав Христос ті три іскри, щоби здали звіт про свої вчинки на землі.

Коли вислухав оповідань усіх трьох, сказав до першої з гнівом:

— Іди проч від мене! Ти недостойна пробувати зі мною. Я чинив милосердя, а ти сіяла помсту. Я казав тобі Добро чинити, а ти в гордості своїй згубила багато невинних людей і звірат. Тяжить на тобі кров і проклони! Відійди геть від мене!

Потім промовив до другої іскри:

Ти натхнула людину і дала пізнати всім красу й могутність Господню! Ти гідна бути зі мною в небі.

І умістив ту іскру в світлянім крузі, що осяює Його голову.

А коли поглянув на третю іскру, то в очах його заясніла безмежна любов. Узав її в свої святі долоні й пригорнув до Свого серця та промовив:

— Ти одинока мене зрозуміла! Ти вміла доглянути людську нужду й упадок і кинула промінь милосердя в темну душу людини. Ти достойна ясніти на моїм серці.

І божеська іскра милосердя спочила на серденьку Ісуса.

(За: З. Шимановскою з журналика „Рјотук“ — Ю. І.)

Про що пташка співає.

Раз пташина співає:

— Дивні, дивні ті люде,
Що ніхто з них не знає,
Де то щастя їх буде...

— І шукають довкола,
Та ніщо не знаходять,
Піт зливає їм чола —
І по терню всі ходять.

— І так марно втрачають
День життя свого ясний,
Та добра не шукають
У своїй груди власній.

— У ненависти й злобі
Все за щось вони б'ються,
Аж колись в темнім гробі
В згоді й мирі зійдуться!

Так пташина співає,
Хоче світ спам'ятати...
Та ніхто не зважає
На ту щирість пташати.

За: А, Асником — Ю. І.

Великодня прогулька.

Малий Павлусь був рано в церкві, де святити паски, а прийшовши з батьком до дому й пообідавши, як звичай велить, вибіг на подвір'я. Був гарний весняний день, що дуже відповідав Світлому Воскресенню. Правда, з піль ще віяло холодом, бо хоча на схлонах нив уже зеленіла свіжа травичка, то в глибоких бороздах і за горбками ще чаїлися рештки снігу. Та Павлусь про се не думав. Його манила далечінь, його кликав той гай, що вже зеленів за селом першими пелюстками молодих гонів. Його цікавило, що там чувати на полях, з яких щойно вчора зліз білий сніг і які нині парували білою імлюю. Він був цікавий, чи великий нині той потічок, що до недавна спав під ледом, а нині вже дається чути з „долинок“ своїм бистрим шумом.

Одним скоком опинився за ворітьми й побіг просто пільною доріжкою. Обминав холодні калюжі з ледоватим дном та дивився довкруги, чи не побачить якої живої признаки, що йде весна, як прийшов Великдень.

І побачив! Ось — край доріжки ніби рухається кусник мокрої глини. За хвилинку показується з неї чорна точка, що більшає і росте. — То великий чорний жук викарабкався з землі, де проспав собі погані часи. Павлусеві чомусь упало на думку, що жучок утомлений — і то була правда. Він узяв жука на долоню й оглянув його. На головці було щось, ніби ріжок, а очий не видно. Жук сидів спокійно. Павлусь подумав собі: „Пущу його в травичку, най гріється“.

— Веселих свят бажаю! — закликав Павлусь на пращання жукови, якого поклав у траву, кільканацять кроків від доріжки.

— Веселих свят! Христос воскрес! — кликнув Павлусь і радісний побіг далше.

Вже під гаєм побачив муравля у великім клопоті: стояв над калюжею, тримаючи велике стебло, в троє довше від нього самого, і думав, як переправитися через те „море“.

Павлусь подумав собі, що й муравель потребує помічі і певно хоче дістатись у гай, тож підніс муравля й підбігши кілька кроків, пустив його на зелений муріжок під гаєм.

— Христос воскрес! Будьте здорові! — кликнув му-

равлеви на дорогу, а очі свіtilись з радости, що вже прислужився двом живим сотворінням на сам Великдень.

Пустився даліше, та тільки перескочив якийсь рів, до половини наповнений водою, побачив у брудній воді маленьку пчілку, як вона безпорадно біла крильцями й ось-ось — здавалося, що втопиться. Хлопець патичком витягнув пчілку з води й поклавши на долоню, довго тримав її до сонця, щоби просохли крильця. Але крильця так скоро не хотіли сохнути, а Павлусь був нетерпеливий — тож поставив пчілку на гілку куща, щоби її жаба не зіла і щоби добре просохла.

— Щасливо святкуйте! — закликав Павлусь також пчілці на працання, бо він хотів, щоби нині було весело всім-усім.

Павлусь побіг даліше і ще поміг неодному жучкови і неодній мушці зачати нове весняне життя.

Нарешті вбіг у гай і йдучи понад потічком, що шумить досить глибокими водами, зайшов таки далеко, аж побачив друге село. Тоді завернув. Зажурився, що десь там дома будуть родичі за нього неспокійні і приспішив кроку. Та по дорозі мусів перескочити неодну калюжу, зачепив об не-один сучок деревини, а кілька разів таки упав на коліна, посовгнувшись на мокрій глині.

— А тобі що? — закликала мама, коли Павлусь прийшов до хати. — Подивися на себе!

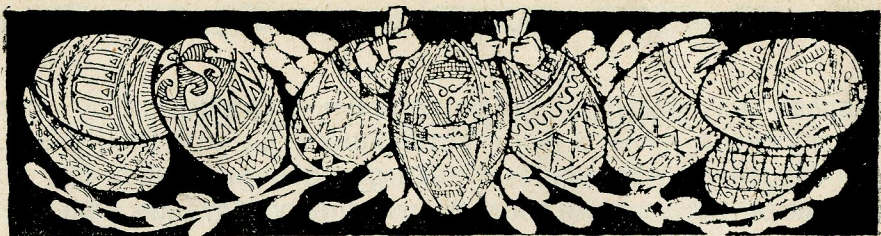
— А що таке, мамцю? — запитав переляканий Павлусь.

— Якто що? Ти певно лазив рачки по болоті. А які чобітки, а козушок! Все в болоті, все мокре! І на руках глина, і на носі глина!

— Ах, правда! — сказав якось з полекшою Павлусь. — То була робота, мамусю. Я помагав жукам і мушкам переправлятися з глини на суху травичку, бо думаю, що і їм на Великдень повинно бути весело й гарно. А якби не я, то неодно з них було би згинуло. Правда, що добре я зробив, матусю?

Мама вже не могла гніватися, бо признала в душі, що Павлусь добра дитина, а та поваляна одежа свідчить нині не про його псоти, але про золоте серце.

За: К. Баранцевичем.

Петрусева писанка.

Петрусь і Маруся чемні селянські діти. Петрусеви ще лише семей рочок і він ходить до „штуби“, а Маруся вже в четвертій класі.

Петрусь добре пам'ятає, що за два тижні уже Великдень і що мати, як звичайно, буде писати писанки.

— Мамо я хотів би навчитись писати писанки — сказав Петрусь одного пополудня, як прибіг зі школи.

— Добре, придивись, як я се роблю, або Маруся, і будеш писати. Вечером зачнемо писати.

Нетерпеливо ждав Петрусь вечора, бо хоч він нераз уже бачив як пишуть писанки, але аж сього року зацікавився ними.

По вечері посідали на стільчики коло печі й почали писати. Писала мати й Маруся, а Петрусь „писав“ лише очима. Але тепер він пересвідчився, що пильна увага навчить усього ліпше від слів. Треба тільки пильно дивитися, як хтось щось робить.

На стільці були горнята з різними красками: з жовтою, помаранчевою, червоною, зеленою і синьою. Між ними стояв великий горнець, наповнений попелом і жевріючим вуглям, на яким було горнятко з розтопленим воском.

В окремім горшку було кільканайцять чистих біленьких яєчок, наkritих теплою вовняною хусткою.

Мати взяла в руки писальце, зроблене дуже штудерно. Се був дерев'яний патичок, а на його ширшім кінці була скісно пробита ігла, якої кінчик трошки виставав з малої лійковатої мосяжної рурки.

Мама замочила те писальце в віск і взявши в ліву руку одно біле яечко, почала рисувати на нім різні взори. Віск спливав іглою крізь ту лійку і застигав на яечку, мов делікатна ниточка. Коли вже рисунок був готовий, мати поклала те яйце в горня з жовтою краскою.

— А на щож ви, мамо, кладете яйце в жовту фарбу? — спитав Петрусь. — Воно буде ціле жовте!

— Ні, побачиш потім, що не буде — сказала мати і взяла друге біле яечко та почала і на нім рисувати воском.

Довго прийшлося Петрусеви ждати, бо аж по трьох чи чотирьох годинах, коли мама й Маруся (бо і вона так само рисувала писальцем) порисували усі яєчка, мама виймила з жовтої фарби

те перше яечко, обсушила його й почала знову рисувати на жовтім яечку різні взори воском!

Коли і сей другий взір був готовий, мама ще порисувала на тім жовтім яечку всякі цяпки зеленою фарбою й зараз накрила їх воском. А тоді занурила се яечко в помаранчеву фарбу, що Петруся ще більше здивувало.

— Таж помаранчева фарба замаже жовту і всі ті лінійки!

— Ні, зараз побачиш, що не замаже.

Те „зараз“ тревало з годину..

За годину виймила мама яечко з помаранчевої краски, просушила його і на помаранчевій почала знову рисувати взори воском.

Тоді те помаранчеве поклала до червоної фарби, а коли воно добре вимокло, виймила його і се було червоне яечко.

— Тепер дивися, Петрику, як з того червоного яечка, подібного до звичайної крашанки, зараз зробиться писанка.

Мати поклала те яйце в бляшане горнятко і пригріла його добре над вуглям. Петрусь побачив, що ті воскові ниточки-взори, до яких і фарба майже зовсім не бралася і які й тепер було пізнати на червонім яйці, почали від горяча топитися й спливати, а з під них почали виступати різні кольорові взори писанки.

Мати обтерла віск шматинкою, просушила яечко і тепер Петрусь побачив прегарну писанку: на червонім тлі виступали різні

рисунки і цяпки у всіх тих красках, в які мати мачала яйце, отже були там лінійки жовті, помаранчеві, зелені і білі.

— Ага! — закликав Петрусь. — Тепер розумію! Кожний рисунок вийде в такій красці, на якій його рисовано воском! Бо віск не допускає вже потім під спід іншої фарби. А білими вишили ті лінійки, які порисовано на білім яечку, ще перед фарбами. А якби ми ще тепер порисували воском на тій червоній фарбі і замочили писанку в чорну фарбу, то писанка малаб потім чорну основу, а сі останні лінійки були би червоні.

— Так, ти зрозумів! — відповіла мати. — То тепер візьми собі трете писальце і пробуй писати писанку.

Петрусь пробував і се трохи йому вдалося, тільки не так гарно, як мамі або сестрі, бо се була перша його власноручна писанка.

— А хто „видумав“ писанки? — запитав по хвилині Петрусь, усміхаючись до своєї писанки.

— Про се різно люди говорять, відповіла мати. — Про се і в вашім „Світику“ було написано дуже гарно. Та се перекази, а на певно ніхто не знає. Знаємо лише те, що наш нарід пише найкращі писанки, особливо в Космачи й околиці, і нашими писанками певно радується воскреслий Христос, коли повкладаємо їх між свячене в неділю раненько. Се дуже гарний звичай і свідчить він про великі культурні здібности й мистецьку зручність нашого народу, тому треба його заховувати. І цілий світ подивляє наші писанки на різних виставах, так, як і вишивки й різьби та інше народне мистецтво. Бо писанки то не проста і не легка робота. Треба ще вміти і добру фарбу приготувати з усякого зілля і кори, та про се тобі колись ще скажу.

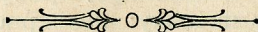
— А що то є галунки? — запитав Петрусь.

— Галунки або крашанки, се яечка зафарбовані одною краскою. Їх також годиться подати святити, хотия вони не такі гарні як писанки. Зробимо кілька галунок червоних, синіх і жовтих.

Так працювали десь до півночі й на образку бачимо, як мати виймає галунки з червоної краски. Вони просушуються і тоді можна їх буде брати в руки, але їсти не радиться (так, як і писанки), бо фарба могла дістатися до яйця і могла би пошкодити. Галунки, так, як і писанки готовиться тільки для оздоби свяченого і святочного стола.

Петрусеви снилися тої ночі тисячі прегарних писанок, гори писанок. Він не міг ними налюбуватися. Спав до пізна, а коли збудився, то побачив, що мати з сестрою вже виписали багато свіжих писанок, ще кращих, як учора, бо за дня вигідніше писати. На другий день, в Велику Середу, запакували чотири писанки старанно в пуделко з січкою й надали на пошту до „Світика“.

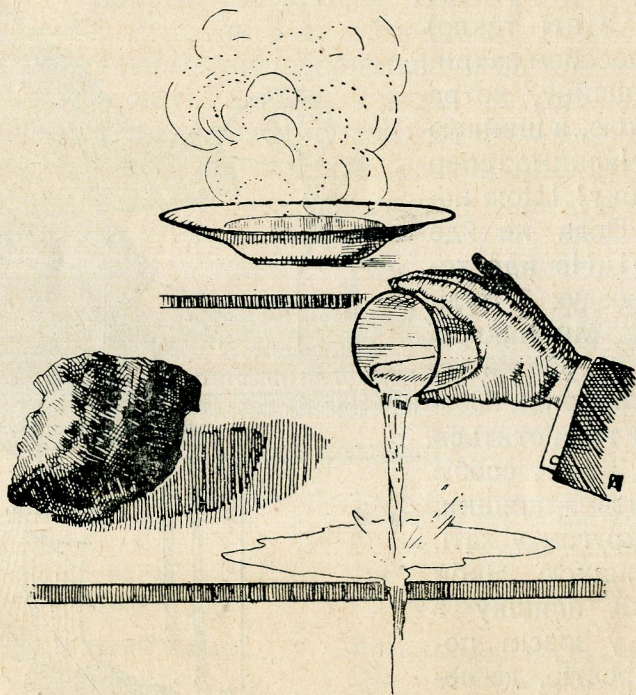
І. Ю.

Дещо про природу.

І. Три стани тіл. Воздух.

Все те, що ми бачимо перед собою, що займає яке-небудь місце, називаємо: „тілом“. Тілом учені люди називають: і камінець, і шматок заліза, і стіл, і стілець — всяку річ, яку тільки ми бачимо нашими очима, відчуваємо через доторкання і т. і. Тіла бувають не однакові.

Три стани тіл: 1. камінь — 2. вода — 3. пара.
(тіло тверде) (тіло плинне) (тіло летюче).

Одні з них мають свою форму, тверді — от як пр.: цвях, ніж, камінь. — Такі тіла називають твердими тілами. Такі тіла от як пр.: вода, молоко, олій — вони не мають своєї власної форми, а мають форму тої посудини, в яку ми їх налили. Такі тіла звуться в учених книжках тілами плинними, або течами. А є ще й такі тіла,

котрі треба держати в добре закритій посудині, щоб вони самі не вийшли з неї. — Такі тіла звуться тілами летючими або газами. Нас окружає таке тіло. — Се: воздух (або повітря), котрим ми дихаємо. Воздух не є порожнеча, а теж займає місце. Щоби вас переконати в сьому, возьмемо пляшку, вкладемо в неї лійку з малою діркою у споді, а кругом шийки добре обмотаємо мокрою шматкою, (щоб аж з неї текло) і таким способом закриємо ту щілину, котра є між лійкою, а шийкою пляшки. Налиймо тепер води в лійку! Що ж побачимо? Вода не йде в пляшку! Не йде тому, що воздух її туди не пускає. Ми мокрою шматкою закрили йому дорогу з пляшки. Воздух через те міститься у пляшці і сам собою не виходить з пляшки, бо він є кругом у хаті, є поза пляшкою. Якби ми внесли пляшку з воздухом у зовсім порожний простір, де нема зовсім воздуха, то він зараз вийшов би з пляшки.

Хлопчик робить дослід: ллє воду до лійки, яка в шийці є овинєна вогкою шматкою (або глиною). — Вода не входить до пляшки лиш остає в лійці.

Зробимо тепер щілину, розворушивши шматку, яка окружає дудочку лійки. Вода зараз почне входити в пляшку, а воздух виходити з неї через ту дірку, яку ми зробили, розворушивши шматинку (коли шматка була змочена водою з милом, то воздух, виходячи з пляшки,

буде видувати маленьки баньочки). Сей досвід показує, що воздух також займає місце, як: камінець, стіл і т.і. Се є доказ, що воздух є теж тілом.

З газів можливо ще вам нагадати амоніак — який має дуже гострий запах. Він розчиняється у воді і той розчин амоніаку в воді називається амоніакальною водою (жигунець). Як пляшечку з ним не закрити, то амоніак вийде (улетучиться), а лишиться тільки вода. Воздух теж розчиняється у воді. От, як набрати холодної води з криниці в шклянку і поставити шклянку в теплій хаті, то через якийсь час, як вода обігріється, видно маленьки баньочки (міхурчики), що поприставали до шклянки з середини. — То воздух вийшов з води, бо вона обігрілася і вже не може здержувати в собі багато воздуха. Риби живуть в сирій воді, бо в ній є розчинений воздух. Як пустити рибу в тільки що переварену і остуджену воду, риба зараз гине.

Ол. Яницький (з Поділля).

Побрехенька.

— Алеж то вже мороз нині!
Кажу тобі, брате,
Такий мороз, що не можна
Навіть вийти з хати!

— Се ще не є такий мороз,
Як то було року....
На жаль року вже не тямлю,
От, мороз нівроку!

Я вдягнувся в три кожухи,
Та лиш вийшов з хати,
Аж тут чую — я до землі
Почав примерзати.

Врешті примерз, та так сильно,
Що я аж злякався,
Мусів піти по сокиру,
Й нею відрубався!

Михайло Кумка.

„КАЗКИ 1001 НОЧІ“ — повинні читати всі, бо в них багато науки і правди.

Ціна книжечки: 1.80 зл. (з пересилкою: 2 зл.).

Гроші посилати поштовими значками в листах. Головний склад: у Видавництві
„СВІТ ДИТИНИ“ Львів, ул. Зіморевича 3.

Журба рільника...

Вже тягне з полудня теплом
і топиться сніг під ногами.
Йду в поле з відкритим чолом
між тихими серця думками.
Гей, земле! Гей, рідна! Скажи,
що жде мою працю в тім році?
Чи сповняться мрії й всі сни,
що мучать так серце по ночах?
Чи зерно доспіє в свій час?
Чи знищить його хуртовина?
Чи доля всміхнеться до нас,
на нашій, на рідній Вкраїні?
Не чути нічого! Мовчить
довкола природа, лиш серце
з журбою у грудях щемить
і ниви вкриває коверцем.

Володимир Хронович.

Невдолося!

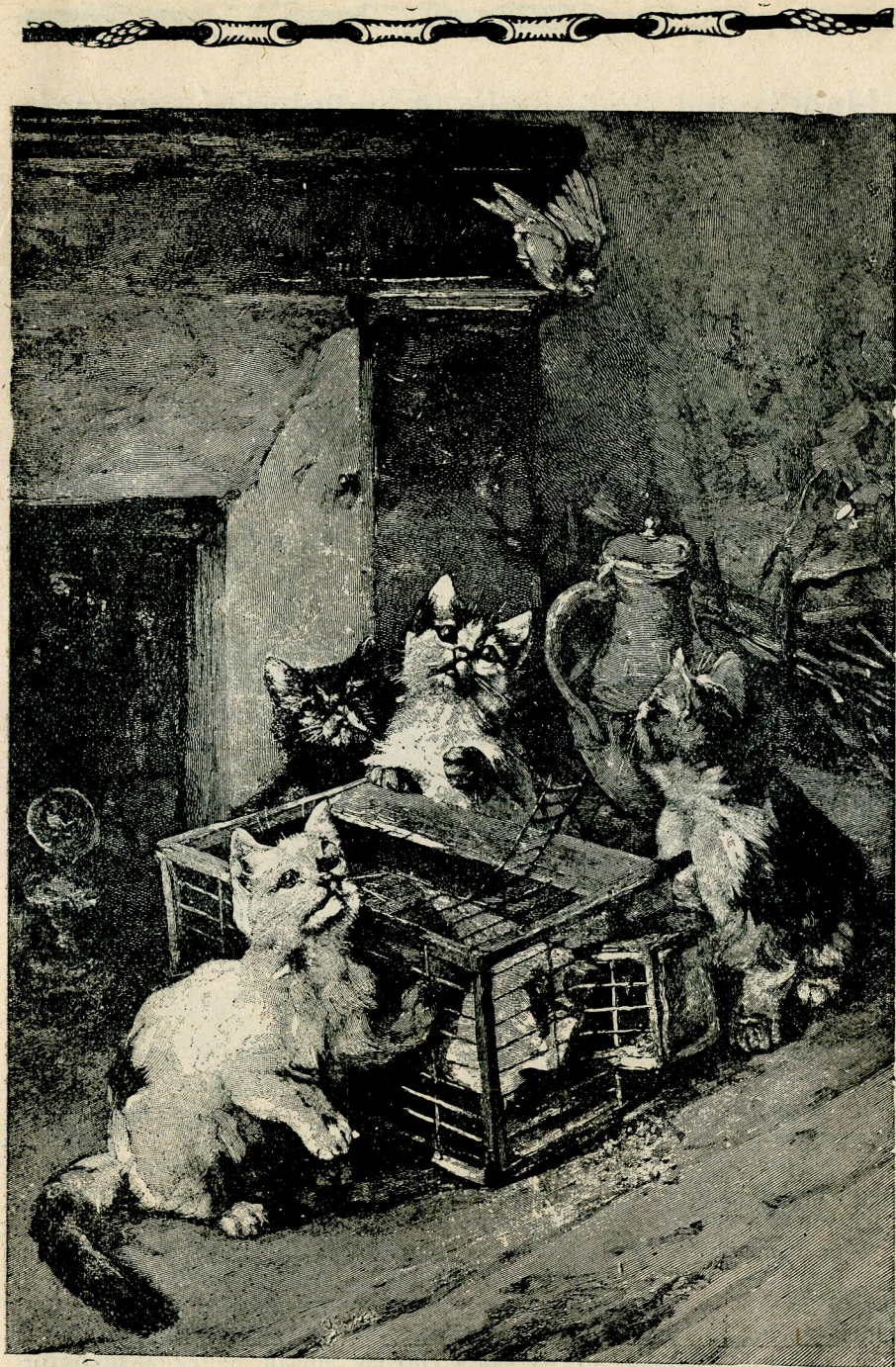
(До ілюстрації на стор. 121).

Хтось поставив на підлозі
Канарочка в клітці,
А канарок — смачний кусень
Котови чи кітці.
Рада в раду — хитрі коти
Стали гуворити,
Якби то пташину взяти...
Клітку відчинити...

— Ти стань з боку, я з переду,
А той втворить з заду... —
Так шептали всі Мурлики
І кнували зраду.
Та як тільки відчинили —
Вмить було по втісі:
Пташка пурх! В гору злетіла
Тай уже на стрісі.

* * *
Злий усяко промишляє, —
Та щастя велике,
Що не все йому вдається
Його діло дике.

Ю. Ієрків.

Образок до вірша: „Невдалося“ на стр. 120.

Найбільша, найкраща й найцінніша книга.

Якось у вечері сиділи Петрик, Галя і Славця за столом та грали в доміно — коли се до кімнати увійшов батько з грубезною книгою під пахою. Діти відразу пізнали, що се якась нова книжка (у них досі такої грубої не було) і Петрик скочив до батька:

— Татку, а що се за книга?

Галя хотіла вдати мудрішу від свого брата і сказала поважно:

— Мабуть біблія, бо така велика...

— Ні, се певно атлас*) — кликнула Славця.

Батько усміхнувся і підняв книжку в гору:

— Не вгадали! Ані біблія, ані атлас, а ось що: Прочитайте!

— Українська Загальна Енциклопедія! — прочитали всі діти в один голос золоті букви на шкірянім хребті книги, а батько кивнув головою:

— Так! Українська Загальна Енциклопедія або „Книга Знання“, що її видало наше Т-во „Рідна Школа“.

— А що се таке: — Енциклопедія? — запитав Славчик.

Батько відсунув крісло і сів за стіл.

— Енциклопедія — се така книжка, у якій про все-все, що є на світі, що досі сталося і до чого люде дійшли — про все те написано. У вас в школі є різні книжки: є природа — в якій написано про тварини і каміння; є фізика, що оповідає про різні цікаві речі в природі; є географія, в якій написано багато про різні землі й країни; є історія, що вчить вас про наших славних князів і козаків. Кожда така книжка вчить про що інше, а ось у тій, в Енциклопедії, тут є про все: про небо, землю, славних людей, винаходи, звірів, рослини — про все-все. Кожна річ, яка тільки була, чи є на світі і про яку хочете знати — є докладно описана в тій книжці.

— А є в ній і образки? — питає Галя.

— А є, дитино! Багато, багато образків, до кожного слова окремий. Ось я вам зараз покажу. Але пождім. Про що хотів би ти, Петрику, знати?

— Я? — задумався Петрик. — Я хочу про Байду-Вишневецького.

— Добре!

Батько розгорнув книжку, перекинув кілька карток і на одній стороні показав хлопцеві:

— Ось бачиш! Сей образок, се власне Байда-Вишневецький. А осьде написано, що Байда був козацьким отаманом, що робив походи і що згинув страшною смертю в турецькій неволі...

— Цікаво! — здивувався хлопець.

— Так, сину. Про все з тієї книги довідаєшся. Колиб Галя хотіла знати про песиків, чи вовка — то про все те можна у тій книзі прочитати. Ходіть сюди ближче — будете оглядати.

Діти підступили до батька і Петрик почав перекидати осто-

* Атлас — книга з різними мапами.

рожно картка за карткою. Боже! Про що там не було в тій книзі! Які образки прегарні! І машини всякі, і люди, і статуї, і малюнки, і письма, і міста — й не перелічиш усього.

А яка груба була та книга! А яка цікава! Поки діти переглянули її, питаючи щораз про щось батька — уже давно вибила десята. А всеж спати не хотілося. Навіть Славця,

що була найбільшим сплюхом і вона зацікавилася тією Енциклопедією так, що аж оченята в неї блищали.

— Се раз гарна книжка! — сказав Петрик замикаючи палітурки. — От, буде нам що на цілий рік читати й оглядати!

— Вона, сину, ще не ціла! Тиж бачиш, що тут є усе списане тільки до букви „і“. Се перший том, а таких томів буде три.

— То татко має ще дві такі? — аж підскочила Галя з радости.

— Ні, дитино. Досі вийшов один том. Два слідуючі видрукуються в найближчих двох роках.

— А хто-ж то написав сю книгу? — запитав Петрик.

— О, сину! Се не один чоловік писав! Писали її всі наші найкращі учені, ціла колегія. Кождий писав про те, що знає найкраще. І власне в тому річ. Сю Енциклопедію писали наші, українські, вчені і тому се українська Енциклопедія. В нас досі не було такої книги. Мали її всі народи, а в ніодній не було ні про нас, ні про наших славних людей, ні про Україну та її історію. Аж доперва в тій є те все. І тому ся книга повинна бути в хаті кожного Українця, в хаті кожного, що хоче щось знати і довідатися про найдрібнішу навіть річ українську.

Тут Славця позіхнула і татко подивився на годинник. Було пів до одинадцятої.

— Ну, пора спати, діти. Добраніч!

— Добраніч! Татусю! Па!

Довго не могли тієї ночі вснути ні Галя, ні Петрик, ні навіть Славця. Вони думали про ті образки та про те, що чули від батька про сю книгу знання.

А коли врешті поснули, то Петрикови почали снитися всі отамани і славні Українці з Енциклопедії, Галі — всякі цвіти, дерева, гори, а Славці верблюди, вовки і всі-всі ті звірята, що їх того вечора бачила в книзі.

Рано, коли йшли до школи, сказав Петрик до Галі:

— Знаєш, Галю, се дуже добре, що в нас є „Книга Знання“. Але чи вона ще в кого є? Сеж українська Енциклопедія. Її чужий не купить. Треба буде товаришам сказати, яка се книга, хай і їх батьки куплять собі її. Правда?

Галя потакнула головою.

— А вжеж: Хто-ж про неї має дбати, як не ми самі?

Остан Далекій.

Том I УКРАЇНСЬКОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ

небаром появиться в розпродажі. Се обємиста книга, з великою кількістю образків і мап, оправлена в півшкіру, з мистецькими золоченнями і витисками.

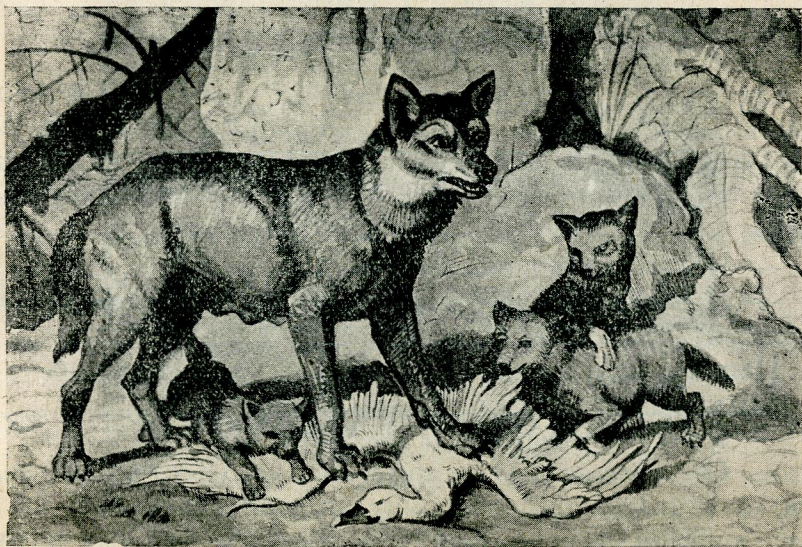
Ся книга повинна бути в кожній українській хаті.

Вовкове каяття.

(За сербською казкою).

Десь почув Вовчисько хижий,
Що вбивати гріх, —
Сумно голову похнюпив,
Сівши під оріх.
Над життям своїм замисливсь,
Слізюньки ковтав:
— Скільки зайчикам вухатим
Я життя ввіврав!
Скільки на той світ відправив
Бідних овечок!

А гусий тих немоторних,
Півників, качок!..
Навіть всіх і не згадати...
Грішний, грішний я!
І в душі його сіренькій
Скигнить каяття.
І надумався наш Вовчик
З лісу геть піти,
Щоб гріхи ті замолити
Серед самоти.

Тож про свою постанову
Зараз сповістив,
Усім, більшим і маленьким,
Так проголосив:
— Друзі милі, присягаюсь,
Що від нині я
Починаю зовсім інше —
Правдиве життя!
Вже нікого не зобиджу,
Бо то — знайте! — гріх...
Так промовивши любенько,
Сірий вовчик втих...

Хижу голову похнюпив
(Сумно хвіст схиливсь!),
За плече торбинку кинув,
Низенько вклонивсь,
Та й пішов...
За ліс виходить,
Далі полем йде,
Бачить — хлопець босоногий,
Гусочок пасе.
Але він іде тихенько,
Справді мов святий!
Коли це — гусак сердитий.

(„Ах, який гладкий!“)
Довгу шию витягає,
На вовка сичить, —
А той наміри святії
Забув в одну мить!
Очи хижо заблищали,
Загарчав, мов біс, —

Вхопив гусака у зуби
І майнув у ліс!..
Позбігалися всі звірі:
— Вовче, ти-ж казав?!..
— А чому він, препоганий,
На мене сичав!..

Ірина Наріжна.

Лис і цап.

(Байка).

Одного разу старий лис упав до керниці. Він не міг з неї вилізти, ні вискочити, бо керниця була досить глибока і мала стрімкі, муровані стіни. Незадовго надбіг цап, станув над керницею, глянув у низ, а доглянувши лиса, спитав:

— Чи здорова вода?

— Дуже здорова! — відповів лис. — Ходи сюди й покуштуй!

Цап, не надумуючись довго, скочив у керницю.

Коли напився зимної води, каже до лиса:

— Як-же ми тепер виліземо звідси?

— Се дуже легко! — каже лис. — Ти стань на задні ноги, а я вилізу тобі на спину. Відтак стану тобі на голову, досягну верха керниці й вискочу. Як вже я буду на верху, то відтак витягну і тебе за роги.

Цап зробив, як лис порадив, і лис по хвилі опинився на верху.

— Ну тягни-ж мене тепер! — каже цап.

Лис засміявся.

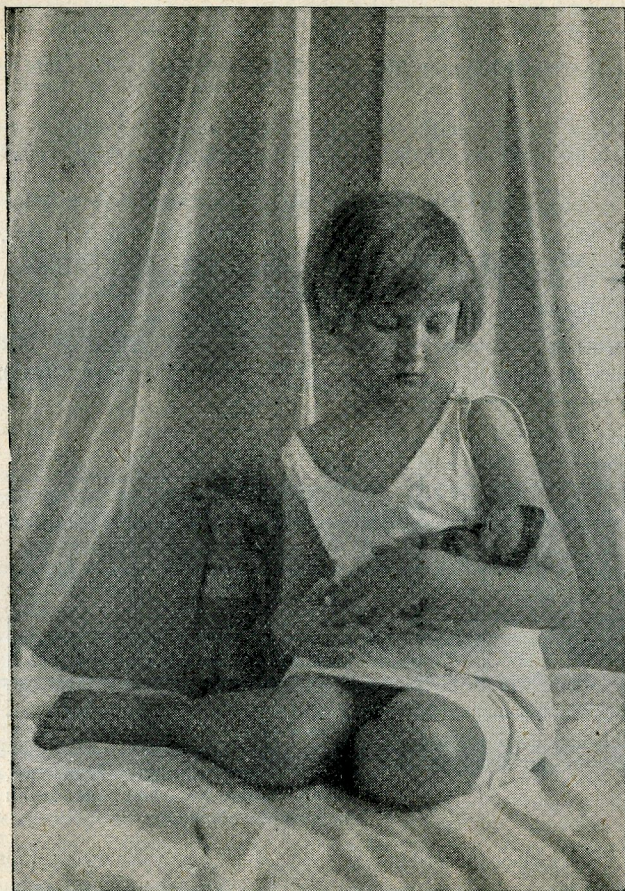
— На другий раз, думай, як вилізти, заки ще будеш скакати! — сказав лис і побіг у ліс.

З уст народа перепоїв: *Мих. Кумка.*

Лялі йдуть люлю!

(Світлив Левко Янушевич*).

Наша Надя по молитві
Спатоньки лягає,
На „добраніч“ свої лялі
Ще наминає:
— Вже вам час тепер заснути,
Вже годі гуляти,
Бо я, ваша опікунка,
Також іду спати.
— Я положу вас, накрию,
Тай спіть спокійненько,

Може гарний сон присниться, —
Збуджу вас раненько.
— Тільки ви не розкривайтесь,
Не бійтесь нічого,
Бо мене і вас хоронить
Ангел сну від злого...
Всю ніч лялі тихо спали —
Так, як їх пістунка, —
Бо всюди є такі лялі,
Як їх опікунка. Ю. І.

*) Дівчинка на світлині — се „Світикова“ приятелька і пильна читачка —
Надя Кавун.

Загадки.

Складова загадка (1 точка).

О — се — мерк — Хар — ри — кос — нор —
су — шан — нес — те — ків — зи — кон — те —
ко — и.

З порозкиданих 17 складів зложіть 7 слів, яких початкові й кінцеві букви, читані з гори в низ, дадуть святочний привіт, яким днесь витає »Світик« всіх своїх читачів і друзів.

Значіння висказів:

1. Місто на Україні.
2. Небезпечна проба.
3. Пісня в акафисті.
4. Легенька темінь.
5. Провідний голос у хорі.
6. Кореанське божество.
7. Домашний лік.

Шаховий коник (1 точка).

(Уложив В. Р-кий)

Мо	руй	те	»Світ	лю
ваш	Ди	ї	ме	тай
те	ки	ни«	бень	пис
ти	ча	ді	чи	ну
точ	і	пре	со	кі

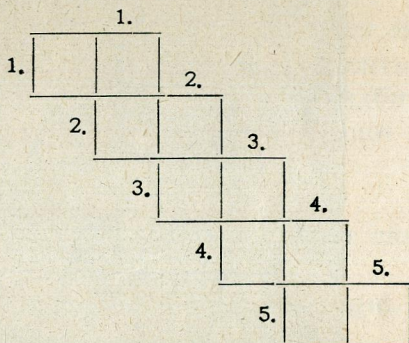
Ідучи слідом шахового коника від складу »Мо« — що відчитаєте?

З ліва на право (поземо):

1. Інакше: змагання.
2. Національний герой Кавказу.
3. Шістьдесятя штук.
4. Рід оружжя.
5. Привіт жидівських пластунів.

Складові східці (2 точки).

(Уложила Дозя Канда).

В кожду комірку вставити відповідні склади так, щоби повстали слова слідующих значінь:

З гори в долину (прямо висно):

1. Турецкий військовий.
2. Хлопчаче імя.
3. Пожива для худоби.
4. Продукція залізного промислу
5. По німецьки: міх.

Загадочні візитівки (2 точки).

(Подав Л. Соневицький).

(Подав Ігор Кальба).

Марко Дятел

Дир. К. Батуренко

Хто є ті два добродії.

ПАМ'ЯТАЙТЕ

що „Світ Дитини“
повинен бути в кожній
українській хаті де є
діти.

ПЕРЕПИСКА

з

ЧИТАЧАМИ

ПАМ'ЯТАЙТЕ

при кожній нагоді про
збірку датків на пресо-
вий фонд „Світа Ди-
тини“.

Настуня Бойко в Болшівцях: Моя любенька приятелько! Чому пишеш до мене через »Ви«, а не так просто, як до приятеля — Любий друже, або: Мій »Світику«? — Я хочу бути з Тобою, Настунечко, на »Ти«... А »Високоповажаний Пане« не пиши мені — бо погніваюсь... бо я не є зовсім... »високий«-ані... не такий то дуже поважний, чи там... поважаний. Буду ним аж за... 50 років. А тепер — то ми собі рівні!... Добре?!

Про козаків будуть незабаром гарні оповідання, а представлення буду містити також. Я маю такого веселого кумпана, що називається: ІВАН СОРОКАТИЙ — і він обіцяв написати веселу сценічну картину для дитячого театру.

Івась і Славця Жупники у Ворохті: Ваші листики прочитав я з приємністю. Тішуся, що навязали зі мною переписку, бо ми вже »старі« знайомі. Я нераз попри Вашу хату переходив на Кічеру, в в минулому році то навіть пізнав під сим верхом у хатині, яка там є на збочу, миленького гуцулика, Марка Вінтоняка. Він показував мені: як то сам учитись писати...

У Львові не є так гарно, як у Ворохті. Наколиб я не був »Світиком« і не мусів примусово жити у Львові — то нігде інде не хотів би я мешкати, як тільки у Ворохті — там недалеко Вас... Там так гарно. Недаром звеличали карпатські верхи і дрімучі бори наші поети: Федькович, Воробкевич, Устиянович, а польський письменник Турчинський (бувший директор учительського семинара в Станиславові) написав про Ворохту гарну повістку, якої героєм є суперник Довбуша — Тарас з Ворохти, славний розбійник на всю Верховину. Як приїду в тім році до Ворохти — то познакомилося бльше. на фестині коло »Оселі«. Пам'ятайте! Па!

Школярки з Білича: Ваш перший листик дуже мені сподобався. Вачу, що всі Ви гарні козарлюги, коли так пильно і завзято мене читаєте, та що найбільше подобався Вам той Ромко, що спалив татові чоботи. Але уважайте, щоби котрий з Вас не схотів таке зробити... бо тепер на одну пару чобіт треба спродати корову, а тоді коли той Ромчик спалив чоботи — то пару чобіт можна було купити за 1 візцю. Кілько книжечок числить ваша шкільна бібліотека? А чи є в ній книжечки: »Свинопас-князенька« Андерзена і »Безглуздів« Воробкевича? Се дуже смішні книжечки і певно припадуть всім Вам до вподоби. Також прегарна книжечка є: »Наша Січ-Мати« — оповідання: як то сільські школярки в глухій куті на Волині оснували собі »шкільну громаду«, яку назвали »Наша Січ-Мати«. Сю книжечку повинні читати всі сільські школярки. Вона написана з погідним гумором, а написав її — як спомин зі своїх дитячих літ — учасник сеї громади — Марко Л. Прочитайте її, а опісля напишіть мені: чи подобалась вона Вам! Добре?!

Микола Палюк у Сколім: Татусько віднайшов моє житло у Львові, але на жаль не застав мене дома. І тому я немав змоги бльше про Тебе довідатися. Доперва з листика, так гарно зложеного й старанно написаного, я пізнав Тебе бльше. Тішуся, що Ти, любий Микольцю, написав мені, що я для Тебе »Дорогий гість«... і що слово »дорогий« Ти написав через велике »Д« — бо дехто пише мені те слово, але через мале »д« і ще дає мені перед тим словом причіпку, чи приставку: »за«... А як називається тая товаришка, в якій Ти познакомився вперше зі мною? Чому вона не напише до мене? Я дуже радий буду її пізнати! Поздорови її від мене... А чи своєю братчикови показуєш і читаєш мене? Як він називається? Не забувай про мене і пиши часто! Гарзд!

Школярки в Бінчаровій: Не ваш спільний лист, ще з січня минулого року — доперва тепер відповідаю. Не міг скорше до вас навідатися, бо мав багато інших справ — але ваш листик держав усе під руками тай завжди перебігав його очима, перечитуючи ті імена й назвиска, якими закінчили його. Читаю тай думаю: і про Ганусю Возняк, і про Настю Троханівську, і про Петруся Хіляка й про Миколку Мадзегана і про всіх підписаних на двох сторінках зі шкільного шитка і лину до всіх вас своїми думками. В уяві представляю собі всіх вас, може не такими, якими ви є в дійсности — але такими, якими бажав би вас бачити — веселими, пильними та слухняними. Чи любите свого пана учителя та чи слухаєте Його батьківських порад і наук, якими бажає заціпити у ваших серденьках найкращі правди, що в життю все стануть вам у потребі. Слухайте і шануйте тому сього дорогого провідника, бо се ваш великий приятель. Здорові були! А дайте про себе знати!

„СВІТ ДИТИНИ“

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТИЙ

виходить раз у місяць в обемі 2 арк. друку, книжкового формату.
Умови передплати на рік 1931: місячно 1 зол, кварталньо
3 зол, піврічно 6 зол., річно 12 зол. Для Америки й Канади 1:50
доляра річно. Для Закарпатської України 50 кор. річно.
Адреса Редакції й Адміністрації: ЛьВІВ, ул. Зіморовича ч. 3.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ:

- 1 Остим пригадуємо всім тим особам, які досі не надіслали передплати за 1 квартал, щоби зволили се ласкаво зробити, найдальше до дня 5 цвітня с. р. Видавництво має в передсвяточнім речинци повирівнувати всякі свої залеблі платности за: друк, папір, кліші та авторські гонорарі, бо перед святами кожний потребує гроша. Тому дуже просимо не гаятись із висилкою тих залегло-стий. Чеки одержали всі з числом 3-тим. По можности просимо о надсилання цілорічних передплат (т. зн.: 12 зол.) бо се вельми улєкшує нам адміністраційну роботу та дозволяє орудувати нараз більшим капіталом, що в теперішній хвилі має велике значіння. На чеках, які пішли з 3-тим числом, зазначено висоту залеглости олівцем тому, щоби: хто бажає вислати більшу квоту — міг легенько вимазати подану цифру, а вписати вищу.
 - 2 Отсим повідомляємо, що маємо на складі великий вибір різних книжечок для шкільних бібліотек в українській і польській мові.
 - 3 Хто бажав би на свята переказати гроші для синів чи доньок, що перебувають на студіях у Чехословаччині — то може переказувати грошеві посилки через „Світ Дитини“.
- Наше видавництво має конто в П. К. О. в Празі і сею дорогою незвичайно скоро та догідно може полагодити всякі перекази грошеві.
- Найменша квота до переказання починається від 100 корон чеських, що рівнається 3 долям. Кошти переказання виносять 1 золотий.

ОПОВІСТКИ:

Маємо на продаж виграну (уживану) скрипку (³/₄) для дитини від 7-10 літ. Для перших початків науки знаменита. Ціна 20 золотих. Оглянути можна в Адміністрації.

ЖЕРТВИ:

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Вп. В. П. К. з Канади 1 доляр.
Ірця і Зєня Мазурівні 1 зол.
На „Рідну Школу“: Ірця і Зєня Мазурівні 2 зол.
На фонд „Укр. Інвалідів“: Ірця і Зєня Мазурівні 2 зол.

✦ ✦ ✦ Видає й за редакцію відповідає: Михайло Таранько. ✦ ✦ ✦

Друкарня ОО. Василян у Жовкві.

СВІТ ДИТИНИ

ЧИСЛО 5.

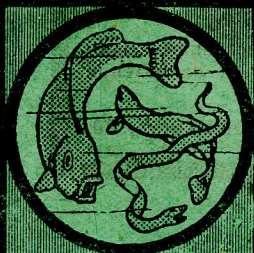
ТРАВЕНЬ

РІК 1931.

ЗМІСТ:

1. На свято Матусі 129
2. Материнське серце всюди однак . 130
3. Бажання дитини 133
4. Даремний страх 134
5. Дарунок з ярмарку 135
6. Письмо до матусі 136
7. В обороні матери 137
8. Материнська любов у звірат . 139
9. Подяка нашій Мамі 140
10. Коли мама спить? 142
11. Величаєм Тебе, Мамо 143
12. Материнське серце 143
13. Мати-киця і діти-котятка . . 144
14. Правдива мати 145
15. Чи є в світі що солодше? . . 146
16. Мамусю, чого ти плачеш? . . 147
17. Ненька 148
18. Великі мами славних людей . 149
19. Дві мами 150
20. Напасники 152
21. Немає Матусі 155
22. Сирітська думка 156
23. Гніздочко 156
24. Сиротинець 157
25. Молитва за маму 159
26. Казочка 160; 27. Співає сумної 160

Ціна 1 зол.

Діточки! Наколи бажаєте зробити своїй коханій Ненечці милу несподіванку в виді пам'яткового дарунку в дни 10 мая с. р., — то зі своїх дрібних ощадностей, які кожде з Вас має, заперенумеруйте для Неї газетку п. з. „ЖІНОЧА ДОЛЯ“ або журнал п. з. „НОВА ХАТА“.

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“

ілюстрований тижневик для українського жіноцтва виходить вже 7-ий рік у Коломиї і містить цікаві статейки з обсягу виховання дітей, гігієни, оповідання і повістки з дитячого життя та гарні вірші. Крім цього є постійний відділ американсько-канадійський.

Умови передплати: квартално 3 зл., піврічно 6 зл., річно 11 зл. Для закордону 2 долари річно.

Адреса замовлень: „ЖІНОЧА ДОЛЯ“, КОЛОМИЯ, УЛ. НОВА, Ч. 1.

„НОВА ХАТА“

ілюстрований місячник для плекання домашньої культури виходить вже 7-ий рік у Львові і містить на своїх сторінках різнороді і дуже цінні статті з обсягу жіночого життя, домашньої культури та моди. В кожному числі є багато ілюстрацій та образки моделей різних сезонних одягів і строїв для жінок і дітей.

Умови передплати: квартално 5 зл., цілорічно 18 зл. Для заграниці 3 долари на рік.

Адреса замовлень: „НОВА ХАТА“, ЛЬВІВ, РИНОК, Ч. 39.

ОКАЗОВИЙ РІЧНИК - АЛЬМАНАХ „СВІТА ДИТИНИ“

се відповідний дарунок для дітей в день Свята Матери. Складається він з найкращих чисел газетки з років 1925 - 1929 / в прегарній оправі / Ціна 1 прим. 6 зл. (з пересилкою: 6'60 зл.).

Новина!

Від цвітня с. р. почав виходити у Львові перший український журнал, присвячений СПОРТОВИ взагалі п. з.

„СПОРТОВІ ВІСТІ“

Є се тижневик в обемі 1 аркуша друку з численними ілюстраціями. — Ціна 1 числа: 30 сотиків. — Замовлення посилати на адресу:

Адміністрація „СПОРТОВИХ ВІСТЕЙ“ — Львів, ул. Кентшинського, 10.

На свято Матусі.

Ой, якаж-бо Ти, Матусю,
Дорога та мила,
Того словечком сказати
Ще не моя сила...

Що те сонечко на небі,
В лузі квітка красна,
Се Матуся в нашій хаті —
Добра все та ясна...

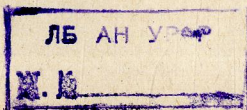
Ясне сонце світить з неба,
Веселить та гріє, —
В рідній хаті при Матусі
Кожде з нас радіє.

Під опікою Матусі
Весело гуляю —
Що се холод, що се голод,
Що біда — не знаю...

Над усіх, над все у світі
Матінку кохаю,
І в отсе велике Свято
Гараздом витаю:

— Без журби тай у здоровлю
Жити дай Вам Боже!
А відвдячитись Матусі
Бог мені pomoже...

Уляна Кравченко.

Материнське серце всюди однакове.

Малий Михасюко завдає часом батькови дуже цікаві питання.

Недавно запитав батька:

— Татусю, а чи малі мурини мають маму?

— Чомуж би не мали, Михасю? Кождий хлопчик і кожда дівчинка має маму, бо-ж мама приводить діточки на світ!

— А чи муринська мама чорна?

— Чорна, сину, така, як усі мурини.

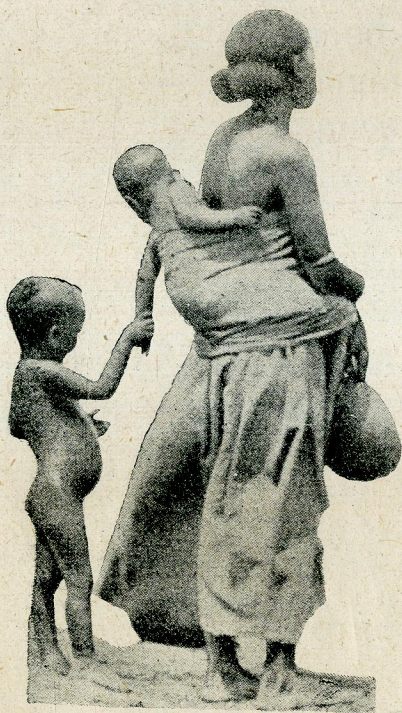
— О, то вона певно не-добра мати. Бо я бачив на образку муринку, то вона страшно виглядала!

— Тобі так здається, Михасю, бо ти не звик до чорних людей і ще взагалі їх у вічі не бачив. А вони такі самі люди, як і ми, тільки що риси облича мають інші й краска шкіри в них темна.

— То, татусю, думаєте, що муринка бавить і любить свої діти так, як моя матуся мене?

— Певно, що так любить! Кожда мати однаково любить свою дитину. Чи то культурна європейська жінка, чи вчена пані, чи вбога селянка, чи циганка, чи якась напівдика

жінка з далеких островів. Кожда любить і ховає свою дитину, як найдорожчий скарб, бо кождій та дитина однаково дорога. Тільки не всюди один звичай панує, отже й не всюди виховання й плекання дітей однакове. От, я тобі, Михасю, покажу одну книжку, а в ній побачиш цікаві образки мамів у різних народів.

Батько підійшов до своєї шафи з книжками і виймив одну велику книгу. Він отворив її й показав Михасеві отакі образки:

На першому бачимо матір з Маляйських островів, на Індійським океані. Вона йде кудись, мабуть несе обід мужеві, що пішов на роботу. Дітий не має з ким лишити, тож узяла мале й привязала його ззаду до себе такою хусткою, як бачимо на образку, а старшеньке йде за нею й забавляє ззаду свого братчика.

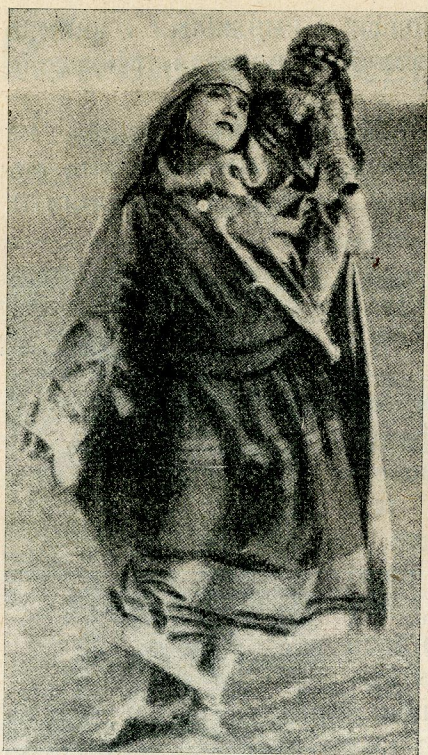
Подібно носять свої діти всі муринські (чорні) мами в Африці. Діти ходять там звичайно зовсім нагі, а коли вже dorостають, тоді вдягають кусень матерії на бедра.

Майже так само носить свою дитину молода японська мати, яку бачимо на другому образку. Чи десь у дорозі, чи при роботі, дитина завжди сидить їй за плечима, ніби в гнізді. Дитина привикає до того так, що їй там зовсім вигідно, тай мати привикає до сього тягару, що згодом навіть не відчуває його.

На третьому образку бачимо циганську матір. Як вона зручно взяла донечку на одно рамя й, ідучи кудись, співає їй і забавляє, бо дитина чогось плаче, мабуть голодна. Не дуже великі вигоди має циганська дитина вічно в дорозі, без вигідного ліжечка, часто без теплої страви. Але мимо того мале циганятко не заміняло би свою маму за ніщо в світі, навіть за царівну, бо — як мати дитину, так дитина свою матір дуже любить.

На четвертім образку бачимо американську індіанку, як веде за ручку свою донечку й вдоволено всміхаєсь, що стала з нею до фотографії.

Дуже цікавий є п'ятий образок. Се є ляпонська мати з дитинкою. Ляпонці, то малий народець, всього около 25 тисяч душ. Сей народ заселює північний кінець Скандинавського півострова (на північ від Швеції й Норвегії, належить до останньої). Живе там, де майже вічна зима, а бувають там ночі, що тривають по кілька місяців! Зате і дні бувають там такі довгі! Живуть з годівлі ренів, які доставляють їм молока й м'яса. Ловлять також рибу і

всяку звірину. Бідний се народець, але досить культурний. Бачимо цікаву ношу в матері. Гарна шапка в неї на голові, а дитинка в візочку, подібна до наших діточок і зовсім вдоволена. Бо хоча там літа теплого нема, але зате мама гріє дитинку своєю добротою, своїм добрим і чутливим серцем.

— Тепер уже розумію, татусю! — сказав Михасько. — Всюди мами для своїх дітей добрі і всі діти чуються щасливими при своїх маму-

сях. Бо материнське серденько всюди однаково добре і тому всім матерям на світі належиться однакова вдячність, пошана і любов від дітей.

Бажання дитини.

Нині Твоє свято,
Моя люба мати!
Що-ж Тобі сказати?
Що Тобі бажати?

Ти мене, кохана,
Привела на світ,
Ти мене кормила
Й стерегла, як цвіт.

Гарувала в днину
І не спала в ніч,
Все свою дитину
Не спускала з віч.

Ти і не питала:
„Надгорода де?..“
Ти лише казала:
„Най в добрі росте!..“

Чим-жеж маю ненці
Нині заплатить?
Лиш хіба тим скарбом,
Що в душі лежить...

Над усе любити
Я буду її,
Буду їй служити,
Як вона мені.

І буду молитись
До Творця небес,
Щоб усякий смуток
З личка мами щез.

Юра Шкрумеляк.

Даремний страх.

Сиділа мала пташина-мати в гнізді, а біля неї трое молоденьких пташаток, її діточок. Щойно недавно з яєчок виклювались. Маленьке воно і немічне, треба добре доглядати, щоби з того потіху мати. Але пташина добре доглядає діточок, бо кожній мамі дорогі її діти. Вона їх у ночі від холоду хоронить, а в день від ворога нежданого захищає. Дбає за них, як за скарби великі, як за очі в голові.

Ось і тепер, в ясне літнє полудне, сидить пташина й стереже своїх молодих та жде, коли прилетить батько й принесе хробачка в дзьобику. Вона розділить хробачка між пташат, а за себе й не дбає, — хіба, що вони вже добре наситяться й не схотять більше, то вона проковтне якийсь там кусочок.

Сидить пташина, сидить, на всі боки бачно споглядає, чи де що не видно, чи де що не чути. Аж тут щось зашорохтіло в кущах. Здрігнулась пташина й нагостила слух. Шорох змагається, якийсь звір до гнізда приближається! Бистрими скоками пересаджує кущі малин і ожин і раптом перед самим гніздочком став! Страшний якийсь звірок з вусами і довгими вухами! Став і дивиться на гніздо, на пташат і на їхню матір.

А вона бідна аж дихати не може з переляку, але мимохіть скочила вперед, збила крильцями і трівожно запищала:

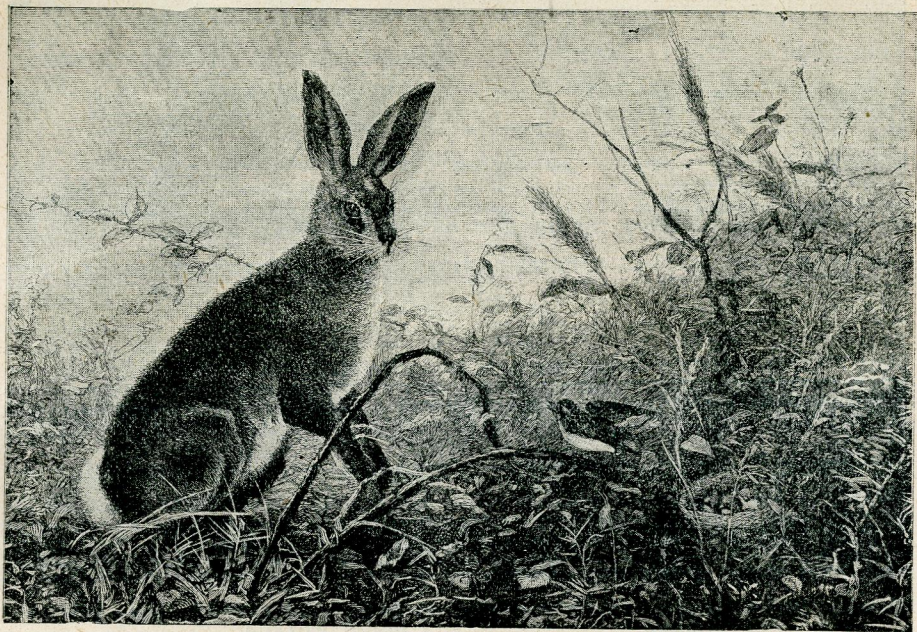
— Хто-б ти не був, звірюко, то я не дам тобі моїх пташат! Хіба по трупі моїм дістанешся до гнізда! Хоч я маленька й слаба проти тебе, але я мати, я мушу постояти за свої діти!

— Не бійся, пташино! — на диво лагідно відіззався звір. — Хіба ти не бачиш, що я не звір-мясоїд, а заяць? Я їм тільки капусту, а пташат не займаю. Я ще нікому в світі кривди не вчинив, навіть малій комашині. Отже й тобі нічого не пошкоджу, тільки на твої діти погляну, чи вони подібні до моїх. І піду своєю дорогою.

Успокоїлася трохи пташина, але все ще звірови не довіряє.

— Тішуся, що ти такий добрий. Але знаєш сам, що в світі усякі хитрощі трапляються, тож обережним треба бути і на слова не дуже вірити.

— Твоя правда, пташко — сказав заяць — бо се таки справді заяць був. — Я тебе розумію, бо і я нераз

наїдаюся страху через своїх ворогів. Ато-ж чимскорше піду собі геть, аби ти повірила, що я не хижак, а лагідний капусти́д.

Сказавши се, зайчик скочив назад і зник у гушавині. А пташина весело защебетала:

— Є ще, є ще, є ще в світі добрі звірі!...

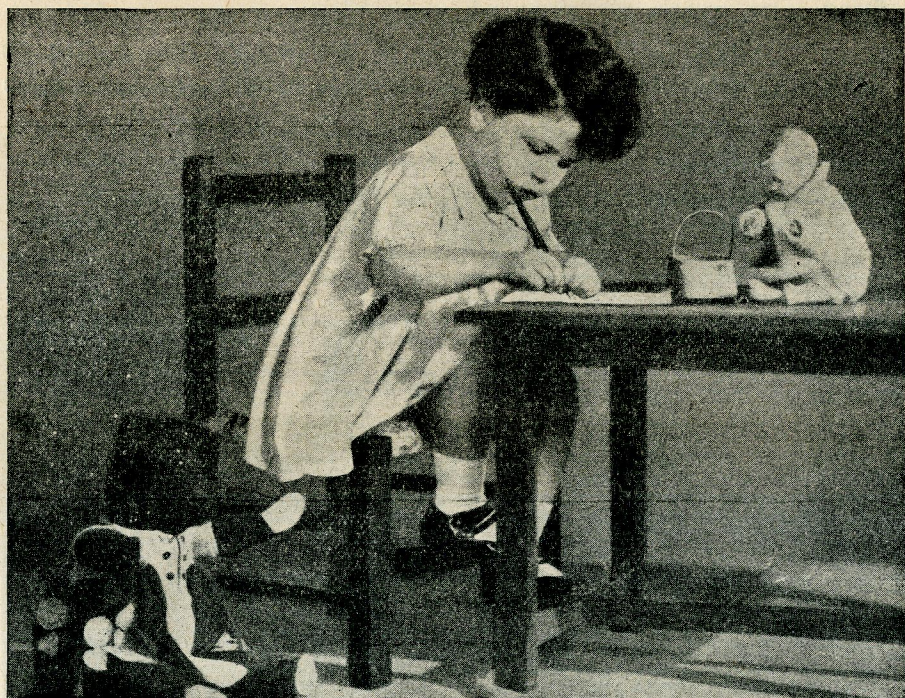
Дарунок з ярмарку.

Я дівчина матусина,
Мене мама любить,
Мені мама на ярмарку
Черевички купить.
Читанка „Ластівочка“.

Черевички шнуровані,
А жупан в три поли,
Я книжечку у торбину
Тай бігом до школи!

Марійка Підгірянка.

Письмо до матусі.

Мамусю кохана!
Вже сиджу від рана
І лист укладаю
До Тебе, мій раю.

Нині в Твоє Свято
Бажаю багато
Добра Тобі з неба
І всього, що треба.

Здоровля кріпкого,
Муки, хліба много,
Грошків багато
Щоби приніс тато.

І щоби матуся
На свого Дануса —
Не мала причини,
Гніватись що днини.

Отак я бажаю...
А тут ще із краю
Каже медвідь Муцьо:
— Мамусі цьом руцьо!

А паяцик каже:
— Най Дан перекаже,
Що Вас любить, мамо,
Паяцик так само!

Вже листи готові...

Ага, ще три слові:

Многих літ, мамусю!

Твій синцьо Данусьо...

І—ків.

В обороні матери.

Було се дуже давно, може тому вже з сімсот літ. Тоді на нашу землю нападали люті Татари. Вони палили села, людей убивали, а молодих хлопців і дівчат забирали зі собою в неволю. Люди ховалися перед Татарами в гори, в ліси, або залазили до води і там сиділи цілими днями. Ховалися в воду з головою, а дихали так, що в устах тримали стебло очерету або трощі, яке трохи виставало понад воду. Так ратувалися від смерті з рук диких Татар.

Одного разу — в тих часах — на село Михайлівку напала орда Татар. Напала так несподівано, що люди не встигли поховитися й Татари почали їх убивати. Різали й убивали старих дідів і бабів, батьків і материй. Великий плач і стогін пішов по селі.

А жила тоді в тім селі одна вдовиця Горпина зі сином Васильком. Василько мав тільки вісім літ, але був дуже гарний і мудрий хлопець, аж люди дивувалися. Напали Татари і на хатину вдови Горпини. До хати впали два татарські вояки і один старший.

— Старій відрубайте голову, а сего малого візьмемо в ясир — приказував старший по татарськи.

Василько не розумів татарської мови, але коли побачив, що один Татарин замахнувся на його маму шаблею, він прискочив зловив його за руку і закликав:

— Не губить мені моєї матусі, бо наш Бог покарає вас за се!

Татарин став, мов укопаний, так здивувала його відвага хлопця. А старший, що розумів трохи по українськи, запитав хлопця грізно:

— Що ти собі думаєш, малий хробаку? Ти не боїшся ловити нашого вояка за руку?

— Чогож мені боятися? — відповів хлопець. — Ви можете мене вбити, але я того власне хочу, бо яке мені малому буде життя без рідної мами.

Тепер і старший непомірно здивувався. Але по хвилі на його грізнім лиці показалася добра усмішка і він сказав до своїх:

— Подобається мені та відвага дитини! Вшануймо

її і послухаймо малого. Ми з того села зараз заберемося, бо устами того малого говорить їх Великий Бог. Сей нарід не пропаде і буде ще панувати, коли ми, Татари, пропадемо.

По тих словах Татари вийшли з хати і лишили вдову й Василька в спокою. За хвилю всі Татари перестали губити людей і забралися з села.

А коли люди довідалися, хто їх уратував, прийшли до вдови і зі сльозами в очах дякували малому хлопцеві та говорили:

— Коби між нами, дорослими, були такі відважні, як ваш малий Василько, то не нападали би на нас Татари!

Пророцтво татарського старшини сповнилося. Нині Татари є малим і слабим народом, а український нарід росте і постійно розвивається.

Материнська любов у звірят*).

Чи може бути щось вищого й кращого, як любов матери до своїх дітей. Певно, що ні! Історія людства дає дуже багато примірів надзвичайного пожертвування і найсвітлішої любови матери. Але не лише серед людей любов матери викликає подив і пошану. Дослідники природи, подорожники і ті, що ближче стикаються зі звірятами, подають нам багато примірів, де любов матери у звірят не стоїть нище, як і серед людей, а деколи навіть її перевищає. Ось кілька примірів:

Американський славний письменник, знаменитий дослідник і приятель звірят, Ернест Сетон-Томпсон — оповідає таку пригоду з борсучихою.

Стара мати пішла на лови, а дітей лишила в норі. Була не обачна і попала в наставлену пастку. Пробувала вирватися всякими способами і не могла, але як почула голос своїх голодних діточок, у розпучі не мала іншого способу, як перегризла сама собі лапу і окровавлена поспішила до своїх дітей. Власний біль і муки для неї не були так болючі, як голос голодних діточок.

Віліям Гульберт оповідає, як один дроворуб убив мале медвежатко на очах матери. Глибоке „гнарр-р-р-р“ потрусило лісом. Медведиця піднялася на ноги і рушила наступом на убийцю своєї дитини. Дроворуб боронився і стріляв добре, але медведиця не зважала на біль, повалила дроворуба так сильно, що зломила йому ногу і скорше, чим той міг крикнути, передньою лапою розбила йому череп. А сама пішла в ліс лишаючи за собою смугу крови.

А от страшна гадина — кобра (очкар) від якої укушення спричинює смерть, коли отруя з її зуба дістанеться до крови людини, чи звіряти. Ся страшна гадина дуже вірно любить і привязується до своїх дітей тай не кидає їх ніколи, головню у хвилях небезпеки. А коли її розлучити з дітьми, то осамітнена кобра важко нудьгує і не приймає поживи й сама закусує себе на смерть.

Козуля пильно слідкує за своєю дитинкою. Якби ви необережно діткнулися лежачого на траві кузулятка і мати почує його голос: „Фі-іі“, то як божевільна біжить до дитини, голосно і протяжно кричить і від вас не відступить. В очах у неї страх перед вами, але козуля не покидає дитинки, підбігає до неї лиже її, старається увести за собою, як що людина безжалісно й безсердечно не убіє матери.

Гарний примір виховання дітей і ніжної любови маємо у звичайного собі орябчика**). Самочка пильнує своїх дітей, як власне

*) Хто бажає пізнати, як великою є материнська любов у звірят — нехай прочитає собі книжечку Ернеста Томпсона п. з. „Мої знакомі“ (видану „Світом Дитини“) головню — оповідання на стр. 138-172 про „ЛИСИЦЮ зі СПРІНГФІЛЬДУ“. Ціна книжки: 3'60 зл. (з пересилкою 4 зл.).

**) Орлячик — степова птаха.

око. На крок не відходить і відважно боронить їх перед людиною. Вона, як божевільна, кидається у вічі чоловікови і клює йому очі, руки де попадеться; а нераз пси не дають собі ради з тою героїською мамою.

І серед наших домашніх звірят нераз бувають приміри гідні подиву, як мати — не жаліючи себе — ратує своїх дітей.

У нас дома звичайна собі кітка породила четверо тотят в пекарській печі. Служниця не знала, наложила сушняку та соломи й запалила. Я сам бачив сю відважну маму, яка без нашої помочи, осмалена огнем, перестрашена, але горда, що спасла своїх діток, облизувала їх уже в безпечному місці.

Та і серед диких котів оповідають про дивну відвагу матери перед смертельним ворогом — людиною.

Гурт ловців, в часі неприсутности матери, знайшов маленьке тигренятко, а побоюючись пімсти, скоро подався до човна і відплив. Яке було всіх здивовання, коли мати-тигриця кинулася за човном у воду і плила для ратування своєї дитини так довго, поки сама не згнула від куль ловців.

А чи не дивно нам, що кангуриха, більше як пів року, носить своє дитятко в торбі на череві. Зараз по уродженню бере обережно його губами, всуває в торбу і дотуляє дитинку до сосків. Навіть доволі велике кангуря все знаходить охорону в торбі матери підчас всякої небезпеки.

Придивіться, діти, до тих звіряток, які близько вас, в господарстві, в сусідстві, пригляньтесь до материнської любови і опіки у: голубів, горобців, ластівочок, індичок, качок, лебедів і других то переконаєтеся, що і звірятка мають благородні риси, є добрі, уміють любити і жертвувати собою, хоч ми їх звикли називати дикими.

Леонід Бачинський.

Подяка нашій Мамі.

Дякуємо Тобі, Мамо,
За всі Твої труди,
Що їм завжди ціль єдина:
Вивести нас в люди!

А найперше дякуємо
За світлий примір,
Що Твоїм маленьким дітям
Служить все за взір.

Завжди правду говорити —
Нас так Мама вчила,
Що сама навіть і в жарті
Неправди не вжила.

Чужу власність шанувати
Так вчила нас Мати:
— Як найдете що чужее —
Треба все віддати!

Визичимо яку річ —
То Мама дбайлива
Уважає, щоб дитина
Чого не зломила.

А женемо товар з поля —
Мусимо вважати,
Щоби збіжа при дорозі
Часом не здоптати.

Навіть курка в чужий город
Не сміє ступити,
Щоб найменшої там шкоди
Кому не зробити.

І словности нас учила
Наша рідна Мати —
Щоб найменшу обіцянку
Вміли додержати.

А любови нас учила
Матуся — ділами:
Сварки, прізвищ ні проклонів
Не було між нами.

Ні проклонів, ні обиди
Не чули ми в Нені,
Хотай вони собі були
Прості... неучені!

Мама навіть як картали,
Картали без злости —
Не грозили нам ніколи:
Що „поломлять кости...“

Лиш зпровола тверде слово
Рішучо сказали,
Що від свого не відступлять —
Се ми добре знали!

Треба було поміч дати
Сусіди слабому —
То Матуся не чекали,
Аж прийде до дому...

Поклониться і попросить,
Щоб поміч подати —
Бо Матуся без прохання,
Вміла ратувати.

Усякого у клопоті
Бувало споможе,
Навіть не жде на подяку,
Чи на „заплать Боже“.

А на цілі всі народні
Завжди пам'ятала —
На коляду „Рідній Школі“
Завжди даток слала.

Інвалідам, чи сиротам,
Чи на дар „Просвіті“ —
Не відмовила би Мама
Ніколи на світі!

Рідну мову шанувати
І любити рідний край,
Святкувати день поляглих —
Ввела мама нам в звичай.

Ми що року, мов на прощу,
На могили рідні йдем —
Тим, що впали за свій нарід,
Ми згадки сердешні шлем.

Рідну пісню ми плекаєм
Під матусиним проводом,
І від Мами теж дізнались:
Як великим ми народом!

А наш клич: „Свій до свого“!
Його цінимо над все —
Каже мама, що він певно
Нам гаразд всім принесе!

Сама член кооперативи —
Сравляє туди і нас,
Щоб в товариській єднанню
До добра ішли ми враз.

І синкови каже Мама:
— Ти, синочку, пам'ятай!
Над усе любити маєш
Рідний нарід, рідний край.

І родину, і маєтки,
З легким серцем ти віддай,
Як ме того вимагати
Від усіх нас рідний край!

Так нас заєдно навчала
Наша добра, любя Мати,
Йй за те в той день святочний
Ми прийшли поклін віддати!

Іваниця Блажеквичева.

Коли мама спить?

Мирослав довго не міг підглянути, коли то мама відпочиває. Подумав собі, що вчасно рано встане, скорше як всі та подивиться, чи мама ще спить. Та де! Була четверта година ранком, а мама вже бігала по кухні. На блясі вже шипіло. Серед хати стояла вже готова балія і мама приготувлялася до прання. Як ішов Мирославко до школи, то мама вже пильно прала. Як вернувся зі школи, мама подавала обід на стіл, а по обіді мила посудину. Як знову йшов до школи, мама ладилася розвішувати білизну на стриху. Як прийшов зі школи, вже мама вигладжувала (прасувала) білля. Перед вечером поміг мамі принести води, дров до печі, змолів каву, перебрав горох на завтра. Одначе мама увесь час підтюпцем увивалася по кухні й не спочила ні хвилики.

Так щож? Не побачу? — подумав собі. А було се дуже тяжко. Вечером прийшла тета і всі засіли коло довгого стола. Мама принесла піря і всі почали його скубати. Мама хвилину помагала, відтак зварила ще чай і подала бухти. Господи, як нам було добре!

Але по вечері вже була 9. година і діти йшли спати. Тета пішла. Мирославови клеїлися очі і він твердо заснув. Снилось йому, що пробудився і побачив, як мама, втомлена працею, заснула біля стола. Лямпа горіла і він боявся, щоби мама не впала на землю і не вдарилася. Вже хотів маму збудити, щоби собі лягла вигідно, та нараз пробудився сам. І щож побачив? На столі блимала лямпа. Біля стола сиділа мама і пильно працювала.

— Але-ж матусю дорога! Ти не маєш відпочинку ні в день, ні в ночі! Йди вже спати!

Мати засміялася, ніжно поцілувала сина і сказала тихо:

— Та вже йду, синочку!

Довго син ждав, та не міг діждатися, коли вже мама ляже спати. І він знову твердо заснув. Ранком прокидається і бачить: Ворухлива мама вже знову на ногах і пильно працює. Вискочив отже мигом з постелі, щоби мамі помагати. Але мама не хотіла:

-- Досить напрацюєшся, як будеш великий! — сказала.
Та син вже не йшов спати, лиш помагав мамі.

З чеського переклала: *Оленка Заклинська.*

Величаєм Тебе, Мамо...

Величаєм Тебе, Мамо,
В ту святочну днину —
За Твій труд і за старання
Пильні без упину.

Величаєм за сей догляд
Пильний, невсипущий,
Щоб собі що не накоїв
Син непосидющий.

Величаєм за ту працю,
Яку мама мала,
Нім дитинка від колиски
На ноженьки стала.

Величаєм за ті скорбні
Недоспані ночі,
Як недуга заглянула
Дитинятку в очі.

Величаєм за опіку
У життя заранні,
І за те перед Тобою
Клонимось в пошані!

Іванна Блажкевичева.

Материнське серце.

На малому перестанку ждали люди на потяг, що якраз вже приближався. З гурту вибіг малий хлопець, і поки хто здогадався, опинився на шинах, ледви кілька метрів перед надїзджаючим потягом. Ось-ось наїде на дитину! Чути, як сопе. Люди задрожали. — Нараз із гурту вибігла якась жінка. Вмить опинилася на шинах, вхопила дитину і, заки люди мали час крикнути з подиву, потягнула хлопця за собою зі шин, в хвилину найбільшої небезпеки. Великі колеса тяжкої, стогнучої машини, начеб їх відкинули на бік.

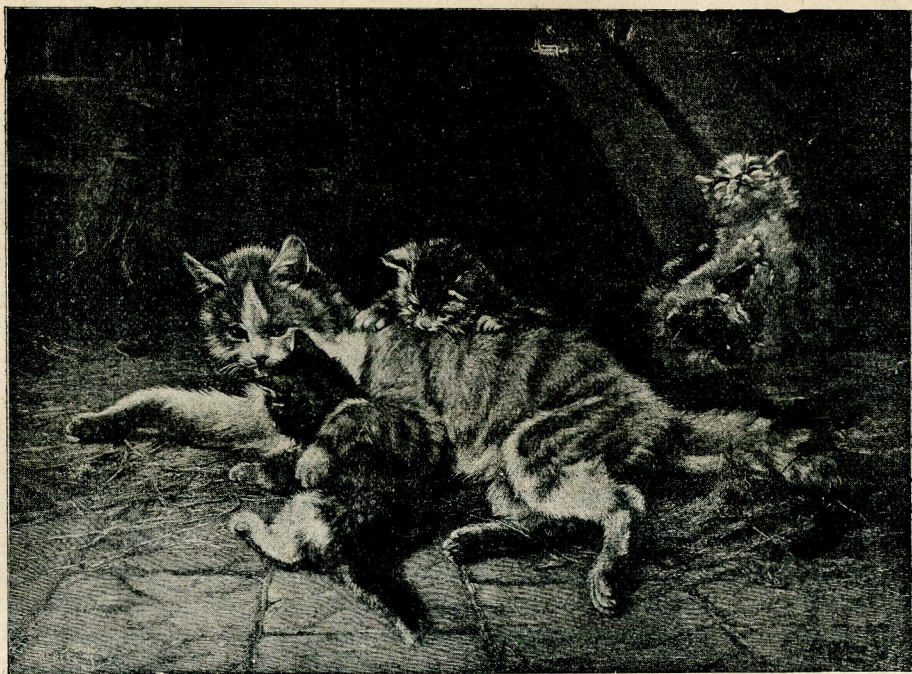
Всі хвалили геройський вчинок відважної жінки.

— Се певно мати тої дитинки! — сказали.

Не була то його мати. Була се зовсім чужа жінка, котра також була мамою.

З чеського переклала: *Оленка Заклинська.*

Мати-кіця й діти-котятка.

День весняний. До комірки
Сонце заглядає,
Кіця Муся свої діти
Любо забавляє.

Двоє скаче по матусі,
Туляться до мами,
Двоє в сонці при віконці
Бореться лапками.

Добре дітям при матусі,
Се з нас кожде знає!
Се й котятко - небожатко
Добре відчуває.

Каже кітка: — Бавтесь, діти,
Поки час на псоти,
Бо минуться тії псоти,
Як з вас будуть коти!

— Прийде клопіт, прийде праця,
Треба буде дбати,
Щоб самому попоїсти
Й дітий годувати...

— Правду кажеш, моя мамо!
Мовить котик Мям.
— Що найліпше жить при тобі,
Я вже се пізнав.

— От, коби то завжди-завжди
Жила рідна мати
І коби не виростав я
З малого котяти!..

Ю. І.

Правдива мати.

В середушій Америці, доки вона була пралісом, жило індієське племя Москвіто. Молодого Індіянину Москвіто тяжко зранили в живіт. Коли умирав, закликав послідним віддихом: „Ох, мамо, мамо!“ Його мама вже вмерла кілька літ тому. А всеж таки Індіянин її кликав, начеб вона мала його почувти. Памятав, що у своєму життю вона була все готова спішити своїй дитині на поміч.

Так Індіянинови, як і Японцєви, чорному й білому, кождому є дорога пам'ять доброї мами.

Але не думайте собі, що лише матір мусить все виявляти материнські почування.

Багато є благородних жінок, які не мають власних дітей, а виявляють материнську любов і опіку малим дітям, що зістали їм віддані на виховання.

Послухаймо оповідання про Француза Д'Алямбера, котрий народився в Парижі в р. 1717*).

Морозної падолистової ночі почув вартівник, йдучи Парижем зі своєї служби, плач дитини коло церкви св. Івана Ле-Ронда. Посвітив собі туди ліхтарнею.

— Тут є! — закликав, побачивши на землі малий вузлик з дитиною.

— Загублена? Можливо, та мабуть не так воно було. На жаль мушу сказати, що власна мама положила дитинку на публичнім місці, думаючи, що напевно хтось її знайде і заопікується нею.

Вартівник взяв дитину і віддав її жінці одного бідного шкляра, котра обіцяла, що буде нею опікуватись.

За кілька днів застукав до дверей шкляра якийсь шляхтич і пояснював, що се він є батьком тої дитини. Дав жінці шкляра багато гроший на виховання хлопця. Одначе не хотів взяти його до себе, а мати також ні.

Малий Д'Алямбер виховувався в жінки бідного шкляра гарно і старанно. Посилала вона хлопця до школи, а він учився добре. Як покінчив школи, ім'я його було відоме в цілій Франції. Він був славним математиком.

*) Гляди книжку Евгєна Міллєра п. з. «МОЛОДІСТЬ СЛАВНИХ ЛЮДИЙ» — на стр. 44.

Одного дня відвідала його якась пані, прекрасно одягнена. Говорила, що вона — його мама. Ось тепер приходить привитати свого славного сина...

Д'Алямбер мовчав. Поглянув на паню в пишній одежі і на стареньку жінку шкляра. Потім показав на бідну шкляриху, говорячи:

— Моя мама? — Ось вона! Іншої я не знаю!..

— По тих словах приблизився до старенької шклярихи та обняв її зі сльозами в очах. Ті сльози показували всю його вдячність за її багатолітню любов і опіку. Бо правду каже народня приповідка, що: не та мама, що вродить, а та — що виховає дитину. Се — правдива мати.

З чеського — подав: *Богданко*.

Чи є в світі що солодше?

Чи є в світі що солодше,
Як мамині очі:
Які зорять за дітками,
Як в день, так і в ночі?

Чи є в світі що щиріше,
Як серденько мами:
Яке бється для діточок,
Аж ляже до ями?

Чи є в світі що любіше,
Як мамині руки:
Що працюють для дитини
Щиро — без принуки?

Чи є в світі що дорожче,
Як мама кохана,
Що працює для дитинки
До ночі від рана?

Іванна Блажкевичева.

Читайте голосно на кожному „Святі Матери“ поему

МАРІЙКИ ПІДГІРЯНКИ
п. з.

**„МАТИ-
СТРАДНИЦЯ“!**

Се Дантейська картина горя бездольної української селянки в таборі воєнних виселенців у Гмінді! Се великий крик розпуки материнського серця по страті дітей! Се могутній протест проти всякої неволі та брутального насильства сильнішого над безпомічними!

Ціна книжечки: 1 золотий, (з пересилкою: 1'20 зл.).

Книжечку можна набути у Видавництві „СВІТ ДИТИНИ“.

Мамусю, чого Ти плачеш?

Так питав я свою маму, а мама нічого мені не сказала. За-тулила свої очі хустинкою і довго та гірко плакала. „Ти-ж, мамо, простила мені, пригорнула до себе, то чогож плачеш? Я вже такого ніколи не зроблю“, — казав я стоячи на колінках, у ніг моєї мами і силувався відкрити її очі. А мама плакала. Я не розумів тих сліз і думав, що всі мами мусять плакати, як чим зворушаться.

Багато літ минуло з того часу, як я зрозумів ті сльози. Мені жаль стало старенької, згорбленої матусі, що ледви доживає і з вірою в Бога чекає вічного покою, якого ніколи не зазнала в своєму житті.

Я народився від сліпого батька. Осліп мій тато на військовій службі, на другий рік, як одружився з моєю мамою. 14 літ мама моя пильнувала мого сліпого, доброго і розумного татка, якого в молодих літах спіткало найбільше нещастя — повна сліпота.

Нас лишилося чотири брати, між ними я наймолодший. „Повиростали діти, дістали науку, кусень хліба в руки і як птахи розлетілися, в світ за очі, і зосталася я зі своїм наймолодшим сином. Чи і сей покине мене?“ — так часто казала мама і пестила мене, пригортала до себе і цілувала мої очі. Все говорила мені, що очі мої нагадують їй мого татуса і як наймолодший, та як улюблений синок покійного татка, був розпещений і служба пильнувала мене, як свого ока. Але там, де не сподівались, стався випадок, про який власне тепер хочу розказати, — випадок, по якому моя матуся так гірко плакала.

Літом на нашому хуторі Залюбівці була велика радість. Скінчилася наука в школі, я перейшов до першої кляси. Приїхали мої товариші й ми як найкраще уживали радощів літа на селі: розмовляли з людьми, полювали з псами на тушканчиків, їздили на конях, ходили на баштани за кавунами і динями, одним словом — мали повне вдовілля безжурних дитячих літ, чого ніколи вже не має людина, як стане старшою.

Один раз вийшли ми до ліска за ранніми черешнями. Наївши і набравши їх повні шапки вертали домів. Було нас шестеро, всі такі як і я, майже одних літ. Проходячи коло нашого старого, як люди казали ще з часів Запоріжжя, колодязя, рішили напиться свіженької водички. Колодязь мав велике колесо прикріплене до балька, на якому перетягувалися два великі дерев'яні ведра, на грубому ланцюгови. Коли одно ведро було над поверхнею землі, вгорі, то друге було у воді. Троє нас стало тягнути свіжу воду, решта заглядала через цямрину і побачили, як десь ізза дерев'яної цямрини вилетіли горобці. Піднявся радісний крик: „Горобці, горобці! — треба їх видерти! І як тільки напилися води, всі шестеро стали дивитися, де ті горобці загніздилися і як їх звідти видерти. Хто вже був з нас наймудріший не знаю, лише

хтось подав „добру раду“: посадити одного до ведра, а решта буде поволі спускати ведро аж до того місця, де є горобці. Радилися, кричали і рішили, що я мушу, як найменший, лізти до ведра, а решта, як міцніші, будуть спускати ведро.

Боявся я, але сором було признатися і я, ніби відважно, заліз у велике ведро, обхопив ручками за ланцюг і поволі мене, мої товариші, спускали... Як то вже сталося, не знаю, але певно самі спільники настрашилися, чи хто надходив і боялися кари, чи не мали сили мене вдержати, але від половини колодязя (на щастя не був дуже глибокий) полетів я з ведром на дно. Вдарилося ведро о воду, ланцюг спустився, ведро стало набирати води, а я, по Божому Провидінню, вхопився руками за внутрішню цямрину. З початку повис, потім найшов опору для ноги і тут лише прийшов до памяти і зрозумів, що зі мною сталося. Глянув на гору і не побачив своїх товаришів. Тоді став я плакати, потім кричати о поміч, але ніхто не відгукався і ніхто не приходив. Мої товариші і дорадники настрашилися, певно не менше від мене, утекли самі, боялися йти на хутір і розповісти, що сталося. І аж на підвечірок вернулися з довгими і сумними носами. Коли стали питати де я, то зразу сказали, що пішов раніш до дому, бо болів мене жолудок. Перестрашена мама, вже відчуваючи якусь біду, стала шукати, зі всіма людьми, деб я міг бути. Повисилали коней в околицю; пастихи пішли шукати в ліс; мама, як підстрілена серна, бігала і шукала свого наймолодшого сина, а його нема. Хто вертався розводив руками і йшов знову шукати в інше місце. Мої товариші настрашені залізли в стодолу і тихо сиділи, як миші. На щастя старий дід-вівчар Юхим, пішов до них і лагідно, по дідівськи, довідався, що сталося і де я.

Не кажучи мамі, бо певні були, що принесуть трупа, пішло кількох людей до колодязя, який був з пів кілометра від хутора, і мене витягли. Перемерзлий, перестрашений, мокрий, ледве стояв я на ногах. Закутали мене, взяли на руки і принесли до дому, до матери. А бідна матуся охопила мене руками — сильно притиснула до грудий і гірко плакала. Не карала мене, не била, — лише довго плакала...

Плакала, що ізза дитячої глупоти, ізза горобців — міг втопитися її наймолодший, одинокий — який же був з нею — її син

Л. Б. Прижмуренко.

Іван Неруда.

Ненька.

За то мені ненька
Мила, дорогенька,
Що така маленька,
Що така марненька.

Будь вона марніша
Навіть як листочок,
Скрию її в серцю,
Як той образочок.

Будь вона і тицька,
Що в узлик звязати —
Все Тебе любив би,
Дорогенька мати.

Переклав: Василь Пачовський.

Великі мами славних людей.

Добра мама є в родині першою та найбільшою учителькою. Вона магнет усіх сердець та зоря всіх очий. Її примір — се найсильніший виховний середник. Як він добрий, тоді зле слово його не переверне. Як він злий, то й найкращі слова його не направлять. Бистре око дитини зараз дуже добре догляне — чи родичі роблять так, як говорять.

Мати багато більше впливає, як батько, в поступованню та у вихованню дитини, через те її добрий примір багато важніший в хаті. Мати знову живе у своїх дітях, що розвиваються несвідомо після її форми, вдачі, її слів, її поведення. Її звичаї та обичаї перебирають діти.

Наполеон Бонапарте, славний вояка і цісар Французів, говорив, що: „будуче добре або зле поведення дитини залежить вповні від мами“. Він сам приписує своє вивиснення в життю у великій мірі вихованню, котре мати його в дитинстві була надала його волі, енергії та пануванням над собою. „Ніхто над ним не мав сили“ — говорить один з його життеписців — „крім матері, котра його всеякось мішаниною ніжності, строгости та справедливости наклонила до того, щоби її любив, шанував та слухав. Від неї навчився він чесноти послуху“.

Юрій Вашингтон, перший президент і творець Сполучених Держав північн. Америки, мав лиш 9 літ життя — а був найстарший з 5 дітей — як вмер його батько і лишив маму вдовою. Його мати була жінкою о незвичайних прикметах душі — повна здогадливости, прекрасна господиня та мала велику постійність характеру. Мусіла виховувати свої діти, доглядати великого господарства та управляти чималим маєтком — а все те сповняла уміло. Її здоровий розум, дбайливість, ніжність почувань, пильність та чуйність зробили те, що поборолла всі перешкоди. Найбільшою нагородою за її осамітнення та змагання було її щастя, що діждалася потіхи зі своїх дітей. Діти вступили до життя з багатообіцяючими надіями і сповнили завдання, що їм припало, на честь собі і матері. Мати була їх оди-

ноким вождом і дорадником на дорозі до постійности, добрих звичок і поведення.

Йоган Гете, один з найбільших поетів світа, коли приїхав до Франкфурту, ходив до всіх тих зокрема, хто був прихильний до його матери та всім гарно за се дякував. Такий був вдячний своїй мамі, бо вона багато причинилася до його поетичної творчости.

Зате про матір англійського поета Байрона говорять, що він одідичив по ній всі злі прикмети та не дістав відповідного виховання. З чеського — подав: Богданко.

Дві мамі.

(До ілюстрації на стр. 151).

Раньше Піпка і Солоха
Ненавиділися троха;
Нині любляться вони,
Бо обі вони — мамі.

-- Піпцю! — Солоха питає —
Дивно на світі буває:
Чом в мене нема лошат,
Тільки, що в тебе песят?

А Піпка її цілує
І їй се ось так толкує:
— Люба ти моя Солошка!
Не журися ані трошка...

Бо тепер таке настало:
Що там добре, де нас мало,
А де є дітий багато —
Там обідають лиш в свято!

М. Магир.

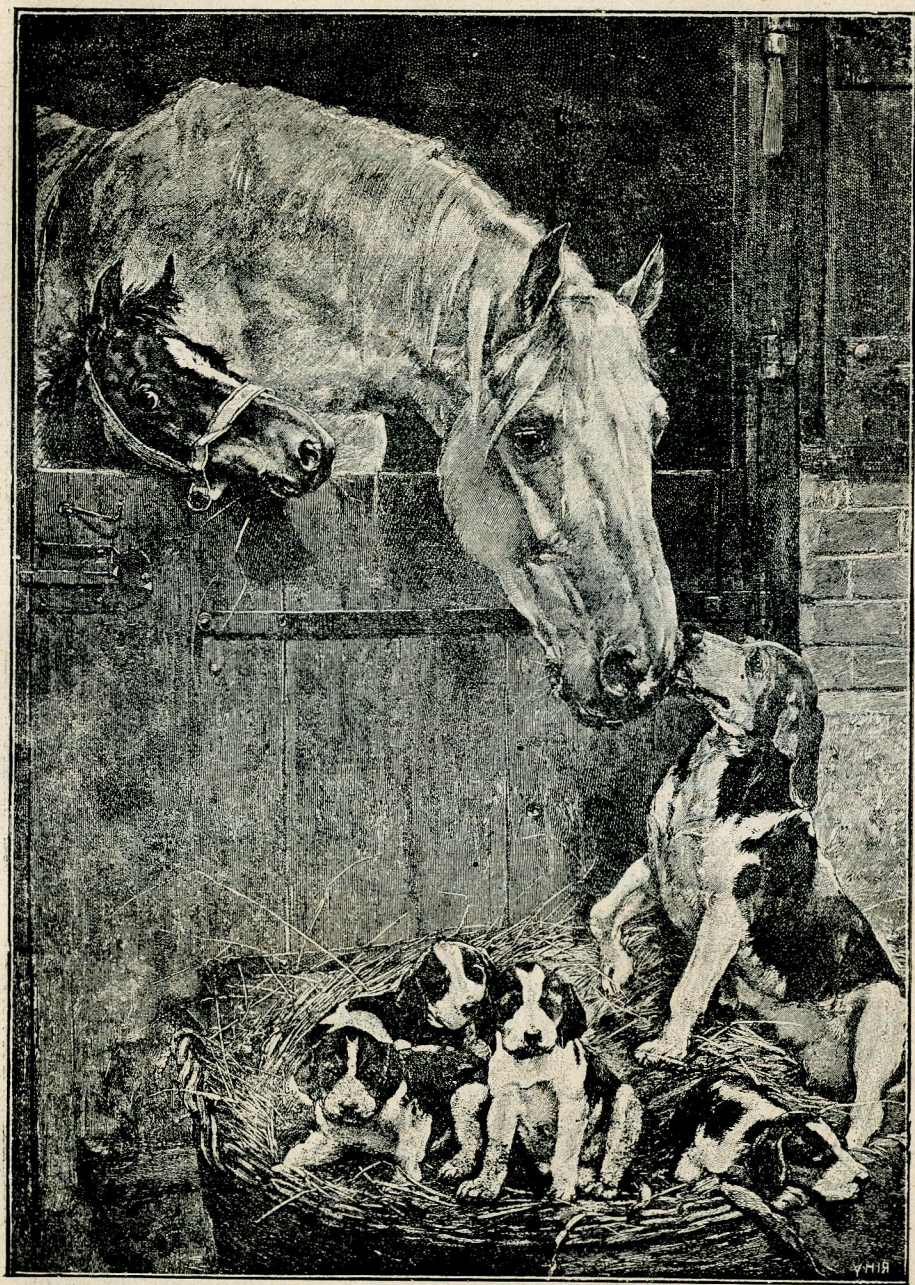
МАМИ!

Прочитайте голосно своїм діточкам книжку Франціски Бернет

п. 3. „МАЛИЙ ЛЬОРД“!

Се зворушаюча історія життя одної доброї матери.

Ціна книжки в гарній оправі: 5 зл.; (з перес. 5-60 зл.).

Дві мами.
(Ілюстрація до вірша на стр. 150).

Напасники.

I.

Шевчуків Михась спав міцним, дитячим сном. І не-
дивно. День великий, а від матери тільки й чуєш:

„Михасю! — а біжи до Лавренюків та проси, щоб по-
зичили лопату“, — або: „біжи, хлопче, до річки та поди-
вись, що там роблють наші гуси“, — а потім ще: „бігай
на город по картоплю...“

І Михасько бігав усюди.

Він був хлопець меткий та слухняний.

Батько помер давно і в хаті залишилось тільки їх троє
— він, старший Степанко та мати, тож не можна було
бути неслухняним у матери.

Хоч як був міцний його сон, проте в ночі він про-
кинувся, почувши якийсь гомін у хаті.

Коли відкрив очі то побачив, що серед хати стоїть
двоє озброєних чужих людей в сірих одностроях.

Мати плакала, щось кричала й присікувалась до озбро-
єних чужих людей, а ті незворушливо говорили:

— Астав тьотка! Ми ево вазьмьом на адін часочек,
а патом аддадім тебе абратно.

До Степана-ж суворо гукали:

— Ну, паскарей, паскарей адевайсь!

Дивувався Михась з того, що ті непрохані люди зай-
шли в ночі до їх хати, що гримають на брата й що він
мусить кудись іти.

— Чи не до війська беруть його? — подумав собі
переляканий хлопчина. Він знав, що Степанови минуло вже
двайцять років і що він був уже навіть в українськiм
війську.

Коли йшов до українського війська, то був безжурний
та веселий, а тепер чомусь і блідий з лиця, і руки йому
тремтять, і ледви на ногах стоїть.

Ось обернувся Степан до матери, мав щось сказати
мабуть, але йому не дали говорити озброєні люди.

Мати скрикнула як несамовита й кинулась до сина.

— Куди-и-и? — скрикнула вона.

Бачив Михасько, як її відірвано від Степана, як відкинено в бік і як виведено з хати брата.

II.

Довідався Михасько про все аж у ранці.

Про все розповів йому докладно Гриньків Василь.

— Твого Степанка забрано за те, що він був в укра-

їнським війську. А таких не милують і коли забирають, то вже не сподівайся його більше бачити. Еге-ж!

В перший мент Михась дуже засмутився з такої пригоди, яка трапилась з його братом, а потім запалився відвагою — врятувати Степана.

— Щоб Степанко загинув? Хиба-ж то він, Михасько, не знає, де заховав Степанко кріса? Зна-а-ає!

Схопився і побіг до хліва. В хліві розпорпав землю.

— Ось він! — закликав голосно, — Степанка ще не вивезено з села. Його тримають замкненого в громадській

калаурці. Принесу йому кріса, хай відбивається й тікає до дому.

Вийшов з хліва і попростував вулицю.

Побачив його сусід тай закликав до своєї хати.

— Ти куди, козаче, мандруєш?

Михасько розповів про все, що думав і що мав робити.

— Ах, ти дурнику малий! А чи ти знаєш, що чекає твого Степана, коли дізнаються, що він кріса має?

Михаськови стало моторошно.

— Вертай скоріш до дому та заховай його так, щоб і сліду ніхто не знайшов — порадив сусід.

Як підстрілений побіг Михась назад до дому, та не вулицю, а поза хати, бо так порадив сусід.

Вскочив до хліва й заховав кріса на старім місци, промовивши:

— Хай тебе лихо візьме!

І. Яремський.

Немає Матусі...

(Уривок).

I.

Нема матусі. У глухий, темній могилі вона. Тиха, спокійна лежить. Лежить і не бачить, як сонечко сяє, як небо синіє в горі.

Усе, усе тепер пригадується мені:

Невеличкий ще я. Вечір. За садком сходить місяць, як млинове коло. Соловейко щебече в калині. Пахне у воздуху медом. А ось загорода. Стоїмо: я, Сергійко і Маруся. Вони обоє меншенькі від мене. Зазираємо, як матуся доїть корову. Нахилилась у бік. Дійничка в руці. Очіпок синій на ній і корсетка; білолиця, чорнява сама.

— Молока? — питає нас. — Мої маленькі! Ось зараз...

Проїдить, наллє нам у миску, хліба мякенького накришить туди. Посаджає нас на лавці під грушею. Вечеряємо. А далі проведе нам Отченаш, спати покладе нас, окриє, перехрестить.

— Спаси вас, Мати Божа!.. — шепоче над нами.

II.

Підростаємо ми. Оддали нас у школу, щоб розуму набрались. Тому свитину, тому чобітки. Чухає голову батько, не знає, де взяти на все те.

Матуся:

— Боже мій! — турбується. Позастуджуються діти!

Пригадую собі. Були раз чоботи страх подерті в мене. Були у неї ціліські трохи.

— На, на, моя дитино, взуйся!

Оддала їх мені. А сама...

Приходжу я зі школи. Зимом се було. На лаві сорочки лежать попрані, а на ослінчику вона, матуся, сидить, недоноски роззуває якісь. Онучі мокрі в неї, так вода й біжить з них. Ноги сині, пальці позлипалися та аж побабчилися. Викручує онучі, виливає воду з чобіт...

— Спи, спи у мирі — ненько моя рідненька!

Архип Тесленко.

Сирітська думка.

Нині Ненці кожде цвітом
Доріженьку стеле. —
Неня-ж моя у Богойка,
Ой, леле! Ой, леле!

Цить, цить серце — не тужи
Знаю добре, знаю: [так!..
Неня сліз моїх не хоче,
Ні жалю — відчаю...

Неня моя у Богойка —
У раю вітає,
Та на своє дитинятко
Звідтам споглядає...

Бачу погляд... чую голос,
Словечко печене —
Як голубонька та сиза
Неня біля мене...

Серцем чую — хоч не вмію
Словом передати —
Серцем чую голос Нені:
„Є ще друга мати!..“

Тямлю, тямлю — Ви учили
Матір сю любити, —
Тай для тої України
Трудитися... жити...

Збережу святу науку
У кожній хвилині, —
І буде та Україна
Матірю — дитині!..

Не жалітиму для Неї
Ні життя, ні труду...
А до Тебе, моя Нене,
Молитися буду...

Не розділить і могила
Неньки — від дитини,
Не загине наша слава,
Слава України!

Уляна Кравченко.

Гніздочко.

На яблінці у садочку
Галузочки шелестять —
Там гніздочко, а в гніздочку
Пташенят маленьких п'ять.

П'ять сердечок бесь рівненько,
Десять очок глядять в світ:
Чи з мушками не йде батько,
Чи матуся не летить.

(З читанки: „Ластівочка“).

На яблінці у садочку
Малі пташечки сидять,
Притулилися в гніздочку
І на красний світ глядять.

Чорним оченькам в привіті
П'ять сердечок рівно бє,
Краса всюди є на світі,
Та щастя — лиш дома є!

М. Підгір'янка.

Сиротинець.

В білім домі за містом живуть сироти. Білий дім — то сиротинець. Сироти — се діти з цілої України, бо хто не має батька, ні матері, тому Україна є матір'ю і батьком. Вона опікується сиротами, дає їм хліб, дах, науку і серце.

Бо кождий знає, що як цвіт не цвіте без сонця, так дитина без любови — не годна жити.

Часом батько вдарить свою дитину, мати насварить, то дитина хоч поплаче, однак любить родичів і знає, що вони її люблять. Сироти ніхто не бє, а проте вони сумні. Через те Сестри Служебниці, котрі на них уважають, стараються все тим дітям зробити якусь радість, втіху, щоби забували про своє сирітство. Вони стараються заступити їм матерій.

І в тім білім домику за містом не сумували. Там від ранку до ночі, у дні весняні і літні, чути співи та веселі сміхи дітвори. В городі пололи грядки, підливали цвітки. Хлопці виплітали кошики і забезпечували пліт перед курми.

Українське населення з цілої околиці відвідувало сиротинець. А не приходили з порожніми руками.

Василь Чмелик бачив раз, як дівчатка носять траву для корови у запасах. Привіз їм лози, щоби хлопці могли виплести коші. Один огородник дарував корчики малин, поричок та веприн, щоби діти мали все свіжі ягоди літом.

Приходили жінки — селянки, міщанки й з інтелігенції — приносили муку, бульбу, яблука і гроші. Одна учителька, котрій двоє діточок померло, дарувала збірку дитячих книжечок до читання. Сусідка Павлина прислала соломи, щоби сироти виплели собі солом'янки до витирання ніг.

Хтось прислав рожевого перкалю, щоби діти не ходили все в чорній одежині. Бо то дивне, що люди люблять сироти одягати сіро, темно, а не знають, що в ясній суконці дитині є веселіше й лекше. Навіть краще себе почуває дитина в ясних лашках, чим у сірих, що виглядають все наче брудні.

Діти дуже любили співати. До деяких пісень робили ще й ритмічні вправи. Тоді приходили ще до них і другі діти вчитися. Вечером бралися за руки і забавлялися під

старою грушею, а сусіди радо прислухувалися їх веселому щебетови, сидячи перед хатою при роботі. Бавилися вони: „Подоляночки“, „Гулубки“, „Зайчика“.

А як прийшла зима і замкнула дітий в білім домику, то вся хата аж бреніла діточими голосами. Весело миготіли ясні шибки, а за ними видно було дрібні головки і личка, похилені над книжками і роботою. Через зиму діти вчилися віршованої географії та історії України, а дівчата вишивали. Не було ні одної дитини, котра не прочиталаб книжечок з діточої бібліотеки: „Покотигорошок“, „Юрза Мурза“, „Зоряний хлопчина“, „Максим і Марко“, „Одарка“. Вивчилися представлення: „В чужім пірю“, „Серед Ангелів“ і відіграли їх дуже удатно. Гостей тоді було багато. А скільки дарунків дістали діти!

Прийшла весна. А тоді, як вода спливає з шумом з гір, як пташки вертаються з теплих країв, отворилися широко двері білого дому і на світ Божий вибігли діти, наче пчоли з улія — збирати мід з квіток. А сусіди витали дітий радісно. Дивилися, чи не поблідли через зиму. Радувалися, що діти вирости, що зима не забрала ні одної української дитини, що є всі так, як були.

— Здорові були, діти! — кликали сусіди.

— Гаразд! Здорові, коби й ви з нами! — відповідали діти.

— То най вас Господь береже в добрі!

І знову пішла жвава праця в городі, в цвітнику, в саді і на подвір'ю. Праця що раз ліпша, бо минулорічний досвід помагав.

Хлопець Денис виписав на дошці:

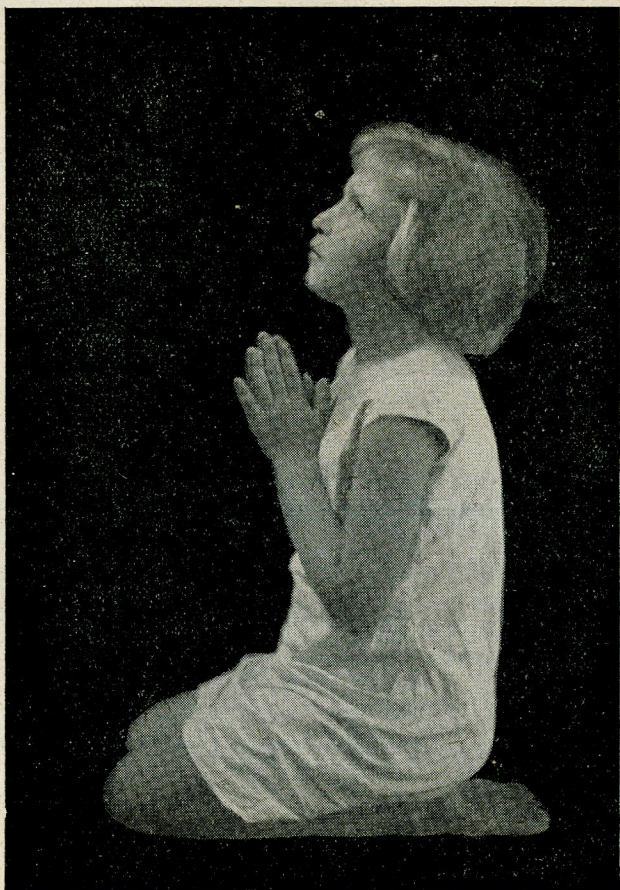
„Не стій, не журися, до роботи берися! — і прибив дошку на стовпі. Люди йшли, ставали й читали.

Так ішло життя в сиротинці. Всі забули, що колись сироти тинялися по під плоти, чи замерзали. Тепер вони виростають на пожиток рідному краю. *Богданко.*

З нагоди „СВЯТА МАТЕРИ“ збирайте добровільні датки
від всіх на: **ЗАХОРОНКИ** та **СИРОТИНЦІ!**

Молитва за маму.

(Світлив: *Лебко Янушевич*).

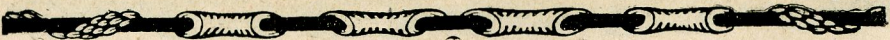

— Молю Тебе, люба Бозю,
В вечірній годині
Сповни мені мою просьбу,
Маленькій дитині:

— Не за себе нині прошу,
А за свою неньку,
За кохану, за миленьку,
Таку солоденьку.

— Дай їй, Бозю моя люба,
І Ти, Божа Мати,
Щоби завжди мала силу
Для нас працювати.

-- Дай їй, Боженьку, здоровля,
Щоб була, як рожа,
Щоб ніколи не заслабла
Моя мати гожа.

— Щоб сповнялись їй надії
І добрі замисли, —
А турботи і клопоти
Щоб, як банька, присли.

— Сповни, Бозю, щирю просьбу
Маленькій дитині,
Не за себе, а за неньку
Молю Тебе нині.

— Бож як сповниться та моя
Просьба покірлива,
Як мамця буде здорова —
Я буду щаслива!..

Так молилась чемна Надя
У Матірне Свято...
З неба щиро усміхався
Наш Небесний Тато.

Ю. Ігорків.

Казочка.

Квочечка ходила, курятка водила.
Дітвора дрібненька казочки просила.

— У полі шуміла пшениця доспіла!
Дітвора сміється, казочка їм мила.

— А був один хлопчик, зів пшениці горщик!
Дітвора сміється: — То певно воробчик!

— Ворона летіла, хлопчика зловила!
Дітвора скоренько сховалась під крила.

(З читанки: »Ластівочка«).

За Кожішком — *М. Підгірянка.*

Співає сумної.

Мама була Івасика,
Бо не хотів спати;
Він поплакав, відтак почав
У ліжку співати.

— Як ти, драбуго поганий,
Сорому не мавш!
Гнівиш мене, відтак плачеш,
А тут вже й співаєш?!

— А леж мамо! Я на серці
Жаль великий маю,
Тому сумну, не веселу,
Пісоньку співаю.

Вінніпер.

Михайло Кумка.

Чим повинна кожда Мати-Українка обдарувати в день „СВЯТА МАТЕРИ“ свої діточки, а також і сирітки?

Найкращим дарунком для дітей в тім святочнім дни являється **книжка**! Отже нехай мами постараються вже заздалегідь о відповідні книжечки на дарунки. Подаємо тут виказ таких книжок, які в першу чергу надаються для дітей з нагоди „СВЯТА МАТЕРИ“.

а) ДЛЯ ДІТИИ ВІД 2 — 6 ЛІТ:

Вільшенко Я.	Хто почислить	1.80 зл.
„ „	Братчик і сестричка	1.80 „
„ „	Добрі приятелі	1.80 „
Шкрумеляк Ю.	Весілля Глогорожечки	1.80 „
„ „	Діточий баль	1.20 „
„ „	День Лялі	1.20 „
„ „	Ірка, Юрчик і лялюні	1.20 „
„ „	Різдво іде	1.20 „
„ „	Тік — Так	1.80 „
„ „	Як лузак усіх клопоче	1.80 „

Усі ті книжечки є віршовані з прегарними многобарвними малюнками, які зображують різні сцени з життя дітей.

б) ДЛЯ ДІТИИ ВІД 7 — 10 ЛІТ:

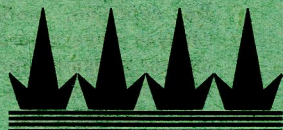
Андерсен Г. Хр.	Свинопас - Князенко	0.75 зл.
Білоусенко Ол.	Лисичка - Сестричка	2.40 зл.
„ „	Зайчик - Побігачик	1.20 „
Буш Вільгельм	Максим і Марко	1.00 „
„ „	Нечемне вороня	0.80 „
Вуйко Влодко	Пригоди Юрчика Кучерявого	1.00 „
Воробкевич С.	Безглуздів	1.50 „
Кольоді К.	Пригоди Пінокія (опр)	5.00 „
Уайльд Оскар	Зоряний хлопчина	0.75 „
Шкрумеляк Юра	Історія про малого Мука	0.75 „
„ „	Чемний Тарас і недобрий Панас	1.50 „
„ „	Записки Івася Крілика	2.00 „

в) ДЛЯ МОЛОДІ ПОНАД 10 ЛІТ:

1	Аміс Едмонд	Малі герої	3.00 зл.
2	Бернет Францес	Малий льорд (опр)	5.00 зл.
7	Дорошенко Дм.	По Рідному Краю	2.50 „
6	Дефо Данель	Робінзон Крузо	1.80 „
8	Липа Іван	Тихе Слово (опр)	4.00 „
3	Верн Юлій	Чорна Індія (опр)	6.00 „
4	„ „	Шансельор	4.00 „
5	Гайльборн Адольф	Дикі звірі (опр)	9.00 „
9	Міллер Евген	Молодість славних людей	6.00 „
10	Томпсон Ернест	Мої знакомі	3.60 „
11	КАЗКИ 1001	Ночі — збірка	1.80 „
12	Чайковський Андрій	Сонце заходить (іст. пов.)	4.00 „

Замовлення на книжки прямувати на адресу:

ВИДАВНИЦТВО „СВІТ ДИТИНИ“ — Львів, ул. Зіморовича, 3.
Каталог висилається безплатно!

Книжка

— се найкращий та найвідповідніший дарунок для дитини!

Тому кожда мати в дни свого рокового свята, в дни 10 мая с. р. — повинна обдарувати кожну свою дитинку відповідною книжечкою.

Бездітні — повинні обдаровувати книжечками сироти.

ПРОХАННЯ „СВІТИКА” до всіх мамів його читачок і читачів.

Дорогі серцю мому Мами!

Звертаюся сею дорогою до Вас і стукаю, в день Вашого Свята, до Ваших сердець з проханням, щоб Ви не позабули в той ясний, соняшний День і про мене, маленького Вашого помічника, а приятеля Ваших любих діточок, які часом і мене до своєї родини зачислюють! Прошу Вас серешно, щоби Ви в дни 10 мая с. р. найшли хвилику часу й переглянули мене цілого від „початку аж до кінця”, а потім, щоби поділилися своїми думками про мене з тими Мамами, які мене ще зовсім не знають, ні не чули ще досі нічого про мене!

Скажіть їм, що я прецінь бодай хоч трошки щось таки варта і що повинні мене до своїх хат заклика́ти.

Я прецінь не такий то дуже „дорогий”! Вида́ток на мене — річно 12 золотих — певно кождому оплатиться!

Маю надію, що Ваше добре слово про мене, в тім святочнім дни маєвим, в якім весь світ клонить голову перед великим досто́йством Матери — може багато доброго для мене зробити. Тому дуже Вас прошу о пам’ять!

Приятель Ваших діточок — „Світик”.

СЦЕНІЧНІ ВИСТАВИ НА „СВЯТО МАТЕРИ”

для шкіл, захоронок, дитячих захистів
і пр. установ.

Марія Козоріс-Барілякова:

„СВЯТО МАТЕРИ”

картина в 2 діях зі співами і танками. Надається головню для мійських осередків.
Ціна прим. 60 сотиків (з пересилкою 70 сот.).
(Ся картина дозволена до прилюдних вистав рескр. Староства Гродського у Львові з дня 6 мая 1930, до ч. 216/ог. прас.)

Гванна Блажкевичева:

„В МАМИН ДЕНЬ”

картина в 3 діях з „гагілками” та хороводами.
Надається виключно для села.
Ціна прим. 80 сотиків (з пересилкою 90 сот.).
Жадайте тих вистав по всіх книгарнях українських. Гуртові замовлення посилати на адресу:

Видавництво „Світ Дитини”

Львів, ул. Зиморовича, 3.

(На поодинокі примірники можна посилати гроші в листах — поштовими значками).

ЖЕРТВИ.

На „Писанку” для „Світика”:

Всес. о. Дмитро Кубачевич 6 зл.; Ромко Сухорський 1 зл.; Нуся Гойдан 1 зл.; Ангелина Кабайда з Луцька 1 зл.; Дозя Канда 1 зл.; Микола Редчук з Нового Йорку 50 ам. центів.

На фонд „Рідної Школи”:

Ромко Сухорський 2 зл.; Ірця і Зеня Мазурівні 2 зл.; Галюся Рачківна 2 зл.

На фонд Українських Інвалідів:

Зеня і Ірця Мазурівні 2 зл.; Ромко Сухорський 2 зл.

На фонд Вдів і Сиріт:

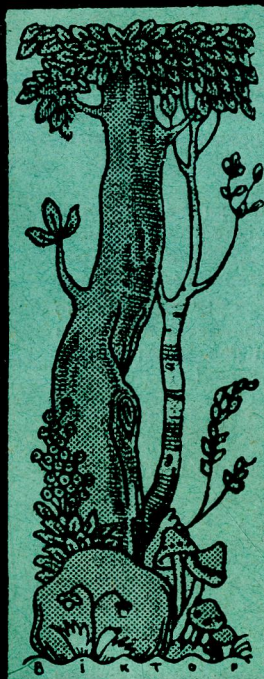
Ірця і Зеня Мазурівні 4 зл.

СВІТ ДИТИНИ

ЧИСЛО 6.

ЧЕРВЕНЬ

РІК 1931.

ЗМІСТ:

1. Два школярі	160
2. Людине свято	165
3. Чи годинник ходить	165
4. Баль квіток з перешкодами	166
5. Не продам!	169
6. Гніздо	170
7. Новий капелюх	172
8. Три щасливіці	173
9. На бік з дороги!	176
10. Що живе, а що не живе	177
11. Гусільниці, що плюють	179
12. Зайчик і його приятелі	180
13. Весняна пісня	181
14. Синій вовк	182
15. Ігорчик	183
16. Муравель і голуб	184
17. Слухняна доня	184
18. Примірна Нуся	185
19. Великий Джордж	186
20. Сонце	189
21. До українських дітей	189
22. Розвязки загадок	191

Ціна 1 зол.

„НАГОРОДИ ПИЛЬНОСТІ“

Нехай Ради Шкільні місцеві та Комітети Родичів займаються сею справою!

Родичі! Не жалійте гроша на книжечки для дітей!

Каталоги дитячих книжечок висилаємо безплатно!

Всякі замовлення просимо
прямувати на адресу:

ВИДАВНИЦТВО „СВІТ ДИТИНИ“
Львів, Зіморівича, 3. Число konta П.К.О. Варшава: 151.285.

ОКАЗОВИЙ РІЧНИК-АЛЬМАНАХ „СВІТА ДИТИНИ“

в мистецькій трибарвній обгортці, опрацьований в півполотно.

се підхожий дарунок як **нагорода пильності** для дітей від 7-12 літ. Складається він з найкращих чисел газети з років 1925-1929. Ціна 6 золотих. (з пересилкою: 6.60 зл.)

ПОЗІР ЖІНКИ!

вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

жіноча промислова кооператива з обм. пор. у Львові

Адреса: Львів, РИНОК 39.

Уділь 30 зол., вписове 3 зол.

Зближається кінець шкільного року. В багатьох місцевостях нашого краю зівстав відновлений гарний звичай **обдаровування** дітей за пильність відповідними книжечками до читання, молитвенниками, образочками та шкільним приладдям,

Видавництво „Світ Дитини“ має пребогатий вибір всляких книжечок на **нагороди пильності**. Має також на складі молитвенники, починаючи від 70 сотиків, а також великий вибір образків Святих по: 3, 5, 8 і 10 зл за 100 штук.

Комплекти книжечок до читання на нагороди є в різних цінах. Комплет зложений з 25 найкращих книжечок коштує 15 зл. вже з коштом пересилки (наколи належитість платна з гори при замовленню).

Прегарний комплект малих книжечок але дуже обильно ілюстрованих („**Нашим найменшим**“) зложений з 24 книжечок — коштує лиш 5 зл., а з пересилкою на місце 5.50 зл. Се дуже підходячі книжечки, головно для сільських шкіл.

Де нема фондів на закупню книжечок — там поручаємо спровадити комплект різних чисел „Світа Дитини“ і „Молодої України“ з років 1919-1926 — тай роздати їх поміж дітвору.

Такий комплект зложений з 25 різних прегарно ілюстрованих чисел сих журналиків — коштує лиш: 5 **золотих**, (а з пересилкою: 6 зл.). За післяплатою не висилається!

Два школярі.

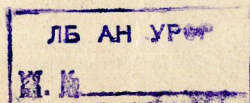
— Го, го! — кричав Юлько до зажуреної матери.
— За що я буду вчитися? Немаю ні пістолета, ні тарабана, ні жадного кріса. Нічого, нічого!

— Юльцю, синочку мій! — благала його мати крізь сльози. — Бійся Бога, дитино, що буде з тобою? Кінець року вже за плечима, а в тебе ні сліду поправи. В сві-

доцтві за перший піврік були три двійки, а тепер при такій пильності в науці, можеш у двоє стільки сподіватися!

— Певно, що так, бо такого бідного хлопця, як я, певне нігде не знайдеш. Учися, учися! І за що маю учитися? Кінь вже давно без передньої ноги, шабля поломана, кріс зіпсований, з гойдалки познимали шнури і хоч би трохи побавитися по науці, — ніяк нема чим! —

— Синочку! Юльцю! — просила його мати — вчися тільки дитинко. Якщо дістанеш при кінці шкільного року добре свідоцтво, так я тобі нічого не пожалую. І пісто-
лет будеш мати і тарабана купю. Що лишень захочеш.

— Перше купи мені! За дурно вчитися не буду!

— Куплю, синку, куплю, але аж по одержанню до-
брого свідоцтва.

— Е, е, — що мені з того. — Обіцянки з нулі, ко-
мусь грушки, мені дулі!

— Юлька вчися! — крикнула мати до краю вже
огірчена.

— Купи мені пістолет! — відбуркнув хлопець гнівно.

— Вчися, бо буду бити!

— Бий, бий, ти недобра мамо!

Се вже випроведило маму з рівноваги. Прибігла до
Юлька, вдарила його кілька разів по плечах і з плачем
пішла до другої кімнати.

Юлько засумувався. Взяв книжку в руки і почав мов
джміль жубоніти щось під носом. За хвилию перестав і по-
пав у задуму.

— Ет, во! — закликав. — Зістану ще рік у тій са-
мій клясі, то зістану! За се на другий рік буде мені вже
лекше.

Висунувся опісля крадьком з хати і побіг безжурно
на двір.

* * *

Сонце вже піднеслося було над головою і щедро по-
чало сипати свої жаркі лучі, як Семко, з торбиною пере-
вішеною через рамя і з батогом в одній руці, а з книж-
кою в другій, поступав за коровою на громадський вигін.
Пісний борщ булькотів йому в животику, але мимо сього
відчував таки голод і що хвиля сягав рукою в торбинку
по кусники чорного, разового хліба, та пхав їх у рот.
По лиці й шиї спливали йому брудні смуги поту і вся-
кали в сорочку.

На вигоні пустив корову пастися, а сам положився
на траві й почав учитися. Коли лекцію вмів вже як слід,
поклав лице на обох долонях і попав у глибоку задуму.

— Колиб так ублагати тата, — шептав сам до себе, може віддали би мене в осени до міста. Тобто я учився! Ох, Господи! —

Не любив таких думок. Наводили завсіди сум на його душу, а нераз і сльози витискали з очий. В своїй дитячій уяві малював собі кращі картини.

Ось одна з них:

Він вже учеником реальної школи в місті. Що року з одним паском більше приїзджає до дому на вакації.

Йому завидують сільські ровесники; родичі тішаються ним. На вулицях і в церкві всі звертають на нього увагу і стараються йому придобритися. — то теплим поглядом, то ласкавим словом...

Так минають непомітно хвилі, а в картинах дитячої уяви, й літа і він уже в них на техніці. Студіює з молодечим завзяттям і насолодою конструкції різних машин, зазнакомлюється з найновішими чудами техніки, а в вільних хвилях вже й сам працює думкою над якимсь точним винаходом. Ще тільки кілька літ науки й праці,

а думки переміняться в діло. На обрію в золотім ореолі летить до нього слава.

Картини в дитячій уяві стають такі чарівні, що годі вже від них відірватися. На жаль випадки, що зайшли тимчасом на вигоні, збурили всі ті чарівні думки тай стрімголов скидають хлопця з вимріяного світа.

Перед його очима книжка, просторий вигін, а по корові... слід пропав. Он там, далеко, жене її на мотузку двірський польовий. Семко з переляку не годен зразу ані ворухнутися. Зривається відтак з місця і з голосним плачем біжить до неї.

* * *

Того самого дня вечером, батько, заплативши в дворі за корову 5 золотих кари, виплатив Семкови в троє більше своїм ременем. До пізнього вечора сидів Семко за стодолюю під стіжком і дрожав з голоду й холоду, та пекучого болю. З темно-синього неба гляділи на Семка бліді зорі й тихо жалували бідного хлопця.

* * *

Було ще на годину до сходу сонця, як ранком другого дня, водив уже Семко корову по ровах, дзвонив з холоду зубами й очікував тепла. Згадував при тім про школу і знов тривога почала огортати його душу.

Що буде в школі? — питав себе сумно. — Вчора, маючи тільки журби через корову, я й забув про задачі. Прийдеться знова сидіти по науці й писати в школі. Гадав їх нині написати досвіта на містку, що веде понад ровом, та нема на чім. Ні одного чистого листка нема вже в моїм зшитку. І як тепер просити тата о пару шагів на новий? — питає себе Семко в журбі. — Вчора чейже самі позичили 2 золоті на доплату до кари. Мій Боже, мій добрий! —

З великого задушевного болю закусив тільки губи і, махнувши зрезигновано батоном, поплентався за коровою на вигін.

* * *

Сонце вже добре піднялося в гору, як Семко з коровою вертав назад до дому. Намерзся, нагризся і намучився за той час доволі.

А саме в тій порі будила Юлька зажурена мати зі смачного сну і ніяким способом не могла собі дати ради з лінивим та розіспаним хлопцем.

Володимир Хронович.

Люцине свято.

У Люцюні нині свято:

Приніс книжки з почти тато —
Казочки в них пречудові,
А всі в нашій рідній мові.

Всі читають; — Люца й ляля,
Малий Славко й Стефця-кряля,
Навіть кіт читати хоче,
Бо не спить, а щось муркоче.

Радість в хаті!... Тому щиро
Шле диття бажань без міри
Тим за сі книжки у Львові,
Щоб там були все здорові.

Володимир Хронович.

Чи годинник ходить?

— Піди Зоню, подивися
У другу кімнату,
Чи годинник іще ходить?
— „Зараз іду, тату“.

Пішла Зоня, а за хвилю
Назад повертає:
„Ні, татусю, він не ходить,
Лиш хвостом махає“.

Михайло Кумка.

Баль квіток з перешкодами.

„Королева Пурпурова Рожа, володарка цілого царства квіток, має честь запросити княгиню Білу Конвалію на баль, який відбудеться на Зелені Свята у королівській палаті!“

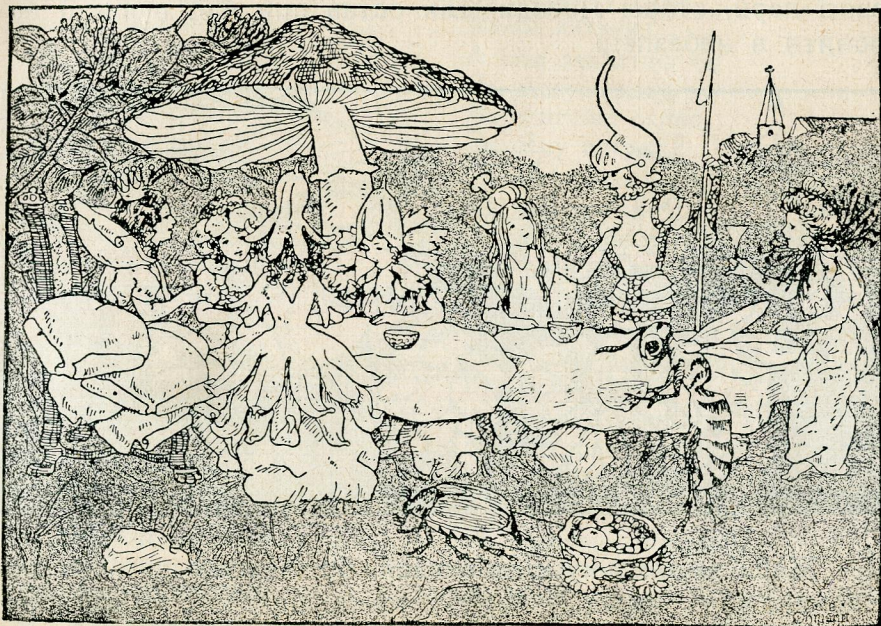
Такі й подібні запрошення розносили вже на кілька днів перед Зеленою Неділею червоні зазульки-семикрапчасті, післанці королевої, по всіх закутинах широкої цвітної держави. Між квітками повстав великий рух. Усі стали приготуватися до великого свята, а кожде старалося представити себе королеві якнайкраще. Одна квітка переказувала про се другій, а як дві приятельки жили далеко від себе, то передавали вістку малим потічком, що журчав лісом по камінню.

Незабудьки й Первоцвітки зібралися на нараду і змовлялися, як їм треба причепуритися на той королівський баль. Навіть стара Лобода, що росла собі осторонь на краю ліса, забажала щераз показатися в повнім блиску, як колись за молодих літ.

Пурпурова Рожа попросила Сонце, щоби в день забави гарно світило, бо яка квіткам забава без сонця? І справді Сонце світило прекрасно. Цілий день Зелених Свят був дуже теплий і погідний. Тому й поприходили на баль всі квітки, від найвищих достойників аж до найскромнішої квітки. Всі вони зібралися перед королевою Рожею, яка сиділа за столом на першій місці, під моримухом. Вона попросила всіх сідати і розгоститися, як у себе дома. І гості посідали. Біля королевої, зодягненої в пурпуровий шовк, сиділи княгині також з королівського рожевого роду. То були рожі всяких пород. Далі сиділа княгиня Водна Лілея, а біля неї граф Лицарська Острога. Ще далі сиділи Незабудьки, барони Гвоздики, Туліпани, шляхтичі Гіяцинти, приступна і не горда княгиня Конвалія; а далі молодий барон Мужеська Вірність, що жартував зі встидливими Первоцвітками, Стократками і сперечався з вояками Червоними Маками, хто з них хоробріший. Гості їли усякі добрі страви, які довозили хрущики в маленьких ві-

зочках, і пили мід та гусяче вино, яке розносили пильні пчілки. Се вино — то звичайна срібна і чиста рання роса.

По обіді квітки танцювали коломийки, козачка, аркана, а декотрі і вальця. Тільки модних танків не виводили, бо квітки їх не люблять. Усі танцювали. Тільки бідна стара вже Лобода не мала пари й сиділа сумна в куточку. Але на її щастя надійшов спізнений Козелець Острий і мусів її взяти в танець так, що Лобода з радости аж відмоло-

діла. Танцюючі пари шептали собі милі і чемні слова до вух, але такі, що вони не встидалисяб їх говорити і голосно. Тільки голосно говорити не випадало, бо королева Рожа говорила зі своїм міністром і генералом Туліпаном про важні державні справи.

Найбільше припадав коло своєї квітки Водної Лілеї граф Лицарська Острога. Він присягнув їй, що буде її боронити поред усякою напастю, а се дуже подобалося всім Конваліям, хоча барон Мужеська Вірність сміявся з того і казав, що граф не додержить слова.

Нараз сталося щось страшне. Серед розгару забави,

коли власне дами мали вибрати до танцю лицарів, під моримухом появилася величезна стара жаба Ропушинська. Вона почула галас і прилізла з поблизького поля, щоби побачити, що там таке діється. Бідні квітки настрашилися і почали втікати. І тут сповнилися слова барона Мужеської Вірности — бо всі лицарі повтікали наперед, а найскорше втік граф Лицарська Острога. Він забув про свою недавню присягу і лишив бідну Лілейку на поталу жаби. Тільки — хто би сподівався! — Козелець Острий не зрадив своєї пари, старої Лободи. Він остав при ній, щоби її боронити в небезпеці.

Жаба за хвилику віддалилася, бо танки її не цікавлять і поманджала назад у бараболисько на лови. Квітки набрали відваги і вернулися назад під моримушину парасолю. На самім заді вертав той, що перший втікав: граф Лицарська Острога. Та справедлива господиня дому, Рожа, яка бачила поведінку всіх, зганила його за трусливість і виключила від забави. За те Козельця Острого похвалила за відвагу тай іменувала його своїм першим міністром, кажучи:

— Відважного і вірного приятеля пізнаємо в небезпеці по його ділах, а не по пустих словах.

І забава, яку тільки на хвилю перервала жаба, продовжалася далі, аж до заходу сонця, бо тоді всі квітки пішли спати.

За Г. Мосбергом — Ю. Ш.

Не продам!

Говорять чужинці,
Магнати — бояри:
— Продай, хлопе, землю,
Дістанеш доляри!

Продай нам ту нивку,
І поле і хагу,
За тее дістанеш
Велику заплату! —

Іди, чуженице,
Куди твоя воля,
Але не продам я
Тобі свого поля!

Сховай собі срібні
Й золоті доляри,
Хто землю продав би,
Варт Божої кари.

Хоч ти і багатий,
Ніщо й говорити, —
Мені ти не зможеш
За все заплатити.

Даш гроші за поле,
За ниви прекрасні, —
А чим меш платити
За місяць той ясний?

А чим заплатиш ти
За ранішню зорю,
Що досвіта світить
В небесному морю?

За рідную стріху,
Що всіх нас хоронить?
За дзвін той в церковці,
Що нам любо дзвонить?

За шум той у лісі,
За пільнії квіти,
За двір той веселий,
Де бавляться діти?

А чим заплатиш ти
За срібнії роси,
Що сріблом спадають
На трави й покоси?

За щебіт солодкий
Дрібної пташини?
За пісоньку гожу
Малої дитини?

А чим заплатиш ти
За чистую воду,
За соняшне сяйво,
За ясну погоду?

За легіт весняний,
Що віє полями?
За голос сопілки,
Що лине пляями?

За яблоню пишну,
За грушу кріслату?
За шутку, що весну
Віщує багату?

А чим заплатиш ти
За мід солоденький,
Що ним завжди повний
Мій вулик маленький?

За цвинтар затишний,
Мов сад між садами?
За рідні могили
З батьками й дідами?

А чейже й мені там
Місця буде треба,
Як Господь закличе:
— Ходи вже до неба! —

А тож би всі рідні
За мною тужили, —
Якщо не знайшли би
Моєї могили!

Землі не продам я!
Сховай ті доляри...
Хто землю продав би,
Варт Божої кари!

Вільний переклад Ю. Шкрумеляка.

Гніздо.

Дружба Івася й Антосі була така велика, що Івась постановив поділитися з Антосею важною тайною.

— Ходи — сказав її — покажу тобі гніздо.

— Гніздо — скрикнула дівчина і сплеснула в долоні.

— А не скажеш про се нікому? — спитав хлопець.

— Ні, далебі, що не скажу!

Пішли в город, де кроплиста роса сідала на листя і блестіла райдужним сяйвом. У воздуху чути було запашні аромати. Довкруги розлягався щебіт пташок; денеде чути було, як бреніли бжолі, а пільні сверщики цвіркали.

— Чи се правдиве гніздо? — спитала зацікавлена дівчина.

— А вжеж, що правдиве!

— А там малі пташки є?

— А ти як думаєш? Певно, що є!

В куці щось зашелестіло.

— Може то не тут? — спитала Антося? Може ти забув?

Івась замість відповіді поважно метнув головою. Дійшли до кльомбу. Івась задержався. Приклякнув й обережно, відхиляючи вітки, шепнув:

— Тихо...

Антося схилила голову і положила палець на устах.

— Бачиш? — спить.

— Бачу! Але не знаю де...

Івась показав пальцем.

— Ах! — прошепотіла тихенько Антося.

На крок від неї на землі лежало гніздо кругле, гладеньке, як виляте. В середині був напів округлий матрац з кінського волосіння і пуху, а на ньому лежав маленький пташок. Був червоний, без піря; мав зарослі випуклені очі, а ще більший живіт. Почувши шелест близько, підніс головку, а жовтий дзьоб розкрив так широко, неначе хотів проковтнути Антосю.

— Їсти хоче — промовив Івась.

В тій хвилі над головами дітей пурхнула більша птичка. Поворохнула кілька разів хвостиком, подивилась уважно на

цікавих дітей, кліпнула кілька разів очима, а врешті почала жалібно пищати.

— Відійдім! — Мати прийшла годувати діточок.

Антося вертала домів задумана. По хвилі спитала Івася:

— Івасю, чи можнаб Марусі показати се гніздо?

— О...ні!

— А Осипови теж ні?

— Розуміється! Він зараз знищив би гніздо.

Маруся справді заховала сю тайну, але на нещастя постановила заопікуватися малим пташеням. Мовчки взяла в жменю хліба, пішла до гнізда вечером і добре накормила голу пташину. На другий день, коли діти знов прийшли відвідати голопуза, побачили, що бідний пташок вже не жив. Се Антося так його догляділа.

То се певно ти, Антосю, доїхала йому кінця?

Дівчина заплакала.

Івась взяв у руки мертву пташину і промовляв:

— Щож ти нам бідна пташино вчинила, що ми тебе...

— і самому покотилися сльози із очий.

— Не кажи так, Івасю — просила зажурена Антося — а потім додала: — можеб йому похорон справити?

— Що йому з того прийде?

— А всеж таки вложу його в сю колыску, яку ти мені подарував для ляльки. Ти зробиш хрестик...

Дай спокій! — Ліпше подумай, щоби не було нам клопоту і журби від того.

— Хтож буде про се знати?

— Не бійся! Бог добре знає і може покарати за те, що я тобі гніздо показав.

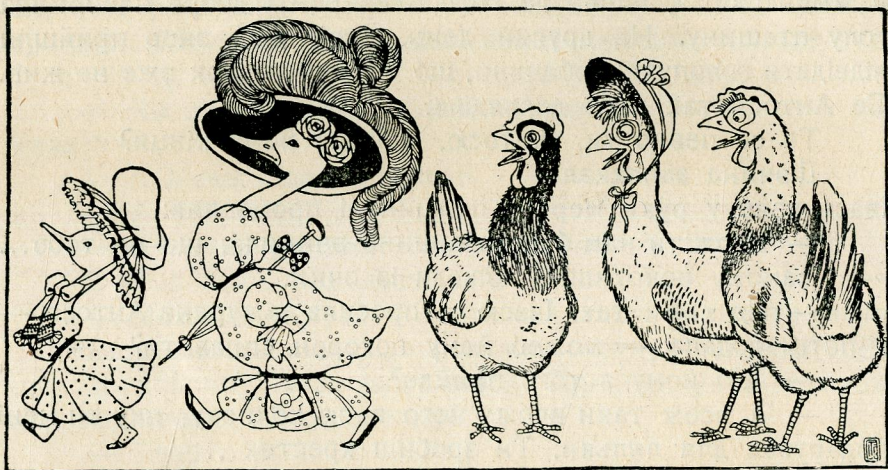
Обое вернули до дому в поважнім настрою. Івасеві здавалося, що хтось за ним ходить. Антосі знов здавалося, що всі якісь сумні — невеселі. Вона не видержала і розповіла про все Марусі. Маруся сказала Осипови, а той всім розголосив сю тайну. Справдилося предбачення Івася, бо настали справді клопоти для нього. Тато, довідавшись про ту подію, накричав на Івася. Казав навіть принести березового прута, щоби дати Івасеві „березової каші“, а на правду поставив його в куток, де довгенько стояв Івась — покутуючи за свій гріх.

Переклав: Г. К-ий.

Новий капелюх.

Минулої неділі вийшла пані Гуска-Гусакова зі своєю дочкою Сюсею на прохід, а обі були в гарних літніх новісіньких капелюхах. Треба було бачити, як се збентежило всі пані Курки-Когутовські. Вони були страшенно зависні, що Гуска має новий капелюх, а вони ще не мають.

— От, яка дурна Гуска! — говорили вони між собою. Вони говорили се шепотом, щоби гуска не почула, але вона

пізнала їх злість по їхніх ворожих курячих поглядах. Вони дивилися за нею так, аж очі вилазили їм з голови, а одна не втерпіла і таки крикнула злобно:

— „Добрийдень, пані Гуско Задриносовська!“

А гуска обернулася і сказала спокійно:

— „Ви злі тільки тому, що я з дочкою маю новий капелюх, а ви мусите ходити далі у своїх старих шоломках!“
І пішла собі далше своєю дорогою.

Так показалося, що не гуска була дурна, але дурні були заздрісні кури.

Три щасливці.

(Казка братів Грімів).

Мав батько трьох синів. Закликав їх раз перед себе, подарував першому гарного когута, другому косу, а третьому kota і сказав:

— Я старий і кінець мій недалеко, то хотів я вас вивінувати й забезпечити вашу будучність. Гроший не маю, і се, що тепер дав я кожному з вас, здається, що має малу вартість. Але се залежить від того, як ви зі своїми дарунками поступите. Ідіть в світ і нехай кождий знайде таку країну, де ще така річ є невідома. Там знайдете своє щастя!

І батько вмер. По смерті батька пішов найстарший син зі своїм когутом на мандрівку. Але куди тільки зайшов, всюди був когут знаною птицею. В містах сидів когут на вежах костелів та церков і крутився за вітром. По селах ходив з курми і п'яв на кождім подвір'ю. Тож для нікого не був когут рідкістю і ніхто ним не цікавився, так, що найстарший син втратив усяку надію знайти з когутом своє щастя. Та вкінці зайшов він якось на один самотний острів, де люди ще не бачили когута і тому не знали поділу часу.

— Дивіться! — сказав хлопець — що за горда птиця мій когут. Він має червоно-рубінову корону на голові, має остроги, мов лицар, кличе вас нічу тричі в той сам час, а як запіє останній раз, то се знак, що небаром зійде сонце. А коли він запіє в ясний день, то будьте певні, що буде зміна погоди.

Людам се подобалося. Вони не спали цілу ніч і слухали з радістю, як когут п'яв о другій, четвертій і шестій годині рано. А він робив се дуже гарно, гордо і величаво. Вкінці запитали, чи хлопець не продав би їм тої птиці і що за неї хоче, а хлопець відповів:

— Хочу стільки золота, скільки двигне один осел!

— Е, се дуже мало! — закликали мешканці острова і радо виділили йому стільки золота скільки бажав.

Коли найстарший брат повернув зі золотом до дому, здивувалися два молодші брати, а середущий сказав:

— Тепер я піду в світ, може й зі своєю косою знайду таке щастя!

Але всюди, куди лиш прийшов, люди сміялися з нього, а селяни говорили:

— Овва, що се за диво! Звичайна коса!

Всюди знали, що таке коса і до чого служить. Та нарешті вдалося і йому зайти на один самотній острів, де люди ще не розуміли, що се за річ. Коли збіже дозріло, вони викочували гармати, стріляли в збіжа і зістрілювали колосся. А то було зле. Не все потрапляли в колоски. Часто кулі летіли понад лан і падали в хати або в людей. А скільки було при тім гуку, а які втрати — то й не говорити! Хлопець став перед жителями острова, поострив косу і почав косити збіжа, тихо і в порядку, а так скоро, що люди тільки роти з дива пороззявляли. Вони були згодні, дати йому за косу стільки скільки забажає. Отже він забавив коня і стільки золота, скільки двигне той кінь. І дістав.

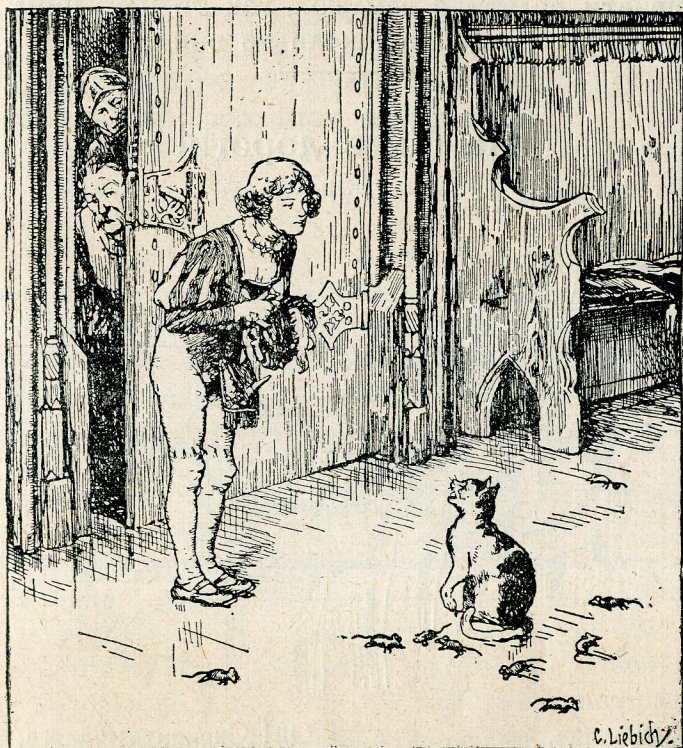
Коли другий брат прийшов до дому з золотом, третій, наймолодший, захотів і свого kota збути так поплатно. Він пішов у світ. Спершу й йому не щастило. Куди тільки зайшов і показав свого kota, всюди сміялися з нього й говорили:

— Овва! Що за диво, кіт! У нас своїх котів досить! Уже всі миші виловили!

Та вкінці зайшов і він на якийсь гарний острів серед моря. На тім острові жили люди мудрі й багаті, але вони не знали kota. Тому дуже бідували, бо миши й щурі нищили цілий край, точили весь хліб. Вони бігали собі по кімнатах домів, танцювали по шафах і столах і люди не могли собі дати ради. Навіть король не знав, що вже робити. В його палаті були тисячі миший, гризли все, що попало під зуби, навіть королівську корону надгризли.

Хлопець зайшов просто до короля й пустив свого kota до кімнат палати. Кіт кинувся за мишвою і за пару годин обчистив усю палату від миший. Тоді дворяни просили короля, щоби купив того звіра для цілого краю, аби нищив миши й щурі. Король дав хлопцеві слоня і стільки золота, скільки слонь двигнув. Хлопець вернув багатирем до дому.

Але королеви не вийшов кіт на добро. Коли кіт погриз усі миши в палаті, почув спрагу, підніс голову і почав мявкати: „Мяв! Мяв!“ Король і дворяни почули той крик і налякалися, бо вони се чули перший раз в життю. Вони повтікали з палати, а за ними король і стали радитися на подвірю, що з тим дивом робити. Найперше ввадили

вислати до кота післанця, щоби завізав кота опустити палату. Потім радили вигнати кота силою і говорили:

— Краще вже нехай нас миші гризуть, аніж сей невиданий та нечуваний звір має нас зісти!

— Тоді післали до кота одного пажа-прислужника, щоби запитав кота, чи він забереться добровільно з палати. Але кіт, що страшно хотів пити, відповів ще голосніше:

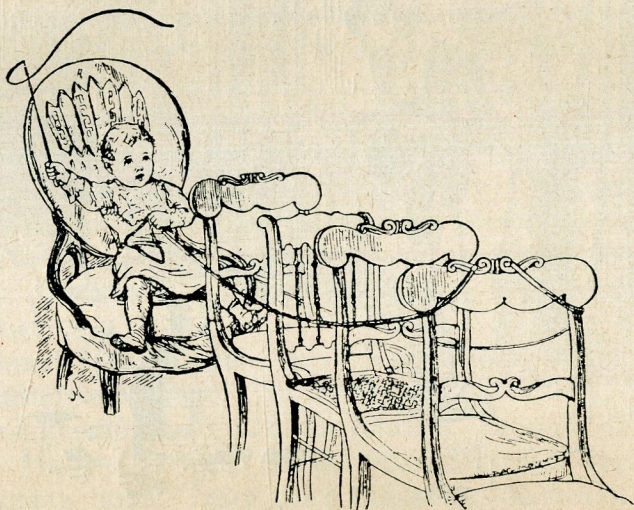
— Мя-яв! Мя-я-я-яв!

Паж зрозумів се так, що кіт каже:

— Не піду! Не піду, щоб ти знав! — і таку відповідь приніс королеви.

— То проженемо його силою! — сказав король до своїх урядників. Він казав викотити гармати й почав стріляти в свою палату. Палата загорілася, але кіт не згинув. Коли огонь дійшов до тої салі, де сидів кіт, він вискочив через вікно й пішов у свояси. А король казав таки зрівнати палату з землею. Так то немудрим людям і пожиточна річ на добро ніколи не вийде.

На бік з дороги!

Їде Данцьо, їде,
Війо! Війо! викликає,
Він запряг три крісла,
Батогом махає.

Він запряг три крісла,
На четвертім їде,
Бистро поганяє,
Чують всі сусіди...

Ой! Скрипить підлога,
Щось тріщить, зітхає...
Хоч важка дорога,
Данцьо не питає.

Війо! вороні, гайта!
Поганяє жваво, —
Та віз не рушає,
Ні в ліво, ні в право.

Їдьте — грозить Данцьо —
Мої ви потішки!
Бо як я розлучусь,
То піду сам... пішки...

З польського журналіка: »*Moje Pisemko*«.

Що живе, а що не живе.

Оля вернула зі школи дуже задумана.

— Про що так думаєш? — питає цікавий Юрко.

— Думаю про те, що нині довідалася в школі. Знаєш, я дотепер не знала: що в світі живе, а що не живе!

Юрко озвався легковажно:

— Овва! Що мені за великі річі! Я молодший від тебе, а знаю, що живе, а що ні!

— Так? Побачимо! Я тебе дещо запитав. Отже знаєш напевно, що кінь, пес, птах, корова живе.

— І муха, й жаба і слимак, і риба, і я, і ти...

— Правда — а звідки ти це знаєш? — питає сестричка.

— Якто звідки? Се кожний знає, що те, що порушається, їсть, пє, росте — се все живе!

— Так, а потім умирає та лишає по собі потомство. Але скажи мені, Юрку, чи та яблінка — що її видно крізь вікно в нашій саді — живе, чи не живе?

Юрко глянув на яблінку й на сестру, здвигнув плечима і сказав:

— Яблінка? Яблінка не живе. Вона не рушається, не їсть, не пє, не вмирає...

— Ага! Маю тебе! — закликала Оля. — Але та яблінка була мала і росла, тепер ще росте і колись зісхне, то значить, умре.

— Гм! Ніби так — каже Юрко — але яблінка не їсть.

— А власне, що їсть! А властиво висисає поживу з землі корінцями, а з повітря зеленими листочками.

Юрко дивився на Олю вже не так легковажно — і запитав:

— Що ж там у землі є їсти? І чим яблінка ссе, коли уст не має?

— От, власне, що має. Ти вдаєш такого мудрого, а не знаєш, що рослинка живе тільки тим, що виссе з землі та з повітря. Як має ту поживу, то росте, цвіте і видає овочі. А як не має, приміром, як її пересадиш на пісок або вирвеш і кинеш, то рослина — чи то мала, чи велика — зів'яне, зісхне, зогниє.

— Ну, — то бачу, що се правда! Рослина жие подібно, як звірина. Але одного не признаю: рослина не бігає, не ходить, взагалі не порушається.

— Ну так, не бігає — признала й сестра — і очий не має, і не чує, і болю не терпить, — але все таки жие. Правда — се життя можна назвати багато простішим від звірячого, але життям воно є. — А тепер ще одно, Юрку! Чи яблуко жие?

— Яблуко? Ну, то вже хіба ні! Вонож і не росте вже і не тягне тих соків з землі.

— А таки жие! — твердила сестра. — Дивися, тут є яблуко! Я його розкріла. Що бачиш?

— Бачу зернятка!

— А як таке зернятко посадити в землю?

— То виросте молода яблінка!

— А як посадиш цвях, або камінчик?

— То не виросте нічого!

— Отже бачиш! Коли з зернятка, то значить з яблочка, виросте яблінка, то значить, що і яблуко і зернятко жие. А цвях і камінь справді не жие!

— То правда — признав Юрко. — Зернятко, як і всяке насіння, жие таксамо, як і рослина. Зерня — се дитина рослини, і як з людської дитини розвивається людина, а з молодого звірятка звір, а з яйця птах, так із зернятка виросте рослина. А не жие те, що не родиться, що не росте, не змінється і не вмирає. Приміром: цвях, камінь, крісло, шафа, дім.

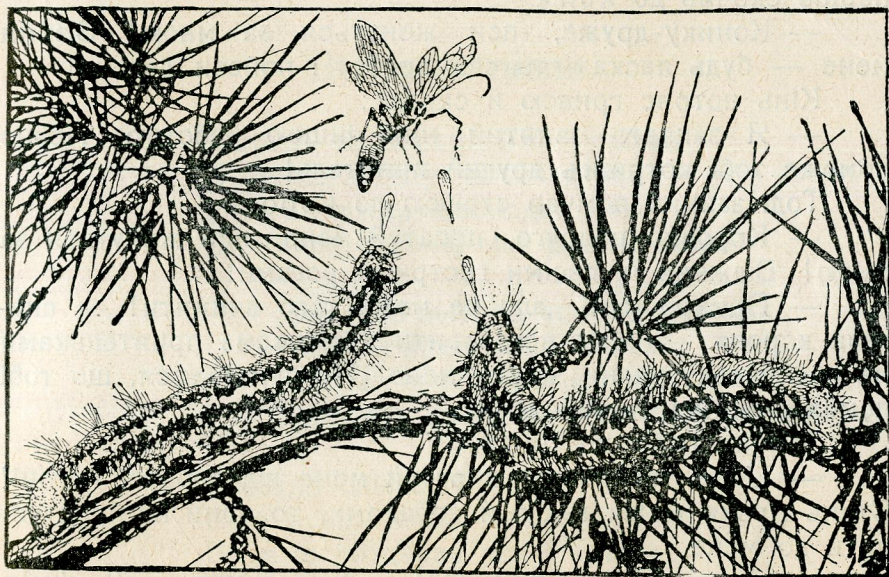
— Ну, так, бачу що ти вже зрозумів — каже Олюся. — Тільки не мішай тих предметів, що природно повстали з тими, що їх зробив ремісник. Те, що зробить людина штучно, руками, — не жие. То само собою розуміється. А з природних річий не жие камінь і взагалі нічо з того, з чого складається маса землі, отже: ані пісок, ані глина, ані сіль, ані вода, ані золото, ані вуголь, ані ніякі інші мінерали.

— Так, се правда, Олюся! Признаю тобі, що нині я навчився завдяки тобі багато нового і за те я тобі вдячний.

— А бачиш, Юрку! — Дуже мене се тішить!

Гусільниці, що плюють*).

Ви вже нераз бачили, як малі та нечемні діти плюють одно на друге, як коли чогось розгніваються. Але так роблять лише нечемні і зле виховані діти, тай мами за се нераз їх картають. Але що ви скажете на те, що між гусільницями є одна така порода, яка також плює на свого ворога! Се є гусільниці дюка-соснівця, що живуть на соснах. Бачите їх тут на образку. Їхнім найбільшим ворогом є рід оси т. зв. заколець-великий, що живе в щілинах різних дерев. Ся оса зносить свої яєчка в зморщках тіла тих гусільниць, а коли з тих яєчок вилягаються осині кукли, то вони кормляться тілом гусільниці: така гусільниця мусить гинути. Тому ті гусільниці боро-

Гусільниці дюка-соснівця бороняться їдкою слиною перед атакою їх смертельного ворога — заколець-великого.

няться перед тою осою так, що плюють їй в очі. Але се не завжди помагає; оса таки часто сяде на гусільницю і знесе на ній яєчко.

Чи скажемо, що і ті гусільниці нечемні і зле виховані, що плюють? Ні! Вони плюють, бо се їхня одинока оборона перед смертельным ворогом! Але ті гусільниці є дуже шкідливі, бо вони нищать сосни і ялиці по наших лісах.

*) Хто бажає більше довідатися про сих шкідників, нехай прочитає собі оповідання п. з. „Вороги дерев“, яке надруковано в „Світку“ ч. 7. з липня 1929 року — на стор. 194—200.

Зайчик і його приятелі.

(Байка).

Був собі зайчик маленький, ніжненький, що мав багато великих і сильних приятелів. А кождий казав йому: — Як-що колись потребуватимеш помочі, прибіжи до мене, а я зроблю для тебе все, що буде в моїй силі...

Одного ранку зайчик почув, що стрільці вибралися на нього з псами. Налякався зайчик за своє життя й нагадав собі, що має сильних друзів.

— Вони мене врятують, — подумав собі зайчик і найперше скочив до коня.

— Конику-друзе, пси женуться за мною! Візьми мене — будь ласка — на свій хребет і понеси далеко!

Кінь потряс гривою й сказав:

— Я занадто зайнятий нині іншою роботою. Певно допоможе тобі котрийсь другий приятель!

Тоді зайчик помчав стрілою до корови.

— Коровко-подруго, поратуй мене, пси женуться за мною! Віджени їх своїми гострими рогами!

— Прикро мені, але не можу того вчинити! — сказала корова. — Маю поговорити з кількома приятельками на пасовиську, вони ждуть мене. Не сумніваюся, що тобі допоможе якийсь інший друг!

Зайчик побіг до цапа:

— Цапе-товаришу, виратуй мене від собачої погоні! Стань тільки межи мною й собаками, то вони не приступлять до мене.

— Не можу того вчинити! — сказав цап. — Я міг би настолочити тебе, як буду битися з псами. А я за ніщо в світі не схотів би тебе зранити. Твій приятель баран може тобі певно!

Побіг зайчик до барана тай кличе:

— Баране-друзе, ратуй! Пси вже на моїх пятах. —

— Прийди колись іншим разом! — каже баран. — Я не люблю зачіпати псів, бо я чув, що вони часом пожирають овець!..

Зайчик побіг до теляти. То була його остання надія. Але телятко сказало щиро:

— Дуже мені тебе жаль, але я за молоде й слабе, щоби комусь могло дати якийсь поратунок.

Зайчик уже не мав більше приятелів, а тут собаки вже ось-ось. Зайчик зібрав усі свої сили та як дав ногам знати, — то якось і сам уратувався від біди.

Тепер зайчик переконався, що самотнім приятелем, на якому можна полягати, є тільки він самотній.

З англійського переклав — Ю.

Весняна пісня.

Вітрець легенький вже повіває
З темного бору на всі ручаї
І несе свіжий він подих маю
Для тебе, любий, мій рідний краю!

Для тебе цвітуть цвітоньки гожі:
Ніжні фіялки, пишні рожі,
Білі дзвіночки конвалійові
Дзвонять піснь маю в тихій діброві.

Пташня співає з усієї груди,
Вже ясно, тепло, вже літо буде,
Бо вже розцвила вся Україна —
Та земля рідна, — любя, єдина!

І в мені серце дзвоном голосить,
Творця і Батька уклінно просить:
Дай мені розум і сильну волю,
А Україні дай кращу долю!

В. Пришляк.

Синій вовк.

(Стара індійська байка)

Один вовк тинявся коло якогось міста і несподівано впав до бочки з синьою фарбою.

З великим трудом вибрався він відтіля і втік у ліс. Роздивившись, він побачив своє нове офарблення й подумав собі так:

— Ось який я тепер поважний! З такою гарною шерстю, мабуть, не важко добитися високого становища.

Він скликав інших вовків й оголосив їм таке:

— Од нинішнього дня я цар! Всі звірі хай підлягають моїм приказам!

— Повинуємося вашій ясновельможности! — відповіли всі вовки. Синій вовк став владикою лісів. Але встидався свого походження. Своїми прибічниками він зробив тигрів і левів, а вовків цілком прогнав від царської берлоги.

Вовки тим поступком дуже образилися. Вони говорили:
— Запишався наш лісовий цар! Не признається до рідні з нами. Тигри і льви поважають його, не знаючи, що він такий-же вовк, як і ми. Треба його провчити. —

І ось вовки постановили зібратися вечером — недалеко від царської берлоги — і разом почати вити.

І коли самозванчий цар почув виття вовків — не міг повдержатися і завив по вовчому разом з ними.

Тоді всі звірі побачили, що він звичайний вовк і прогнали його з царського престола.

З російської мови переклав: Ол. Вітенко.

Ігорчик.

Наш Ігорчик — жвавий хлопчик,
Скаче всюди, мов горобчик...
В хаті, в кухні, у підсінню,
По болоті й по камінню.

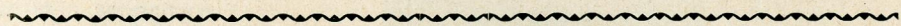
Не минає плота, буди,
Його збитків повно всюди!
Він причепиться й до пня,
„Штучка-мічка“ — є що дня.

А в городі й на дорозі
Розбиває собі нозі —
І тому тих „буб“ без ліку
Докучає „чоловіку“.

На п'яті боляк зробився,
До коліна прищ чіпився,
На чолі, мов бараболя,
Виросла йому сваволя.

Ще одно лиш на заваді,
Що не має крил на заді —
То літав би, мов літак —
Якби сталось воно так.

А. Волощак.

І С Т О Р І Я

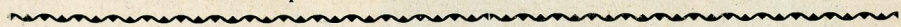
про

— се

МАЛОГО МУКА

відома казочка Вільгельма Гавфа, яку на причуд гарно звіршував для українських діточок Юра Шкрумеляк. Кождий повинен її прочитати!

Ціна книжечки: 75 сотиків, (з пересилкою 85 сот.) Гроші можна посилати значками поштовими в листах разом зі замовленням.

Муравель і голуб.

(Байка).

Дрібний муравель біг чогось одного дня понад беріг потоку. Над потоком росло високе дерево, а на дереві гніздився голуб.

Звіявся вітер і кинув слабим муравлем у воду. Переляканий муравель почав призивати помічі. Голуб почув той крик, вирвав собі перце з грудей і пустив його на воду.

— Вилізь на перце — заворкотів голуб — а випливш на беріг!

Муравель так зробив і вратувався від нехибної загибелі.

— Щире тобі спасибі! — сказав до голуба. — Може колись і мені пощастить помочи тобі в потребі!

Небаром потім муравель опинився знову недалеко того місця, шукаючи поживи на зиму. Він глянув у гору й побачив побережника, як ціляв з рушниці до голуба.

Муравель підбіг, поліз на стрільця і вшпилив його в коліно саме в тій хвилині, коли той потягнув за язичок від стрільби. Стрілець рушився з болю, рушниця дрогнула і тому куля не поцілила голуба, але полетіла Бог зна куди.

Голуб знявся з гнізда й утік, а стрілець пішов лютий і знеохочений до дому.

Потім голуб злетів на землю й сказав до муравля:

— Дякую тобі щиро, що ти вратував мені життя!

— Ти заслужив собі на се — відповів муравель. — Одно добре діло заслуговує на друге. Я дуже тішуся, що міг відплатитися тобі добром за добро.

З англійського: Ю.

Слухняна доня.

— Чиж я тобі не казала, —
Сварить доню мати —
Щоб вважала, коли буде
Молоко збігати!

— Я вважала, матусенько,
Вір своїй дитині! —
Воно збігло точнісенько
В дев'ятій годині!

Михайло Кумка.

Примірна Нуся.

Я маленька Нуся
Вісім рочків маю,
Та про добрий звичай
Я вже дещо знаю.

Руханку я люблю,
Я є „Луговичка“ —
То за те здорова,
Не така, як шпичка.

Двічі денно вмитись
Я вам не лінуюсь;
Я сама вдягаюсь,
І сама теж взуюсь.

Спатоньки не лізу
Під ковдру з вухами,
Дихаю все носом —
А не лиш устами.

Все встаю й лягаю
В ту саму годину,
Бавлюся й працюю
Я ціліську днину.

Все говорю правду,
Й додержую слова;
Ясна і коротка
Завжди моя мова.

Дуже мені добре —
Й тішиться матуся,
Бо нераз говорить:
— Моя добра Нуся...

I-iv

Великий Джордж.

Хочу оповісти вам, любі діти, про „Великого Джорджа“. Сам він був дуже молодий і не надто такий „великий“. Але се, що зробив для своєї батьківщини — Франції — принесло йому ім'я „Великий“.

Малий Джордж родився в хатчині бідного французького робітника-гірняка. Дома була біда. Мати занедужала і малий Джордж, що так дуже любив свою матусю, постановив своєю працею допомагати родичам.

Місцевий нотар потребував хлопчика до послуг. Йому припав Джордж до вподоби і він згодився платити йому за услуги кілька франків на місяць.

Малий Джордж був послушним і добрим хлопцем. В школі був дуже пильний, відзначався своїми здібностями, але... любив дуже з хлопцями битися на кулаки. Малий Джордж все що дня заходив до руханкової салі і тут вправляв руханку; розуміється, що руханка давала йому силу, гнучкість, себто ті річі, які роблять чоловіка сильним та здоровим.

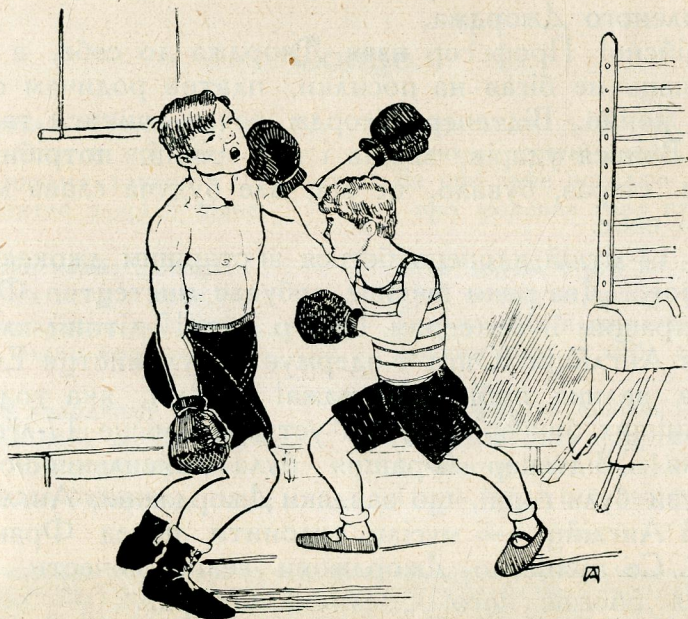
Руханку вів „професор“ Декамп. Професор показував дітям руханкові вправи і більше ними не інтересувався. Але Джордж все любив лишатися по своїх вправах, бо тоді він бачив, як старші хлопці вчилися борби на кулачки, себто боксувалися. З запертим віддихом приглядався Джордж тим борбам. Для нього булаб се дуже приємна річ вдягнути скіряні боксерські рукавиці тай трошки побоксуватися!

— О, тодіб їм показав, як я вмію боксуватися! — думав собі Джордж. Але боявся в присутности професора вдягати рукавиці, а не то що й боксуватися; учитель все сварив та строго карав, коли Джордж, чи хтонебудь інший з малих хлопців, вдягав боксерські рукавиці.

Аж раз вечером учитель вийшов на хвилю зі салі. Прочі старші хлопці боксувалися зі собою і не запримітили, як малий Джордж вдягнув на руки рукавиці та зачав ними собі на втіху вимахувати на всі сторони в воздусі — от начеб бився з якимсь ворогом!

— Но, смарколизе, можеб ти так зі мною побоксу-
вався! Воздух не має рук!

Малий Джордж спершу настрашився, коли почув ті слова; думав, що се учитель. Але се був доволі старший робітник з копальні, який хотів на малому Джорджови спробувати своїх п'ястуків. Джордж не надумуючись згодився. Не вмів нічого, не знав де треба вдарити, щоби противник упав на землю і не піднявся, ані не знав, як

має себе закривати перед ударами. Але вірив у свої сили. Прибрав гордо боксерську поставу тай зачав виконувати всякі удари. Зразу не міг точно досягнути противника; але згодом дуже запалився.

— Якто! — я не маю його побити! Я мушу його по-
ложити! — і як вихор зачав прискакувати до противника. То лівою, то правою рукою вдаряв противника в черево, що після приписів було дозволене. Нагло побачив, що противник забув закрити собі ліву щоку і, не надумуючись, сильним замахом руки вдарив його в се місце. Противник не сподівався від такого малого хлопця сего

удару; але удар був сильний і робітник розтягнувся як довгий до ніг Джорджа.

Се бачив учитель. Він зрозумів, що в малому Джорджови криється боксерський талан, будуча слава Франції. Якже-ж здивувався Джордж, коли професор прибіг до нього й зачав його цілувати.

— Вже не будеш бігати на послуги! Я тебе буду виховувати; ти в будуччині будеш заробляти великі гроші і будеш міг допомогти хорій матусі! — сказав учитель до ошоломленого Джорджа.

І дійсно! Професор взяв Джорджа до себе, а за те, що хлопець не бігав на послухи, платив родичам одного франка денно. Відтепер Джордж зачав учитися тайників боксу. Вчився ударів, зводів і всіх річий, потрібних боксерови. Нераз, бувало, не зів, але будуча слава манила його до себе.

Як 14-літній хлопець бється зі старшим джокеєм і побиває його. Два роки пізніше добуває мистецтво Франції і є найкращим її боксером. 1911 р., як 17-літній хлопець, поконує Англійця Юнга й одержує титул мистця Європи! Се була велика перемога Джорджа! Англія, яка тоді мала найсильніших боксерів, мусіла уступити місце 17-літньому хлопцеві! Відтепер Франція була найсильнішою! Всі Французи були горді, що завдяки Джорджови, Англійці — ті горді Англійці — мусіли склонити перед Французом голови! Се принесло Джорджови великі почести, а ціла Франція обожає його. „Великий Джордж“ — ось так звали його відтепер всі Французи.

Приходить рік 1914. Війна. Великий Джордж знає, що він є „ідеалом“ усьої французької молоді, тому перший зголошується на охотника, потягаючи за собою фалангу других. На війні відзначається великим героїзмом так, що Начальна Команда кілька разів вичислює його в приказі денним за його хоробрі подвиги. По війні вертає знова до боксу. Тепер стрічається з Американцями, яких побиває раз за разом. Ті перемоги приносять йому нову славу. Французи обожають його; всі знали добре, що замолоду був хирляком, а лиш своєю витревалістю працею над собою зумів вибитися перед другими, чим придбав

для своєї батьківщини велику славу, а її ім'я розголосив по цілому світі.

Він називався: Джордж (Юрко) Карпантіє.

Е. Жарський.

Сонце.

Мандрувало небесами
Сонце чисте та погідне
Понад нивами-ланами
Й сиротятко взріло бідне.

А сирітка каже: „Сонце,
Світиш на поля і ниви,
Всім всміхаєшся в віконце,
Лиш я ходжу нещасливий.

— Ти в холодному спокою
Йдеш по небі, любий друже,
А над людською журбою
Усміхаєшся байдуже.

Сонце каже: „Ні, мій раю!
Я також сумую важко,
Як про тебе погадаю
І про людське горе пташко.

Та в дорозі стать не смію,
Щоб оглянуть кожду рану:
Тож на всіх я світлом сію,
Повню волю, з неба дану.

Не допоможуть сльози й жалі...
Біль слід Богу поручити,
А самому далі й далі
Треба йти і все світити!...

За А. Асником — Ю. І.

ДО УКРАЇНСЬКИХ ДІТИЙ.

Вакації — чародійне слово! Які гарні образи пересуваються перед вашими очима на саму згадку про вакації. Не треба тоді пам'ятати про школу, думати про задачі й книжки. Можна втекти з тісних мурів та повних гамору міських вулиць на село, де так весело минає час. Село — правдивий діточий рай! Свобідно й безжурно тут живеться. Тільки й журби, — що побігти в зелений гай, або на річку ловити рибу та купатися, втішатися ясним сонічком, прислухуватися щебетови птичок та шумови старого бору.

Сміються ваші оченята, живійше вдаряє серденько. Думки летять на крилах мрій у широкі простори й у вас повстає лиш одно бажання: «Коби вже скоро вакації, коби лиш скоро на село»...

У своїх календариках кожного дня вичеркуєте день за днем. Кожного дня числите, кілько ще тижнів, кілько днів науки ділить вас від сеї радісної хвилини — виїзду на вакації. Ті останні дні такі безмежно довгі — здається, — довше тривають, як у зимі місяці. — Та вкінці приходить сей радісний день. »Пращай школо, пращай місто, вже наспів вакацій час!« Але чи всі між вами такі щасливі?... Колиб ви хвилинку в той радісний день уважно приглянулися вашим товаришам, то побачилиб, що не в усіх сяють очі радістю! Є й такі, в яких сумне личко й сльози крутяться в очах. Ви дивитеся й питаєте себе: Чому вони сумні? Свідoctва в них добрі, вакації зачинаються — отже тішитисяб їм — а не сумувати!...

Спитайте їх, а почуєте таке: »Мій тато вже довго без роботи, і в нас часом й шматка хліба нема;« — а там знову: »Моя мама ледви на хліб заробить, не мені про вакації думати«... Невеселі відповіді — правда?

Вам жаль ваших товаришів. Ви хотілиб їм допомогти — але як? — Львівські читачі вже знають, як се вчинити. Вони кожного року припинають собі до грудий картинку: »Жертва на Вакаційні Оселі.« Збирають датки в школі, кидають грошики до пушки на вулицях міста в день збірки на ті оселі.

Для тих, що сего на знають, коротке пояснення: Є у Львові »ТОВАРИСТВО ВАКАЦІЙНИХ ОСЕЛЬ«, яке висилас бідні діти на село на час вакацій. На чотири тижні їдуть дівчата, а на чотирн тижні хлопці. В минулому році вислало се товариство сотрийцять дітий зі Львова на село і в гори. Велика громадка! Та щоби її вдержати і прокормити на се треба багато гроший. Чим більше товариство збере гроший, тим більше дітий зможе поїхати на село.

Поможіть і Ви, любі Читачі »Світика« Товариству Вакаційних Осель! Відмовте собі якої дрібної приємности, як: цукорків чи чеколяди, а ті гроші пришліть на ціль сего Товариства. Українські діти! У вас золоті серденька, ви все радо спішите одні одним з помічю — не відмовте їй ВАКАЦІЙНИМ ОСЕЛЯМ. Всі зложіть хочби найменшу жертву на сю ціль і в той спосіб допоможіть бідним українським дітям!

Присилайте датки негайно, а цікавим напишемо опісля: кілько дітий виїхало на село за гроші зібрані Читачами й Читачками »Світика« в тім році.

Датки посилайте грошовими переказами прямо на таку адресу: **Йосифа Паньківська, Львів, ул. Чарнецького 26.**

Розв'язки загадок.

Число: 1.

Складова загадка: 1. Вячеслав; 2. Електрика; 3. Сором; 4. Епос; 5. Лепитив; 6. Ириця; 7. Хорват.
Цілість: ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

Загадка в ялинці.

Слова поземі: 1. стипа; 5. кру; 6. Алі; 8. пес; 10. Об; 12. Клецк; 14. кінь; 15. муха; 20. іл; 21. ар; 22. люд; 24. сутінок; 26. Іра; 27. викуп; 28. блюза; 29. мула; 30. Аїда; 31. тип; 33. рак; 34. рута; 35. Езоп.

Слова прямиовісні: 1. »Во Вифлеємі нині новина«; 2. як; 3. су; 4. ті; 7. сок; 9. два; 11. бір; 13. ухо; 16. кльов; 17. ступа; 18. проба; 19. кара; 23. дим; 24. Сула; 25. кліщ; 26. Іза; 31. тара; 32. Ніке.

Загадки: 1. Годинник; 2. На коні їздить не один »осел«, ані один кінь ще на ослі не їхав; 3. Тому, що не спить в ночі ніколи — отже й люди, котрі не сплять є також бліді; 4. Кільометер; 5. Відгомін — луна (ехо); 6. Рак; 7. Зеркало.

Загадочні книги: 1. Юлій Верн: »ЧОРНА ІНДІЯ«. 2. Данель Дефо: »РОБІНЗОН КРУЗО«. 3. В. Лункевич: »ЖИТТЯ ПЕРВІСНОГО ЧОЛОВІКА«.

Рахункова ломоголовка. Господиня з 7 літрової баньки перелила частину до посудини, яка мала 3 літри, а відтак ті 3 літри нафти вляла до посудини 10-літрової. В банці 7-літрової остало тепер лиш 4 літри нафти. Тоді господиня вдруге налила до посудини 3-літрової таку саму кількість нафти, як першим разом. В банці залишився тим чином 1 літр нафти, яку вона позичила сусідні.

Складова загадка: Світило; Диби; Тиса; Нива; Цілість: »Світ Дитини«

Загадочні візитівки: 1. Коминарський челядник. 2. Інспектор.

Число: 2.

Складова загадка. 1. Пилип; 2. Реноме; 3. Индор; 4. Супе; 5. Ирод; 6. Литкуп; 7. Адмірал; 8. Йоломка; 9. Табурет; 10. Евменіди.

Цілість: Присилайте передлати.

Загадка в орнаменті.

1. Маковей; 2. Портрет; 3. Клявдій; 4. Дамокль; 5. Полтава; 6. Переліг.

Рахункова ломоголовка. Батько мав 39 літ; старший син має 13, а молодший 12 літ.

Загадки. 1. Гомін; 2. Мальований; 3. Мокрий; 4. З порожньої;
5. На папері; 6. Болото; 7. М'яч.

Загадочні візитівки: 1. П'яністка; 2. Молочарка.

Число: 3.

Складова загадка. 1. Наука; 2. Колачі; 3. Метелик; 4. Босяки; 5. Браїла; 6. Картина; 7. Могила; 8. Каїніт; 9. Какаду; 10. Ямайка; 11. Телефон; 12. Ничипор; 13. Китайка; 14. Тераца. Цілість: »Учітєся брати мої, Думайте-читайте!«

Хрестикова ломоголовка.

Слова прямиовісні: 1. Маківка; 2. горб; 3. море; 4. Суботів; 6. диня; 7. рата; 9. мірт; 10. віно; 11. мило; 13. іл; 16. ах; 19. Іліон; 21. авізо; 24. Ена; 25. ера; 28. русалка; 30. корм; 32. Лисенко; 35. Боет; 36. зойк; 38. ме; 40. гніт; 41. харч; 43. Шкот; 44. Наум.

Слова поезмі: 1. моріг; 3. Менес; 5. од; 7. ро; 8. Рим; 10. вар; 12. віра; 14. Ярина; 15. брат; 17. кл; 18. ті; 20. тло; 21. ар; 22. хі; 23. але; 25. Ева; 26. рінь; 27. дріт; 29. боа; 31. Ази; 33. ум; 34. он; 35. боз; 37. ом; 38. ми; 39. стяг; 40. горох; 42. овес; 45. кіт; 46. кра; 47. от; 48. чу; 49. арешт; 50. масло.

Букви на місці хрестиків дають заклик: **Обнімітеж брати мої найменшого брата!**

Буквова загадка. 1. Чаша; 2. Швед; 3. Фавн; 4. Соча; 5. Олег; 6. Етна; 7. Баку; 8. Теос.
Цілість: **ШЕВЧЕНКО.**

Хід шахової вежі.

Огні горять, музика грає,
Музика плаче, завиває!
Алмазом добрим, дорогим
Сияють очі молодії,
Витає радість і надія
В очах веселих. Любо їм,
Очам негрішним, молодим!

Шевченко.

Звукова ломиголовка.

Брат, мама, стрийко, баба, син; Швагер, теща, вуйна, мачуха, тета, донька, вуйко, тато.

Цілість: **ТАРАС ШЕВЧЕНКО.**

Арифметична ломиголовка.

Брат мав 14, а сестричка 10 пер.

Число: 4.

Складова загадка. 1. Харків; 2. Ризико; 3. Икос; 4. Сумерк; 5. Тенор; 6. Оконшанте; 7. Сенес.
Цілість **»ХРИСТОС ВОСКРЕС«**

Шаховий коник. Мої любенькі діточки: пренумеруйте і читайте ваш часопис **»Світ Дитини!«**

Складові східці.

Склади поезмі: 1. борба; 2. Шаміль;
3. Копа; 4. шабля; 5. хазак.

Склади прямовісні: 1. баша;
2. Мілько; 3. паша; 4. бляха; 5. зак.

Загадочні візитівки: 1. Декляматор. 2. Директор банку.

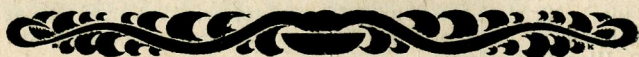
Всі загадки дають до розв'язки: **44 пункти.** Премії за надіслані розв'язки одержують ті, що здобудуть найменше: **33 пункти**, се є 75% усіх пунктів.

Влучні розв'язки надіслали в пунктах:

Олексюк Роман **38**, Канда Дозя **37**, Сікора Юрій **29**, Грицай Марта **26**, Лаврівські Влодзьо і Оля **26**, Сухорський Ромко **22**, Збудовські Ірка і Мирон **16**, Чорнеги Зеня, Дизьо і Любка **15**, Ключаси Олесь і Туньо — **13**, Гавришак Марта **10**, Костюк Дарця **10**, Гойдан Нуся **10**, Гладівні Таня і Ніна **9**, Школярики ІV. кл. в Якубові **9**, Мелведі Галя і Нельо **8**, Іванцівна Геня **7**, Зілинський Орест **7**, Паладій Борис **4**, Тарнавська Ярося **4**, Скородинський Богдан **4**, Винницький Зеновій **2**, Томашівська Ярослава **2**. **1** розв'язка (на 8 пунктів) наспіла непідписана — тому відпала при обчислюванні здобутих пунктів.

Премії одержали: Олексюк Роман книжку п. з. **»Часи географічних відкрить«** і Дозя Канда книжку п. з. **»Старинна історія східних народів«.**

Премії висилаємо рівночасно поштою під опаскою.

Передплачуйте тижневик

„ПРАВДА“

Ілюстрований, популярний часопис в об'ємі 12 сторінок. Приносить короткі, ядерні статті на всякі теми, вичерпуючі інформації зі світа і Церкви, фейлетони, господарські поради, правні поучення, гумористичні фейлетони, сатири і т. и. Виходить раз на тиждень.

Коштує 12 зол. річно,

Адреса:

»ПРАВДА«, ЛЬВІВ, вул. Кльо-новича, 8/II.

Жіноча промислова кооператива
„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“
ЛЬВІВ, Ринок 39, — видає вже 7-ий рік

„НОВУ ХАТУ“

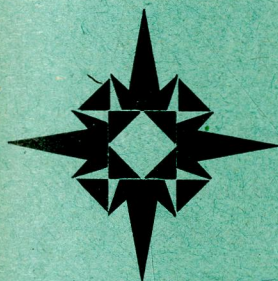
ілюстрований місячник для пле-
кання народного мистецтва
і домашньої культури.

В »НОВІЙ ХАТІ« знайдете: теоре-
тичні статті з усіх питань народного
мистецтва і народні взори для
примінення у прикрасах одержі і хати;
відомости про визначні жінки —
свої й чужі; про культурне прямування
та здобутки жіноцтва; педагогічні
статті на теми виховання і фізичної
культури; лікарські статті з об-
сягу гігієни й косметики — та лікарські
поради; інформації про модерне
господарство і урядження хати; прак-
тичні поради; кухонні приписи; моди
з найкращих заграничних журналів.

Умови передплати:

На рік 18.— зол., на піврік 9'50 зол.
на чверть року 5.— зол. Для Америки
3 ам. дол.; для Чехословаччини 2'50 ам.
дол., річно. — УДІЛ до кооперативи
30.— зол.

*Жінки! Вступайте в члени коопера-
тиви! Передплачуйте журнал!*

„НОВА ЗОРЯ“

Се найбільший
український
католицький
часопис

Містить цікаві статті ріжнородного змісту, як з жит-
тя українського, так із життя чужих народів ●
Має дуже старанно ведений діл літератури, науки
й мистецтва, одинокий в усій нашій пресі ● Добірні
оповідання в фейлетонах і легкі наукові та фільо-
софічні розвідки ● Політично-інформаційний від-
діл ● Появляється двічі в тиждень ● Коштує 6
зол. на квартал.

Адреса:

„Нова Зоря“,
Львів,
вул. Кльоновича,
8/II.

„СВІТ ДИТИНИ“

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ыводить раз у місяць в обемі 2 арк. друку, книжкового формату.
Умови передплати на рік 1931: місячно 1 зол, кварталньо 3 зол, піврічно 6 зол., річно 12 зол. Для Америки й Канади 1-50 доллара річно. Для Закарпатської України 50 кор. річно.

Адреса Редакції й Адміністрації: ЛЬВІВ, ул. Зіморовича ч. 3.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ:

- 1 — До сего числа залучаемо виготовлені чеки ПКО на таку квоту, якою хто залягає по конець червня 1931 року. Просимо отже всіх тих наших П. Т. довжників, щоби зволили ласкаво надіслати сю квоту найдалше до дня 15 червня. Хто не дістав чека — се значить, що стан його передплати чистий.
- 2 — З кінцем червня вийде газетка в подвійному обемі (ч. 7-8, в 64 сторінках друку). Буде се т. зв. „Вакаційне число“. За те вже в серпні не вийде газетка. Одержать се число лиш ті, що вирівнають залеглости. Піде се число на дотеперішні звичайні адреси — тому не треба буде нікому з наших передплатників подавати змін вакаційних адрес — бо се число застане всіх ще дома — а не на вакаційних місцях.
- 3 — В часі вакацій дуже просимо поширювати наш журналик та приєднувати нам нових передплатників. Від січня 1932 року стане „Світик“ виходити два рази в місяць — в дотеперішнім обемі (32 стр.) і буде так само коштувати (12 золотих).

Новина!

Від цвітня с. р. почав виходити у Львові перший український журнал, присвячений СПОРТОВИ взагалі п. з.

„СПОРТОВІ ВІСТІ“

Є се тижневик в обемі 1 аркуша друку з численними ілюстраціями. — Ціна 1 числа: 30 сотиків. — Зомовлення посилати на адресу:

Адміністрація „СПОРТОВИХ ВІСТЕЙ“ — Львів, ул. Кентшинського, 10.

ЖЕРТВИ:

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Вп. Вірця Кутинська 2 зол; Дозя Величківна 1 зол.

На фонд „Рідної Школи“: Ірця і Зеня Мазурівні 2-50 зол.

На фонд Укр. Інвалідів: Ірця і Зеня Мазурівні 2-50 зол.